

Vuoden 2021 talousarvioehdotuksen yhteydessä käsiteltävät valtuusto- ja kuntalaisaloitteet sekä niihin annetut vastaukset

Koonti

Valtuustoaloitteet

Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Valtuustoaloite selvityksen tekemiseksi maksuttomien koulukuljetusten järjestämiseksi molempien vanhempien osoitteista - Ari Wigelius ym. (TRE:828/2020)

- Talousarvioehdotus ei sisällä määrärahaa aloitteen toteuttamiseksi.

Valtuustoaloite tiiviin ja kattavan mielenterveyden ensiapukurssin tuomiseksi kouluihin Tampereella - Jaakko Mustakallio ym. (TRE: 2655/2020)

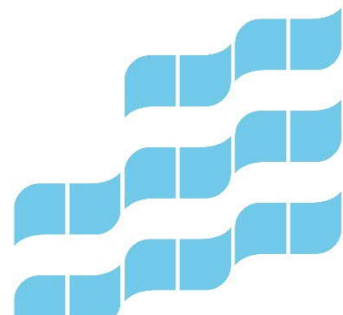
- Talousarvioehdotus ei sisällä määrärahaa aloitteen toteuttamiseksi.

Valtuustoaloite selvityksen käynnistämiseksi pienten koululaisten iltahoidosta ilta- ja vuorotyöläisten lapsille - Ari Wigelius ym (TRE:6522/2019)

- Talousarvioehdotus ei sisällä määrärahaa aloitteen toteuttamiseksi.

Valtuustoaloite köyhyysohjelman toimenpide-esitysten toteuttamisen kiirehtimiseksi ja vähävaraisten perheiden lasten ilmaisuokailujen järjestämiseksi kesäaikana - Ulla-Leena Alppi (TRE:3312/2020)

- Vuoden 2021 talousarviossa ei ole varauduttu ilmaisuokailujen järjestämiseen kesäaikana.

Valtuustoaloite Tampereen kaupunki aloittaa kokeiluhankkeen toimintaterapeutin asiantuntijuuden lisäämiseksi kouluihin - Vilhartin Hanhilahti ym. (TRE:6531/2019)

- Talousarvioehdotus ei sisällä määrärahaa aloitteen toteuttamiseksi.

Valtuustoaloite yhteisösaunan rakentamiseksi Vuorekseen "allianssimallilla" - Reeta Ahonen ja Leena Kostainen (TRE:1986/2019)

- Liikunta- ja nuorisoyksikkö suhtautuu ideaan myönteisesti ja on valmis osallistumaan vapaa-aika-alueiden kehittämiseen yhteistyössä kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Tampereen kaupungin taloudellinen tilanne määrää toteutuksen ajankohdan. Vuoden 2021 talousarviossa ei ole varauduttu yhteisösaunan toteuttamiseen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta

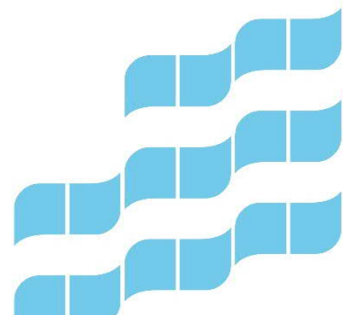
Valtuustoaloite asunnottomuuden torjumiseksi ja asunnottomien aseman parantamiseksi - Ulla-Leena Alppi ym. (TRE:7895/2019)

- Talousarvioehdotus ei sisällä määrärahaa aloitteen toteuttamiseksi.

Valtuustoaloite päihtyneiden päivätoimintakeskuksen perustamiseksi Tampereen Hervantaan - Juhapekka Lindfors ym. (TRE:2022/2020)

- Talousarvioehdotus ei sisällä määrärahaa aloitteen toteuttamiseksi.

Valtuustoaloite köyhyysohjelman toimenpide-esitysten toteuttamisen kiirehtimiseksi ja vähävaraisten perheiden lasten ilmaisuokailujen järjestämiseksi kesäaikana - Ulla-Leena Alppi (TRE:3312/2020)

- Talousarvioesitys sisältää 100 000 euron lisäyksen ruokajakeluun. Vuoden 2021 talousarviossa ei ole varauduttu ilmaisuokailujen järjestämiseen kesäaikana.

Valtuustoaloite lisähenkilökunnan palkkaamiseksi Tampereen kaupungin vanhainkoteihin, palvelukoteihin, sekä sairaala- ja kuntoutusosastoille ym. - Sinikka Torkkola ym. (TRE:3317/2020)

- Talousarvioehdotus ei sisällä määrärahaa aloitteen toteuttamiseksi.

Valtuustoaloite oikean hoidon saamiseksi oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa - Sinikka Torkkola ym. (TRE:1437/2020)

- Oikea-aikaisuutta ja -paikkaisuutta ei järjestelmätason tietona saada mitatuksi. Sen sijaan epäsuoria mittareita voidaan poimia eri järjestelmistä ja hyödyntää jo nyt. Kaupunki on mukana merkittävässä kehityshankkeissa niin kansallisesti kuin maakunnankin tasolla.

Yhdyskuntalautakunta

Valtuustoaloite muistolehdon perustamiseksi kirkkoon kuulumattomille, joiden tuhka sirotellaan muualle kuin kirkkomaalle - Matti Helimo ym.

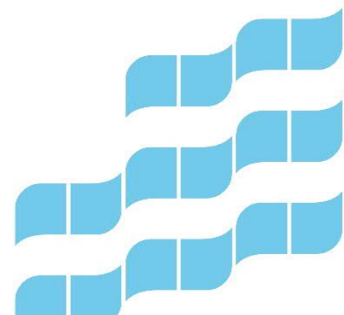
TRE:5209/10.00.01/2019

- Talousarvioehdotus ei sisällä määrärahaa aloitteen toteuttamiseksi.

Valtuustoaloite koirapuiston rakentamiseksi Pynnikin alueelle - Kalle Kiili

TRE:1991/10.00.01/2019

- Talousarvioehdotuksessa ei ole varauduttu koirapuiston rakentamiseen Pynnikin alueelle.

Valtuustoaloite Titanic-puiston rakentamiseksi Tampereelle - Ari Wigelius

TRE:2649/10.00.01/2020

- Talousarvioehdotuksessa ei ole varauduttu Titanic-puiston rakentamiseen Tampereelle. Aloitteen mukaisia toimenpiteitä toteutetaan soveltuvin osin viherpalveluohjelman leikkipaikat 2021-2030 myötä.

Tampereen kaupunkiseudun Joukkoliikennelautakunta

Valtuustoaloite joukkoliikenneyhteyden selvittämiseksi Kintulammien

luonnonsuojelualueelle - Noora Tapio TRE:7752/2018

- Joukkoliikenteen vuoden 2021 talousarvio ei mahdollista nykyistä useampien joukkoliikenneyhteyksien järjestämistä Kintulammille.

Konsernihallinto

Valtuustoaloite nollabudjetin valmistelemiseksi kaupungille vuodelle 2021 ja vain välttämättömien investointien toteuttamiseksi ym. - Lassi Kaleva

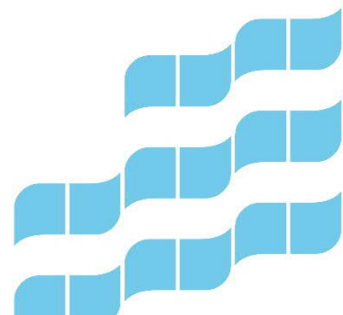
TRE:3322/02.00.01/2020

- Vuoden 2021 talousarvio on valmisteltu kaupunkistrategian tavoitteiden ja kaupunginhallituksen kehyslinjausten mukaisesti lähelle tasapainoista tulosta.

Valtuustoaloite sukupuolitietoisen budjetoinnin aloittamiseksi Tampereella - Inna

Rokosa ym. TRE:5211/02.00.01/2019

- Tampereen kaupungin budjetointi on lähtökohtaisesti sukupuolineutraalia. Talousarviovalmistelussa rahoitusta on kohdennettu palvelutarpeiden mukaan.

Kuntalaisaloitteet

Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Rasismien vastaisen koulutuksen järjestäminen varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen henkilökunnalle (TRE:4284/2020)

- Varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen henkilökunnalle on tarjolla rasismien ja vihapuheen vastaista koulutusta.

Alakouluikäisten liikuntavammaisten lasten koululiikuntaan osallistumisen tukeminen Tampereella – kuntalaisaloite (TRE:1662/2020)

- Kasvatus- ja opetuspalveluissa on huomioitu erityisryhmien liikkumisen edistämistä. Liikuntarajoitteisten osallistumismahdollisuudet liikuntaan on yksi tärkeistä kehittämiskohteista.

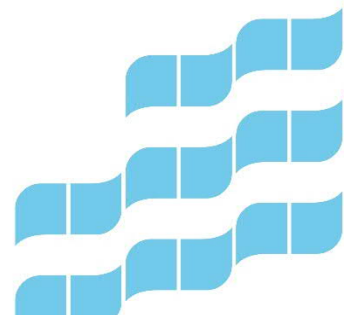
Sosiaali- ja terveyslautakunta

Joululahjarahan maksaminen pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaville asiakkaille (TRE:6712/2019)

- Talousarvioehdotus ei sisällä määrärahaa aloitteen toteuttamiseksi.

Poikien talon perustaminen Tampereelle (TRE:7176/2019)

- Vuoden 2021 talousarviossa ei ole varauduttu poikien talon perustamiseen.

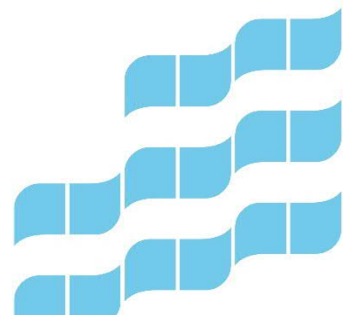

Riittävän ostopalvelopsykoterapian tarjoaminen mielenterveyspotilaille
(TRE:7253/2019)

- Talousarvioehdotus ei sisällä määrärahaa aloitteen toteuttamiseksi.

Säännöllisten terveystarkastusten saaminen mielenterveyskuntoutujille
(TRE:6713/2019)

- Talousarvioehdotus ei sisällä määrärahaa aloitteen toteuttamiseksi.

Liite: Sivistys- ja kulttuurilautakunta 17.9.2020

TALOUSARVIOESITYKSEN 2021 YHTEYDESSÄ KÄSITELTÄVÄT VALTUUSTOALOITTEET

Valtuustoaloite selvityksen tekemiseksi maksuttomien koulukuljetusten järjestämiseksi molempien vanhempien osoitteista - Ari Wigelius ym. (TRE:828/2020)

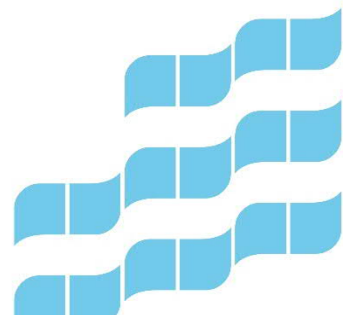
Valtuustoaloite tiiviin ja kattavan mielenterveyden ensiapukurssin tuomiseksi kouluihin Tampereella - Jaakko Mustakallio ym. (TRE: 2655/2020)

Valtuustoaloite selvityksen käynnistämiseksi pienten koululaisten iltahoidosta ilta- ja vuorotyöläisten lapsille - Ari Wigelius ym (TRE:6522/2019)

Valtuustoaloite köyhyysohjelman toimenpide-esitysten toteuttamisen kiirehtimiseksi ja vähävaraisten perheiden lasten ilmaisuokailujen järjestämiseksi kesäaikana - Ulla-Leena Alppi (TRE:3312/2020)

Valtuustoaloite Tampereen kaupunki aloittaa kokeiluhankkeen toimintaterapeutin asiantuntijuuden lisäämiseksi kouluihin - Vilhartti Hanhilahti ym. (TRE:6531/2019)

Valtuustoaloite yhteisösaunan rakentamiseksi Vuorekseen "allianssimallilla" - Reeta Ahonen ja Leena Kostianen (TRE:1986/2019)

Valtuustoaloite selvityksen tekemiseksi maksuttomien koulukuljetusten järjestämiseksi molempien vanhempien osoitteista - Ari Wigelius ym.

(TRE:828/2020)

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan lausunto:

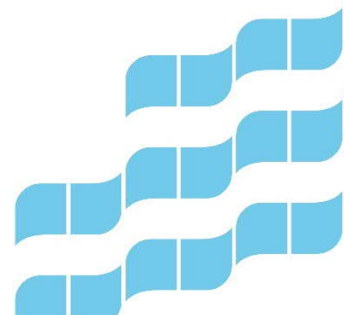
Ari Wigelius (ym.) esittää valtuustoaloitteessaan, että Tampereella selvitetään mahdollisuus järjestää koulukuljetuksen piiriin kuuluville peruskoululaisille maksuton koulukuljetus molempien vanhempien osoitteesta, jos heillä on yhteishuoltajuus.

Opetuksen järjestäjän tulee osoittaa esi- ja perusopetuksen oppilaalle koulupaikka lähikouluperiaatteen mukaisesti (Perusopetuslaki § 6). Koulupaikka osoitetaan oppilaan virallisen osoitteen mukaisesti. Tampereella koulukuljetusperusteissa (TRE 1713/12.02.03/2020) kuljetusetuus myönnetään, mikäli perusteissa mainitut ehdot täyttyvät, oppilaalle osoitettuun lähikouluun. Mikäli oppilaan lähikoulussa ei voida tarjota hänelle sopivaa opetusta esim. erityisen tuen tarpeessa, voidaan koulukuljetus myöntää em. perusteiden mukaisesti myös muuhun kuin lähikouluun.

Lapsen asuessa molempien huoltajiensa luona säännöllisesti (vuoroasuminen) määräytyy lähikoulu väestörekisteriin merkityn virallisen osoitteen mukaan. Tämän mukaan määräytyvät myös eräät muutkin mahdolliset etuudet esim. terveydenhuoltoon ja lapsilisään liittyen. Päädyttäessä vuoroasumiseen huoltajat voivat keskenään sopia virallisesta osoitteesta tai siihen voidaan hakea tuomioistuimen päätös.

Moni opetuksen järjestäjä noudattaa koulumatkaetuuden myöntämisessä samaa periaatetta kuin Tampere. Vuoroasumisen huomioiminen koulumatkojen korvaamisessa vaatisi laajempaa selvitystä ja tarkempaa kustannuslaskentaa. Asiassa seurataan valtakunnallisia linjauksia.

Vuoden 2021 talousarviossa ei ole aloitteessa esitetylle selvitykselle varattu resurssia.

Valtuustoaloite tiiviin ja kattavan mielenterveyden ensiapukurssin tuomiseksi kouluihin Tampereella - Jaakko Mustakallio ym. (TRE: 2655/2020)

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan lausunto:

Jaakko Mustakallion ym. esittävät valtuustoaloitteessaan, että Tampere tuo jokaiseen kouluun kahden päivän mittaisen mielenterveyden ensiapukurssin.

Mielenterveystaitojen oppiminen ja opettaminen ovat tärkeitä asioita, kuten aloitteessa mainitaan. Kouluuyhteisön hyvinvoinnin tuki ja mielenterveysriskiä lisäävien sosiaalisten suhteiden haasteet (esim. kiusaamisen) huomioidaan ennaltaehkäisevässä työssä.

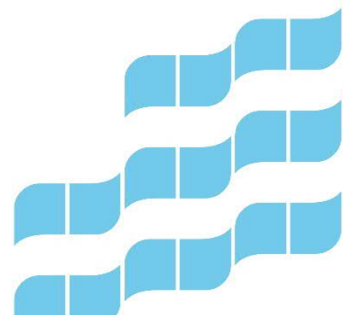
Tampereella oppilaiden *Tunne-, vuorovaikutus- ja turvataitojen ohjelma* on valmistunut kesällä ja otetaan käyttöön syksystä 2020 alkaen varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja perusopetuksessa, normatiivisena ja osana opetussuunnitelmaa. Tämä ohjelma sivuaa ja pitää sisällään myös mielenterveystaitoihin liittyviä tavoitteita. Ohjelmassa tavoitteet ja sisällöt on jaoteltu varhaiskasvatukseen, esi- ja alkuopetukseen, vuosiluokille 3.-4. ja 5.-6. sekä yläkouluun.

Tampere on hakenut osalliseksi *Hyvän mielen Suomi* -hankkeeseen. Hankehakemus on tehty kesällä 2020 (Larivaara / Mieli ry). Hankkeen toteutumisesta tai aikataulusta ei ole vielä vahvistettua tietoa, mutta yksi osa tuota hanketta on Mielenterveyden ensiapukoulutuksen järjestäminen. Tampereen arvioitu osallistujamäärä koulutukseen on alkuvaiheessa n. 450 henkilöä. Hankkeen varmistuessa koulutettava kohderyhmä täsmentyy. Koulutettaviin kuuluu niin opettajia kuin oppilaita.

Kuluvana syksynä on tarjolla myös erityisesti seksuaalisuuteen liittyvää koulutusta (tuen ja suojan näkökulma) ja seminaari hyväksikäytöstä - joiden pohjalta tämän teeman mukaista koulutusta alustavasti suunnitellaan yhteistyössä vanhempainyhdistysten kanssa, keväälle 2021.

Mielenterveyden ensiapukoulutusten tavoitteet ja sisällöt tulee asiantuntevasti ja suunnitellusti linkittää, jalkauttaa ja aikatauluttaa yhteen edellä mainitun, kaikissa kouluissa toteutettavan Tunne-, vuorovaikutus- ja turvataitojen ohjelman kanssa luokka-asteet huomioiden.

Tässä vaiheessa on perusteltua jäädä odottamaan Hyvän mielen Suomi -hankepäätöstä. Talousarviossa 2021 ei ole muulta osin varauduttu mielenterveyden ensiapukoulutuksen järjestämiseen kuin vastauksessa annetuin toimenpitein.

TRE:2655/12.00.01/2020

Valtuustoaloite: Mielenterveyden ensiapukoulutus oppilaille ja opettajille

Koululaisia opetetaan antamaan ensiapua sydänkohtauksen tai onnettomuuden varalle. Harva koululainen kuitenkaan saa ensiapukoulutusta siihen, kuinka autetaan koulukaveria, jolla on paniikkikohtaus, tai ystävää, joka kokee itsetuhoisia ajatuksia.

Kasvatuksessa ja koulutuksessa on panostettava entisestään arkipäivän mielenterveystaitojen opetteluun. Opetuksen tulee olla suunnitelmallista ja johdonmukaista. Näin voimme ennaltaehkäistä lasten ja nuorten mielenterveyden ongelmia, edistää tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä, ja vahvistaa koko kouluyhteisön hyvinvointia. Samalla ehkäistään kiusaamista mielenterveyden riskitekijänä.

Esitämme, että jokaisessa Tampereen koulussa toteutetaan oppilaille ja opettajille kahden koulupäivän mittainen mielenterveyden ensiavun koulutus. Koulutus sisältää mielenterveyden ja oman hyvinvoinnin vahvistamisen perusteet, ohjeita riskitilanteiden tunnistamiseen ja muiden auttamiseen, ja oppimateriaalin elämänkriiseistä selviämiseen ja erilaisten mielenterveyden häiriöiden tunnistamiseen. Koulutus voidaan toteuttaa mielenterveyden ammattilaisen tai mielenterveyden ensiapukouluttajaksi koulutetun opettajan avulla. Koulutus tulee suunnata myös opettajille, jotta he saavat lisää välineitä ja tuoretta tietoa mielenterveystaitojen edistämiseen, ja oppilaiden psyykkisen hyvinvoinnin seuraamiseen ja vahvistamiseen.

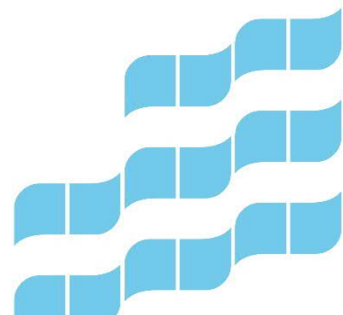
Me allekirjoittaneet valtuutetut edellytämme, että Tampere tuo jokaiseen kouluun tiiviin mutta kattavan mielenterveyden ensiapukurssin.

Tampereella 20.4.2020.

Jaakko Mustakallio (vihr)

Juhana Suoniemi (vihr)
Oras Tynkkynen (vihr)
Inna Rokosa (sd)
Henri Backman (vihr)
Olga Haapa-aho (vihr)
Matti Helimo (vihr)
Esa Kanerva (sd)
Sinikka Torkkola (vas)
Jaakko Stenhäll (vihr)
Miisa Karjalainen (vihr)
Tiina Elovaara (sin)
Maija Kajan (vihr)
Aila Dundar-Järvinen (sd)

Noora Tapio (vas)
Johanna Loukaskorpi (sd)
Natalia Rincon (vihr)

Valtuustoaloite selvityksen käynnistämiseksi pienten koululaisten iltahoidosta ilta- ja vuorotyöläisten lapsille - Ari Wigelius ym (TRE:6522/2019)

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan lausunto:

Aloitteessa esitetään käynnistettäväksi selvitys ilta- ja vuorotyöläisten lasten iltahoidon mahdollisuudesta sekä pilottikokeilua koululaisten ilta- ja vuorohoidosta. Mikäli koululaisten ilta- ja vuorohoitoa lisättäisiin palvelumuotona, tulisi siitä kustannusvaikutuksia.

Tietoa koululaisten ilta- ja viikonloppuhoidon järjestelyistä Tampereella sekä arviota palvelun laajentamisen kustannusvaikutuksista

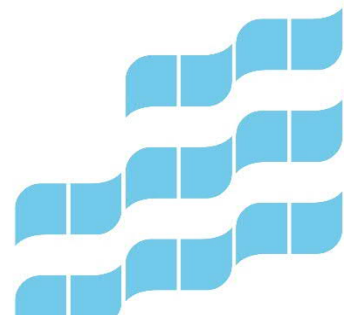
Tällä hetkellä koululaisten ilta- ja vuorohoitoa järjestetään 1.-2.luokkalaisille, mikäli huoltaja on yksinhuoltaja ja vuorotyössä. Vuorohoitoa käyttäviä 1.-2. luokkalaisia on 11 lasta ja vuorohoito toteutetaan Vellamon vuorohoitopäiväkodissa. Ilta- ja viikonloppuhoitoa käyttää tällä hetkellä 7 koululaista ja hoito on toteutettu Tesoman ja Hervannan päiväkodeissa. Lisäksi satunnaisesti ilta- ja vuorohoitoa käyttäviä koululaisia on noin kymmenen kuukausitasolla.

Yhden oppilaan vuorohoidon hinta on vastaava kuin yli kolmivuotiaan lapsen vuorohoidon hinta varhaiskasvatuksessa, eli noin 900 euroa kuukaudessa. Yhden oppilaan iltahoidon hinta on noin 800 euroa kuukaudessa. Mikäli ilta- ja vuorohoidon palvelu laajennettaisiin koskemaan kaikkia 1.-2. luokkalaisia lapsia, joiden huoltajat ovat vuorotyössä, käyttäjämäärä kasvaisi nykyisestä oleellisesti.

Kustannusvaikutuksista on tässä laskettuna arvioesimerkkejä: 50 käyttäjällä koululaisten ilta- ja vuorohoidon palvelu maksaisi lukuvuoden ajalle (10 kk) 0,4 milj., 100 käyttäjällä 0,8 milj. ja 200 käyttäjällä noin 1,6 milj.

Oletusarvallisesti palvelusta asiakas maksaa noin 150€ kuukaudessa hoitomaksua, joka tuottaisi tuloina kunnalle sadalla lapsella noin 150 000 €kymmenessä kuukaudessa. Tällöin arvio koululaisten ilta- ja viikonloppuhoidosta muodostuvista lopullisista kustannuksista olisi kunnalle esim. viidelläkymmenellä lapsella noin 325 000 €, sadalla lapsella noin 650 000 ja kahdella sadalla lapsella noin 1,3 milj. Lisäksi oppilaita tulisi kuljettaa omilta kouluilta ilta- ja vuoropäiväkoteihin, jolloin kuljetuksista muodostuisi vielä lisäkustannuksia.

Vuoden 2021 talousarviossa ei ole varauduttu ilta- ja vuorotyöläisten lasten iltahoidon järjestämiseen eikä koululaisten ilta- ja vuorohoidon pilottikokeiluun.

Aloite pienten koululaisten iltahoidosta ilta- ja vuorotyöläisten lapsille

Varhaiskasvatuksessa lasten on mahdollista saada ilta- tai vuorohoidon päiväkotipaikka vanhemman tai vanhempien vuorotyön vuoksi. Tätä samaa mahdollisuutta ei ole pienten koululaisten kohdalla. Vuoden 2018 Tilastokeskuksen tilastojen mukaan Tampereella oli 7845 perhettä, joissa oli vain yksi huoltaja.

Tampereella on iltapäivätoimintaa tarjolla koulutuntien jälkeen klo 12-17 sekä osassa ryhmissä on tarjolla myös aamutoimintaa klo 8-10, jos sille on riittävästi kysyntää. Työelämän murros ajaa tamperelaisia kuitenkin yhä enemmän työelämään näin kellon aikojen ulkopuolella.

Yksi merkittävimmistä yksinhuoltajien työllistymistä estävistä tekijöistä on lastenhoitoon liittyvät järjestelyt ja ongelma on suuri varsinkin niissä perheissä, joilla ei ole tukiverkkoa apuna lastenhoidolle eikä rahaa kustantaa hoitajaa kotiin. Työllistymisongelma koskee myös pienituloisia kahden vanhemman perheitä, joissa molemmat vanhemmat tekevät vuorotyötä.

Vuorotyöläisten lapsilla pitää olla oikeus turvallisiin hoitajiin vanhempien tehdessä töitä. Ruotsissa perhe voi saada hoitajan kotiin illaksi ja yöksi, vastaavaa mallia voisi pilotoida myös Tampereella. Vaihtoehtona on myös lapsiperheiden kotipalvelun laajentaminen koskemaan vanhempien ilta- ja yötyöaikaa tai päiväkotien vuoropäivähoidon kaltaisen mallin laajentaminen koskemaan myös 1.-2. luokkalaisia.

Esitän, että Tampereella käynnistetään selvitys ilta- ja vuorotyöläisten lasten iltahoidon mahdollisuudesta sekä pilotoidaan lasten hyvinvoinnin näkökulmasta sopivin malli kokeiltavaksi.

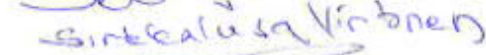
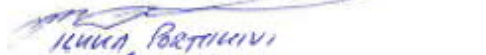
Tampereella 21.10.2019

Ari Wigelius (sd.)
Kaupunginvaltuutettu

MIKKO ANTILAN
Pirkko Ollie
Milla-Antoin Villanen

Petri Siuro
Kukka Kauri
Anni Mäkelä
Minna Minkkinen

NOORA TAPIO

Sirkka-Liisa Viikari

HANNA PIETILÄ

ANNE RÖNKÄ

Jukka Juntola

Sami

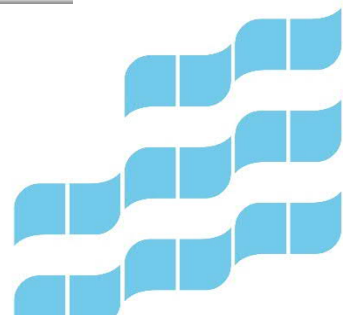
Petri Siuro

Lassi Kaleva

Henni Baatman

J. Eerik
Juhana Suoniemi

IRIS SUOMEA

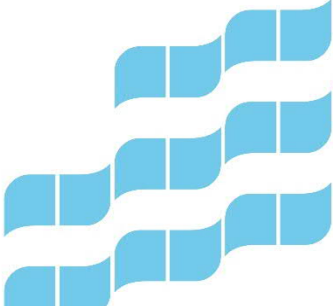

[Handwritten signature]
Ernst Tyngstén

[Handwritten signature]
Jankko Mustakallio

[Handwritten signature]
Ulla Kangas

[Handwritten signature]
Pari Tammus

Valtuustoaloite köyhyysohjelman toimenpide-esitysten toteuttamisen kiirehtimiseksi ja vähävaraisten perheiden lasten ilmaisruokailujen järjestämiseksi kesäaikana - Ulla-Leena Alppi (TRE:3312/2020)

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan lausunto:

Kaupunginvaltuutettu Ulla Alppi (vas.liitto) sekä vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittävät aloitteessa, että Tampere kiirehtisi köyhyysohjelman mukaisia toimenpide-ehdotuksia ja esittää ilmaisruokailun järjestämistä kesäaikana vähävaraisten perheiden lapsille.

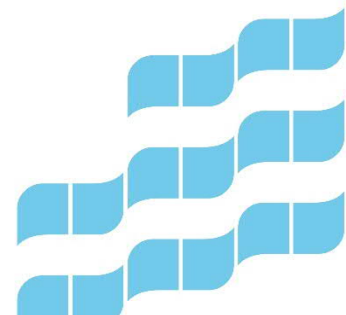
Aloitteessa kuvataan Tampereen tilannetta vähävaraisuuden näkökulmasta sekä siihen liittyviä riskejä ja huolenaiheita seuraavasti: Kuluvan vuoden talousarvion tietojen mukaan Tampereella tulonsaajista 32,3 % ansaitsi alle 15 000 euroa vuodessa. Pienituloisten osuus on korkeampi kuin muualla Suomessa. Pitkittyneesti pienituloisten määrä on kaksinkertaistunut 2000-luvun alkupuolelta. Näitä henkilöitä oli Tampereella lähes 21 000 eli 9,2 % väestöstä.

Toimeentulotuen osalta aloitteessa todetaan, että pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden osuus on ollut kasvussa viime vuosina. Lapsiperheistä perustoimeentulotukea sai reilut 3000 perhettä, täydentävää toimeentulotukea noin 4900 perhettä ja ehkäisevää toimeentulotukea lähes 2500 perhettä.

Tampereen köyhyysohjelman tietojen mukaan vuonna 2017 noin 21 % tamperelaisista on joutunut viimeisen vuoden aikana tinkimään ruoasta, lääkkeistä ja lääkärikäynneistä rahan puutteen vuoksi.

Pienituloisuus ja köyhyys ovat korkeaa yksinhuoltajaperheissä, mutta viime vuosina köyhyyden kasvu on ollut suurinta kahden huoltajan pikkulapsiperheissä. Köyhyyden taustalla on usein työttömyyttä, työelämän muutosta ja vähäinen koulutustaso, mutta köyhyys on kasvussa myös korkeakoulutettujen perheissä. Äärettömän huolestuttava jo pitkään jatkunut ilmiö on köyhyyden ylisukupolvisuus. Köyhyyden periytyminen on voimistunut 2000-luvulla.

Asunnottomuus kääntyi kaksi vuotta sitten uudelleen nousuun. Päihdeongelmat ja mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet. Myös lastensuojelun kiireelliset sijoitukset ovat lisääntyneet. Kaikki tämä kertoo pitkittyneen köyhyyden moninaisista seurauksista. Köyhyys on paljon muutakin kuin toimeentulon niukkuutta. Se on myös kokemusta osattomuudesta ja yksinäisyydestä. Se tuottaa ahdistusta, häpeän tunnetta ja kiusatuksi tulemisen kokemuksia. Vähävaraisten perheiden lapsista 69 % kertoo koulukyselyissä tulleen kiusatuksi. Hyvin toimeentulevien perheiden lapsista tuo kokemus on 40 %:lla.

Aloitteessa viitataan kaupunginhallituksen päätökseen (1.4.2019) viidestä kaupunkitasoisesta toiminnan painopisteestä. Yksi noista painopisteistä on lasten ja nuorten hyvinvointierojen kaventaminen.

Aloitteen mukaan Tampereen köyhyysohjelma on yksi hyvä työkalu, jolla tuota tavoitetta kohti päästäisiin, mutta jonka toimenpide-esityksiä on toistaiseksi toteutettu vain vähän. Koronaepidemia tuottaa työttömyyden ja pienituloisuuden myötä lisää pahoinvointia ja mahdollisesti kasvattaa hyvinvointieroja. Köyhyysohjelman päivittäminen ja aktiivinen toteuttaminen on entistäkin tärkeämpää.

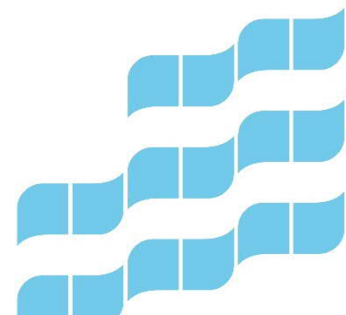
Aloitteen mukaan yhtenä kaupunkilaisten toivomista vähävaraisten lapsiperheiden tukitoimista voisi olla ilmaisruokailujen järjestäminen myös kesäaikana koulujen pihilla tai puistoissa, kuten joissakin kunnissa on tehty jo aiempina vuosina. Näin turvattaisiin köyhien perheiden lapsille ainakin yksi lämmin ateria päivässä ja tuettaisiin lasten terveyttä ja hyvinvointia. Tämä palvelu olisi varmasti mahdollista toteuttaa myös kolmannen sektorin kumppaneiden kanssa. Vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittääkin köyhyysohjelman aktiivista toteuttamista, sekä vähävaraisten perheiden lapsille kesän aikana suunnattua ilmaisruokailua hyvinvointierojen kaventamisen uutena tukitoimena.

Tampereen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tilanne- ja palvelukuvausta lapsiperheiden osalta

Varhaiskasvatuksen palvelunpiirissä olevista perheistä ei ole asiakasrekisterin perusteella määriteltävissä, mitkä perheet kuuluvat toimeentulotuen piiriin tai ketkä luokitellaan vähävaraisiksi. Huoltajien tulotaso ilmenee ainoastaan asiakasmaksuja määriteltäessä. Asiaksmaksu määrittyy perheeseen, palvelutarpeen ja tulojen mukaan. Varhaiskasvatuksen asiakasprofiilia ja lapsiperheiden taloudellista tilannetta kuvaa asiakasmaksujen osalta se, että maksuttoman varhaiskasvatuksen saa tulojen perusteella 32,4% palveluiden piirissä olevista perheistä. Lisäksi perhe voi hakea harkinnanvaraista maksualennusta tai -vapautusta määritellystä asiakasmaksusta.

Ilmaisaterioiden jakelun kohdistaminen ainoastaan vähävaraisille perheille ei ole mahdollista varhaiskasvatuksen toimesta, mikäli kriteereinä ateriaetuuteen ovat toimeentulotuki tai vähävaraisuus. Mikäli ilmaisaterioita halutaan jakaa ainoastaan vähävaraisille perheille, tulee asia hoitaa yhteistyössä sosiaalitoimen kanssa.

Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus sisältävät merkittäviä tukitoimenpiteitä perheille. Jokaisella lapsella on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen riippumatta huoltajien sosioekonomisesta, työ- tai opiskelutilanteesta. Tamperelaisista 1-5 -vuotiaista lapsista on yli 80% varhaiskasvatuspalvelujen piirissä. Ainoastaan heinäkuun kesäpäivystyksen aikana lasten määrä on merkittävästi alhaisempi kuin muina

toimintakauden kuukausina. Varhaiskasvatustalouksissa ja esiopetuksessa päivittäisillä aterioilla (lounas ja välipalat) turvataan lapsen terveyttä ja hyvinvointia. Esiopetuksen piirissä Tampereella on 6 -vuotiaiden ikäluokasta yli 95% ja esiopetus on maksutonta kaikille lapsille. Jokaiselle lapselle laaditaan yhdessä huoltajien kanssa varhaiskasvatussuunnitelma tai oppimissuunnitelma ja lapsen kehitystä, kasvua ja oppimista tuetaan oppilashuollon tukitoimenpiteillä ja monialaisella yhteistyöllä eri toimijoiden välillä, esim. lastensuojelun ja sosiaalityön kanssa. Avoimen varhaiskasvatuksen kerhopalvelut, sekä lapsi- että perhekerhot, ovat Tampereella perheille ilmaisia.

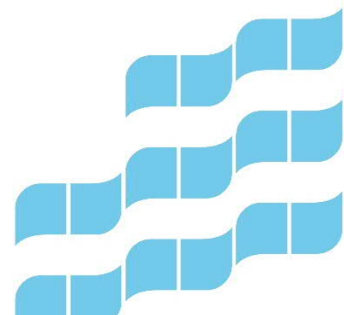
Kesäkerhotoimintaa järjestetään esioppilaille ja 1-2 -luokkalaisille oppilaille. Kesällä 2019 kesäkerhotoimintaan osallistui noin 1500 lasta ja kesällä 2020 noin 900 lasta. Kesäkerhoissa tarjotaan lapsille lounas ja välipala. Kesäkerhotoiminta on maksutonta automaattisesti niille lapsille, joilla on lukuvuoden aikana maksuton esiopetusta täydentävä toiminta tai maksuton aamu- ja iltapäivätoiminta.

Arvio ilmaisuokien tarjoamisesta

Esimerkki:

Tampereella 1-4 luokkalaisia on noin 8000. Jos ilmaisuokaa tarjottaisiin 1-4 luokkalaisille eli 7 -10 vuotiaille lapsille kesä- ja heinäkuun arkipäivinä eli noin 40 aterialla ja 30% eli 2400 lasta käyttäisi ilmaisuokapalvelua, tulisi tämä maksamaan noin 315 000€. Arvio on laskettu Tampereen Voimian lounashinnalla 3,28 €/ lounas.

Vuoden 2021 talousarviossa ei ole varauduttu ilmaisuokailujen järjestämiseen kesäaikana.

TRE:3312/05.00.01/2020

Valtuustoaloite köyhyysohjelman toimenpide-esitysten toteuttamisen kiirehtimiseksi ja vähävaraisten perheiden lasten ilmaisuokailujen järjestämiseksi kesäaikana

Kuluvan vuoden talousarvion tietojen mukaan Tampereella tulonsaajista 32,3 % ansaitsi alle 15 000 euroa vuodessa. Pienituloisten osuus on korkeampi kuin muualla Suomessa. Pienituloisiin katsotaan kuuluviksi ne asutokunnat, joiden käytettävissä oleva tulo jää pienemmäksi kuin 60 % kaikkien asutokuntien mediaanitulosta.

Pitkittyneesti pienituloisiksi luetaan henkilöt, jotka ovat kuuluneet pienituloisiin kotitalouksiin kahtena kolmesta tilastointivuotta edeltäneestä vuodesta. Näitä henkilöitä oli Tampereella lähes 21 000 eli 9,2 % väestöstä. Pitkittyneesti pienituloisten määrä on kaksinkertaistunut 2000-luvun alkupuolelta. Alle 18-vuotiaiden ikäluokasta 14,3 % asui pienituloisissa asutokunnissa.

Pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden, etenkin nuorten osuus on ollut kasvussa viime vuosina. Lapsiperheistä perustoimeentulotukea sai reilut 3000 perhettä, täydentävää toimeentulotukea noin 4900 perhettä ja ehkäisevää toimeentulotukea lähes 2500 perhettä.

Tampereen köyhyysohjelman tietojen mukaan vuonna 2017 noin 21 % tamperelaisista on joutunut viimeisen vuoden aikana tinkimään ruoasta, lääkkeistä ja lääkärikäynneistä rahan puutteen vuoksi. Pienituloisuus ja köyhyys on korkea yksinhuoltajaperheissä, mutta viime vuosina köyhyyden kasvu on ollut suurinta kahden huoltajan pikkulapsiperheissä.

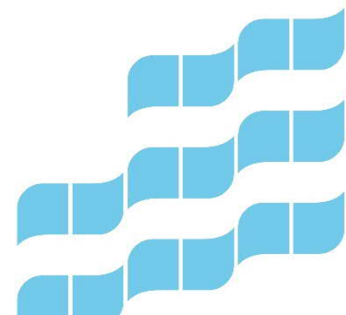
Köyhyyden taustalla on usein työttömyyttä, työelämän muutosta ja vähäinen koulutustaso, mutta köyhyys on kasvussa myös korkeakoulutettujen perheissä.

Äärettömän huolestuttava jo pitkään jatkunut ilmiö on köyhyyden ylisukupolvisuus. Köyhyyden periytyminen on voimistunut 2000-luvulla. Taustalla lienee ainakin 1990-luvun laman aikana ja sen jälkeen toteutetut leikkaustoimet.

Asunnottomuus kääntyi kaksi vuotta sitten uudelleen nousuun. Päihdeongelmat ja mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet. Myös lastensuojelun kiireelliset sijoitukset ovat lisääntyneet. Kaikki tämä kertoo pitkittyneen köyhyyden moninaisista seurauksista. Köyhyys on paljon muutakin kuin toimeentulon niukkuutta. Se on myös kokemusta osattomuudesta ja yksinäisyydestä. Se tuottaa ahdistusta, häpeän tunnetta ja kiusatuksi tulemisen kokemuksia. Vähävaraisten perheiden lapsista 69 % kertoo koulukyselyissä tulleensa kiusatuksi. Hyvin toimeentulevien perheiden lapsista tuo kokemus on 40 %:lla. Sekin on tietysti paljon.

Kaupunginhallitus on 1.4.2019 päättänyt viidestä kaupunkitasoisesta toiminnan painopisteestä, joihin panostamalla kaupunkistrategian pitkän tähtäimen tavoitteet voidaan saavuttaa. Yksi noista painopisteistä on lasten ja nuorten hyvinvointierojen kaventaminen.

Tampereen köyhyysohjelma on yksi hyvä työkalu, jolla tuota tavoitetta kohti päästäisiin, mutta jonka toimenpide-esityksiä on toistaiseksi toteutettu vain vähän. Koronaepidemia tuottaa työttömyyden ja pienituloisuuden myötä lisää pahoinvointia ja mahdollisesti kasvattaa hyvinvointieroja. Köyhyysohjelman päivittäminen ja aktiivinen toteuttaminen on entistäkin tärkeämpää.

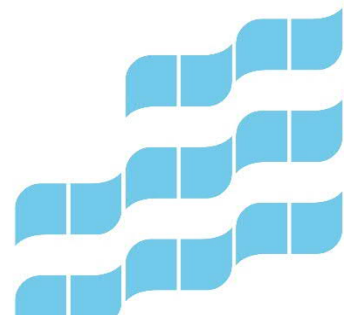

Yhtenä kaupunkilaisten toivomista vähävaraisten lapsiperheiden tukitoimista voisi olla ilmaisuokailujen järjestäminen myös kesäaikana koulujen pihoilla tai puistoissa, kuten joissakin kunnissa on tehty jo aiempina vuosina. Näin turvattaisiin köyhien perheiden lapsille ainakin yksi lämmin ateria päivässä ja tuettaisiin lasten terveyttä ja hyvinvointia. Tämä palvelu olisi varmasti mahdollista toteuttaa myös kolmannen sektorin kumppaneiden kanssa.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittääkin köyhyysohjelman aktiivista toteuttamista, sekä vähävaraisten perheiden lapsille kesän aikana suunnattua ilmaisuokailua hyvinvointierojen kaventamisen uutena tukitoimena.

Tampereella 15.5.2020

Ulla-Leena Alppi

Valtuustoaloite Tampereen kaupunki aloittaa kokeiluhankkeen toimintaterapeutin asiantuntijuuden lisäämiseksi kouluihin - Vilhartti Hanhilahti ym. (TRE:6531/2019)

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan lausunto:

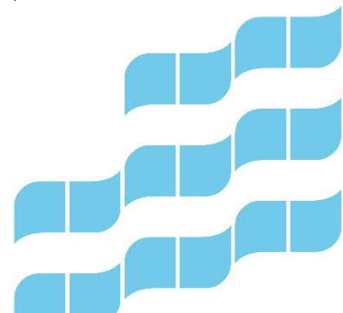
Hanhilahti ym, esittävät valtuustoaloitteessaan, että Tampereen kaupunki aloittaa 2-vuotisen kokeiluhankkeen toimintaterapeutin asiantuntijuuden lisäämiseksi kouluihin. Varhainen puuttuminen lapsen haasteisiin ja toimintakyvyn rajoitteisiin sekä ennalta ehkäisy ovat keskeisiä oppilashuollon toiminnan tavoitteita.

Valtuustoaloitteessa kuvatut toimintaterapeutin esimerkinomaiset tehtäväkuvaukset, lapsen arviointi ja opettajien tuki, vastaavat pitkälti koulun oppilashuollon palvelujen (koulupsykologi-, koulukuraattori- ja kouluterveydenhuolto) nykyistä tehtävää. Tähän asti on toimittu siten, että tapauskohtaisesti on tarvittaessa lisäarvioiden, kuntoutuksen ja esim. erityisesti fyysisen toimintakyvyn- ja ergonomian asioissa oltu yhteydessä terveystalouden toimintaterapeutteihin, joiden kanssa yhteistyössä on suunniteltu ja sovittu lapsen tuesta arjessa, koulussa ja kotona, yhdessä opettajien ja vanhempien kanssa.

Esityksessä mainitaan erityisesti lapset, joilla on vaikeuksia keskittymiskyvyssä tai sosiaalisissa suhteissa. Näille lapsille on koulussa tarjolla oppilashuollon palvelujen lisäksi myös enenevässä määrin koulun henkilökunnan koulutettuja Nepsy-valmentajia, jotka tukevat sovitusti lapsia ja työntekijöitä oman työnsä ohella (koulutettuja valmentajia on tällä hetkellä varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa yhteensä 33, ja koulutuksessa on 10 työntekijää). Nepsy konsultaatiotukea saa myös kokoaikaiselta Nepsy-opettajalta ja Nepsy-veolta sekä Perheneuvolan Nepsy-tukitiimistä. Tampereen kouluilla työskentelee lisäksi ohjaajia, joilla on sosionomin koulutus. Heidän tehtävänä on toimia nimenomaan ryhmien ja luokkien kanssa sosiaalisten taitojen parantamiseksi. Lisäksi koulunkäynnin ohjaajien palveluita kohdennetaan ryhmiin ja lapsiin/nuoriin (esim. nuorisotoimi), joilla tuen tarve on suurin.

Kouluilla toimii tällä hetkellä moniammatillinen verkosto, jonka palveluja voidaan hyödyntää koulun arjessa. Lisäksi tehdään ohjantaa kaupungin muihin, sosiaali- ja terveystalouden palveluihin.

Erityisesti esi- ja alkuopetuksen aikana monen kouluterveydenhuollon tai oppilashuollon kartoittaman lapsen kohdalla on lähetteen kautta hyödynnetty suunnitelmallisesti toimintaterapian palveluja, kuten tarpeen mukaisia toimintaterapia-arvioita ja kuntoutusryhmiä koulun ulkopuolella, ja siten toimintaterapia toimii jo nykyisellään hyvänä asiantuntijapalveluna. Erityisen tuen oppilaat, joilla on laajoja,

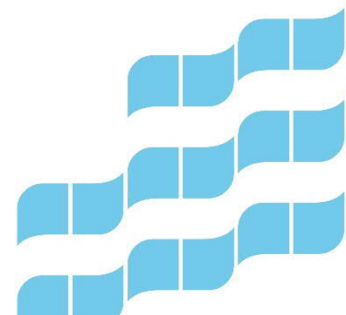
erityisiä/moniulotteisia toimintakykyrajoitteita, ovat erityisasiantuntijuuden (esim. fysioterapeutti, toimintaterapeutti, puheterapeutti) tarpeessa omassa oppimisympäristössään, kuten heidän opettajansa ja ohjaajansakin, ja joiltain osin he ovat saaneetkin palveluja koulujen tiloissa.

Kouluilla nykyisten tilojen käyttöaste on korkea opetuksen, iltapäivätoiminnan, harrastetoiminnan, oppilashuollon palveluiden ja muun toiminnan osalta. Asianmukaisia tiloja arvioinnin ja kuntoutuksen toteuttamiseen ja sen edellyttämään välineistön säilytykseen ei nykyisellään ole saatavilla.

Vahvimman tuen tarpeessa olevien lasten kuntoutuksellinen toimintaterapia omassa oppimisympäristössään on perusteltu kuljetusten, siirtymien, lähityöntekijöiden kanssa tehtävän yhteistyön ja molemminpuolisen ohjauksen sekä vaikuttavuuden näkökulmista. Opetussuunnitelman mukaisesti oppimisympäristö määräytyy kulloinkin opetettavien asioiden ja tavoitteiden kautta - koulun lisäksi esim. koti ja vapaa-ajan toimintaympäristö ovat myös tärkeitä oppimisympäristöjä.

Aloitteessa mainittujen, koulussa osana oppilashuoltotyötä kaikille lapsille (tuen muodosta riippumatta) tarjottavien ja suunnattujen toimintaterapiapalvelujen tarjoaminen ei nykyisten tarjolla olevien asiantuntijapalvelujen näkökulmasta tuo merkittävää lisää nykyisiin oppilashuoltopalveluihin. Liiallista medikalisointia halutaan oppilashuollossa välttää. Jokainen erilainen ongelma ei tarvitse erillistä asiantuntijaa koululle, ja riskinä on, ettei lapsella tai huoltajilla ole käsitystä kuka viime kädessä vastaa tuesta ja koordinoi sitä. Matalan kynnyksen arviointien ja arvioitavien lasten määrän kasvaessa, voi hoidollinen ja kuntoutuksellinen näkökulma jäädä vähemmälle huomiolle, ja resurssi ei kohdennu oikein juuri vahvinta tukea tarvitseville lapsille. Monilla tavallisilla, lievemmin oireilevien lasten perheillä suurin tarve tuntuu olevan, että olisi joku nimetty pysyvä henkilö, jolla voi luottaa olevan kokonaiskäsitys tilanteesta ja jonka puoleen voi tarvittaessa kääntyä, ammattinimikkeellä ei siinä ainakaan kaikille ole isoa painoarvoa. Näitä oppilashuollon lakisääteisiä toimijoita kouluilta löytyy.

Talousarviossa 2021 ei ole varauduttu aloittamaan kokeiluhanketta toimintaterapeutin asiantuntijuuden lisäämiseksi kouluihin.

21.10.2019

Valtuustoaloite: Tampereen kaupunki aloittaa kokeiluhankkeen toimintaterapeutin asiantuntijuuden lisäämiseksi kouluihin

Suomen Fysioterapeutit ry, Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry ja Tuki- ja liikuntaelinliitto Tule ry kartoittivat suomalaisten opettajien kokemuksia oppilaiden toimintakykyrajoitteista. Kyselyyn vastanneista opettajista 98,5 % olivat huolissaan oppilaidensa keskittymiskyvyn haasteista ja neljä viidestä oppilaiden ongelmista sosiaalisissa suhteissa. On meidän aikuisten tehtävä huolehtia siitä, että lasten haasteisiin ja toimintakyvyssä ilmeneviin rajoitteisiin puututaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Puuttamalla ajoissa näihin ongelmiin, turvaamme lasten osallisuutta, mahdollistamme suoriutumisen niistä toiminnoista, joita häneltä odotetaan sekä ennaltaehkäisemme suurempien ongelmien kasaantumisen.

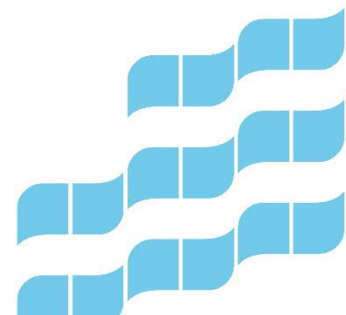
"Eero käy koulua toisella luokalla. Eero tykkää käydä koulussa, mutta tunneilla hänelle tulee usein levoton olo. Eeron levottomuus näyttäytyy luokassa vaeltamisena, tuolilla keikkumisena sekä jutteluna luokkakavereille. Opettaja saa antaa ohjeistuksen tehtäviin useita kertoja, jotta Eero pääsee alkuun. Välitunneilla Eero tykkää riehakkaista leikeistä, mutta ajautuu herkästi ongelmiin kavereiden kanssa."

Opettajan tehtävä on tukea ja edistää lapsen kasvua, oppimista ja osaamisen kehittymistä. Kuitenkin nykypäivänä opettajien työkuorma on kasvanut kohtuuttomaksi ja heidän odotetaan tekevän myös sellaisia työtehtäviä, jotka eivät heidän toimenkuvaansa kuulu.

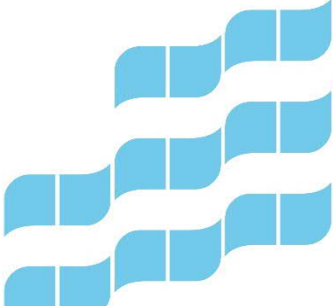
Toimintaterapialla on paljon annettavaa kouluympäristöön osana oppilashuoltoa. Se on matalan kynnyksen ennaltaehkäisevää työtä. Oppilashuollon jäsenenä toimimisen lisäksi toimintaterapeutti voi toimia luokkaympäristössä tarjoten työskentelyä ja oppimista tukevia konkreettisia keinoja huomioiden samalla lapsen ergonomian. Toimintaterapeutti voi tehdä alustavaa arviota lapsen toimintakyvystä, ohjata ja tuoda keinoja arkeen sekä lapsen perheelle että koulun henkilökunnalle ja ohjata tarvittaessa lapsi laajempiin tutkimuksiin. Ajatuksena on, että toimintaterapeutti toimii koulussa matalan kynnyksen asiantuntijana koulun henkilökunnan ja lapsen perheen rinnalla kulkien. Koulun toimintaterapeutti toimii myös linkkinä mikäli lapsen kuntoutus vaatisi perusterveyden- tai erikoissairaanhoidon. Kun toimintaterapeutti on osana koulu yhteisöä, pystytään koulutyön tukemista tehostamaan antamalla tukea riittävästi ja riittävän varhain sekä yksilöllisesti kaikilla kolmiportaisen tuen tasoilla erityisopetuksen rinnalla.

"Koulun toimintaterapeutti käy havainnoimassa Eeroa luokassa ja välitunnilla opettajan kanssa käydyin keskustelun jälkeen, lisäksi terapeutti tapaa Eeron kahdestaan alustavan arvioinnin merkeissä sekä keskustelelee Eeron vanhempien kanssa. Haasteet näyttäytyvät toiminnanohjauksessa sekä motorisena levottomuutena. Eerolle suositellaan laajempia tutkimuksia ja koulun toimintaterapeutti aloittaa tukikeinojen tuomisen Eeron kouluarkeen yhdessä opettajan kanssa."

Esitän, että Tampereen kaupunki aloittaa 2-vuotisen kokeiluhankkeen toimintaterapeutin asiantuntijuuden lisäämiseksi kouluihin. Hankkeeseen valitaan 2-3 koulua eri puolilta Tamperetta joissa työskentelee yksi toimintaterapeutti jakaen arkipäivät näiden koulujen kesken. Hankkeen tavoitteena on kartoittaa toimintaterapian hyötyjä kouluympäristössä opettajien ja perheiden kokemuksen myötä. Tällä hetkellä koulutoimintaterapeutti työskentelee ainakin Rauman ja Espoon kaupungeissa. Rauman koulun toimintaterapeuttikokeilua rahoittaa Opetushallituksen tasa-arvoa edistävien toimenpiteiden hanke.

Keskustan valtuustoryhmä
Vilho Hanhilahti
Vilho Hanhilahti
J. C.
K. K.
P. M. H.

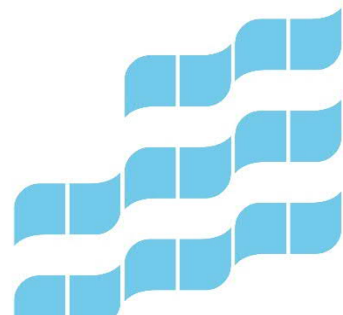
Valtuustoaloite yhteisösaunan rakentamiseksi Vuorekseen "allianssimallilla" - Reeta Ahonen ja Leena Kostiainen (TRE:1986/2019)

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan lausunto:

Reeta Ahonen ja Leena Kostiainen esittävät, että kaupunki käynnistää yhdessä asukasyhdistyksen kanssa keskustelun, miten eri toimijoiden "allianssimallilla" voitaisiin toteuttaa yhteisösauna Vuorekseen.

Liikunta- ja nuorisoyksikkö pitää Vuoreksen alueen vapaa-aikapalvelujen kehittämistä tärkeänä ja kannatettavana. Liikunta- ja nuorisoyksikkö suhtautuu ideaan myönteisesti ja on valmis osallistumaan vapaa-aika-alueiden kehittämiseen yhteistyössä kaupungin muiden toimijoiden kanssa.

Valtuustoaloitteessa mainittuja kartoja ehdotetuista paikoista ei ollut nähtävissä. Suunnittelussa täytyy ottaa huomioon, että mahdollisten alueella olevien ulkoilu- ja latureittien risteämiskohdat täytyy toteuttaa eritasoratkaisulla. Tampereen kaupungin taloudellinen tilanne määrää toteutuksen ajankohdan, vuoden 2021 talousarviossa ei ole varauduttu yhteisösaunan toteuttamiseen.

VALTUUSTOALOITE

11.3.2019

Yhteisösaunan rakentaminen Vuorekseen ”allianssimallilla”

Vuores on muutamassa vuodessa kasvanut noin 4 000 henkilön kaupunginosaksi ja kasvu jatkuu noin 20 000 asukkaan luokkaan.

Vuoresta ympäröivät upeat metsät ja puhtasvetiset järvet. Tampereen kaupungin panostus alueen viihtyvyyteen on ollut merkittävää ja alueen asukkaat ovat pääosin tyytyväisiä alueeseensa. Kaava-alueen ulkopuolinen kehittäminen, kuten metsäpolkujen kunnostus ja järvien hyödyntäminen ovat olleet suuresti asukkaiden aloitteiden varassa. Asukkaiden aloitteesta satamatoimisto teki 45 veneiden rantapaikkaa. EU:n Unalab hankkeen toimesta tehtiin asukkaiden yhteistyöllä yli 700m pitkospuita metsäpoluille ja asukkaat ovat raivanneet muualtakin polkuja haittaavia risuja pois. Vuoreksen asukasyhdistys on talkoilla, kaupungin avustuksella sekä yritysten ja yksityisten lahjoituksilla saanut toteutettua asukkaille maksuttoman melontatoiminnan Särkijärven rantaan.

Asukkaiden kärkipään toiveina ovat vielä uimaranta ja avantouintipaikka. Näille löytyy kaksi luontevaa paikkaa (katso kartat seuraavilla sivulla).

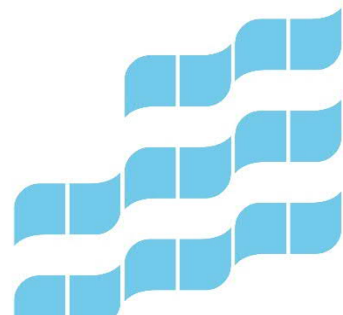
Vuoreksen asukasyhdistys on onnistunut herättämään yhteisöllistä talkootoimintaa pienimuotoiseen alueen kehittämiseen. Uuintoimintaa tukevan saunan ja pukuhuoneiden rakentamiseen voisi löytyä talkoolaisia lähinnä suunnittelupalaveriä ja työmaasilvokseen. Myös saunan toiminnan pyörittämistä asukkaiden talkoovoimin voisi selvittää, joskin helpoin vaihtoehto voisi olla juttusauna.fi tyyppinen ilmeisesti kaupallisella pohjalla toimiva yrittäjä.

Toiminta voisi pärjätä pelkällä ”jalasmökki” saunalla, sähköliittymällä ja avantouintia varten rakennetulla laiturilla.

Esitämme, että kaupunki käynnistää yhdessä asukasyhdistyksen kanssa keskustelun, miten eri toimijoiden ”allianssimallilla” voitaisiin toteuttaa yhteisösauna Vuorekseen.

Reeta Ahonen

Leena Kostainen

Liite: Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.9.2020

TALOUSARVIOESITYKSEN 2021 YHTEYDESSÄ KÄSITELTÄVÄT VALTUUSTOALOITTEET

Valtuustoaloite asunnottomuuden torjumiseksi ja asunnottomien aseman parantamiseksi -

Ulla-Leena Alppi ym. (TRE:7895/2019)

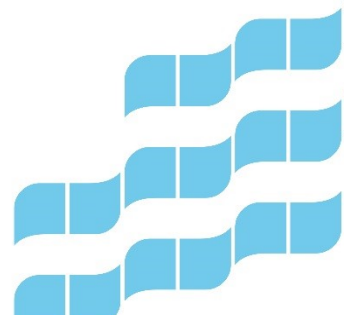
Valtuustoaloite päihtyneiden päivätoimintakeskuksen perustamiseksi Tampereen Hervantaan -

Juhapekka Lindfors ym. (TRE:2022/2020)

Valtuustoaloite köyhyysohjelman toimenpide-esitysten toteuttamisen kiirehtimiseksi ja vähävaraisten perheiden lasten ilmaisuokailujen järjestämiseksi kesäaikana - Ulla-Leena Alppi (TRE:3312/2020)

Valtuustoaloite lisähenkilökunnan palkkaamiseksi Tampereen kaupungin vanhainkoteihin, palvelukoteihin, sekä sairaala- ja kuntoutusosastoille ym. - Sinikka Torkkola ym. (TRE:3317/2020)

Valtuustoaloite oikean hoidon saamiseksi oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa - Sinikka Torkkola ym. (TRE:1437/2020)

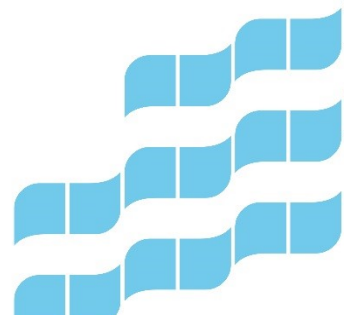
Valtuustoaloite asunnottomuuden torjumiseksi ja asunnottomien aseman parantamiseksi - Ulla-Leena Alppi ym. (TRE:7895/2019)

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että lisätään ennaltaehkäisevää työtä asunnottomuuden vähentämiseksi ja torjumiseksi; lisätään asunnottomille asumispalveluita, sekä kokonaisvaltaista tukea kotiin kiinnittymiselle ja asunnottomille naisille esitetään oma asuntola / asumissuoja.

Tampereen kaupunki on osallistunut valtakunnallisiin asunnottomuusohjelmiin PAAVO I -kaudesta lähtien ja toteuttanut Asunto ensin -periaatetta tästä lähtien. Tampereen kaupunki on sitoutunut Sanna Marinin hallituksen tavoitteeseen puolittaa asunnottomuus vuoden 2022 loppuun mennessä, ja Tampere laatii syksyllä 2020 oman asunnottomuuden puolittamisen toimenpideohjelmansa. Vuoden 2019 asunnottomuuslukuihin verrattuna asunnottomuuden puolittaminen tarkoittaa Tampereella 323 asunnottoman vähenemistä 162 henkilöön vuoden 2022 loppuun mennessä. Tavoite on kunnianhimoinen ja vaatii panostamista asunnottomuuden vähentämiseen useilla eri toimenpiteillä. Tampere osallistui STM:n asunnottomuuden vähentämiseen tähtäävään valtionavustushakuun keväällä 2020. Avustusrahalta on tarkoitus perustaa monialainen liikkuvan tuen tiimi. Lisäksi rahaa on haettu yleiseen asumisneuvontaan. Kyse on 2022 loppuun kestävästä hankkeesta. Pysyvänä resurssina yleistä asumisneuvontaa ei Tampereella ole. ARA:n osin rahoittama Asumisneuvonnan kehittäminen ja laajentaminen Tampereella -hanke on toiminut 2018-2020. ARA:n rahoitus päättyy 2020 lopussa, jonka jälkeen yleiselle asumisneuvonnalle ei ole resurssia.

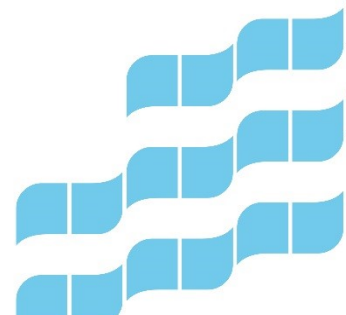
Mikäli yleistä asumisneuvontaa lisätään kahden asumisneuvojan verran, sosiaalityöntekijä-sosiaaliohjaajatyöparin vuosikustannus on yhteensä 100 000€ henkilöstökuluina.

Asumisneuvontatyö on kustannustehokasta, koska ehkäisemällä häättöjä ja asunnottomuutta on laskettu saavutettavan mittavia säästöjä. Asumisneuvonta on osoittautunut tehokkaaksi tavaksi ehkäistä häättöjä ja turvata asumista, eli vähentää uusien asunnottomien määrää tätä kautta. Valtakunnallisesti AUNE-ohjelmakaupungeissa työskennelleet asumisneuvojat tekivät 5 438 häättöä estävää interventiota vuonna 2019. Helsingin kaupungin asumisneuvontatyön tiimi on toiminut jo vuosia ja työtä on arvioitu tuloksellisuuden näkökulmasta paljon. ARAn arvion mukaan Helsingin asumisneuvontatyön kustannuksia vähentävä nettovaikutus vuonna 2019 oli peräti 6,5 miljoonaa euroa. Asumisen neuvontaa tarjottiin vuoden 2019 lopulla yli puolessa nuorten ohjaamoista. Tampereella Ohjaamolla toiminut nuorten oma asumisneuvonta päättyi 2019 lopussa ja toiminta sisällytettiin osaksi Ohjaamon perustyötä, ilman erillistä resurssia. Samoin maahanmuuttajien erillistä asumisneuvontaa ei ole ollut 2020 lähtien. Hallitusohjelmaan on kirjattu, että asumisneuvonnan saatavuuden parantamiseksi tehdään asumisneuvonnasta lakisääteistä ja osoitetaan siihen riittävät resurssit. Asumisneuvonnan saatavuus on turvattava ennen lain voimaan astumistakin. Asumisneuvontaa tulee kehittää samanaikaisesti Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusohjelman kehittämisen kanssa.

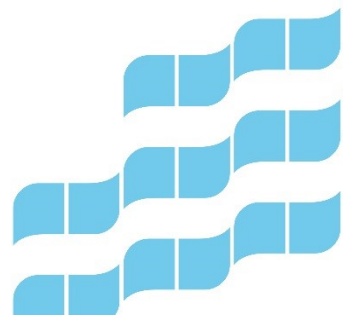
Aikuissosiaalityöhön ohjautumisen ylivoimaisesti yleisin syy ovat asumiseen liittyvät ongelmat. Asumiseen liittyviä ongelmia ovat vuokranmaksuongelmat, taitamattomuus asunnon hoidossa ja elämäntyyliin liittyvä häiriökäyttäytyminen. Intensiivisellä sosiaaliohjauksella pystytään tehokkaasti parantamaan elämähallintataitoja ja varmistamaan asumisen jatkuvuus. Näin ennaltaehkäistään asunnottomuutta riskiryhmien osalta. Liikkuvaa tukea on syytä lisätä, jotta voidaan sekä turvata asumista, että asuttaa asunnottomia, tuen tarpeessa olevia. Kahden sosiaaliohjaajan resurssi tarkoittaa vuosittain henkilöstömenoissa 90 000€ lisäystä.

Tampereella on tunnistettu asunnottomien erityisryhmät ja heidän tarpeensa, erityisesti nuorten ja naisten osalta. Naiserityiseen asunnottomuustyöhön Tampereella on kohdistettu valtakunnallisen NEA-hankkeen resurssia. Nea-hanke on kolmivuotinen, ja Tampereella se on toteutettu osana A-klinikkasäätiön Völjy-hanketta, mutta hanke päättyy 2020 lopussa. NEA-

hankkeessa työskennellyt työntekijä on tehnyt A-klinikan Völjy-hankkeessa asiakastyötä huumeita käyttävien naisten parissa näiden asumisen turvaamiseksi. NEA-hankkeessa on käynnistetty myös naistyön verkostoa Tampereella. Nais erityisyys on siis huomioitu Tampereella, mutta ei tarvittavissa määrin. On huomattu, että asumisyksiköissä naisten asema on syytä ottaa huomioon. Asumispäivystysyksikköä kehitetään vastaamaan lisääntyntä väliaikaismajoittamisen tarvetta. Tampereen kaupungin päivystys- ja asumisyksikön koko 1. kerros otetaan asumispäivystyksen käyttöön, jolloin saadaan 12 huonetta lisää. Samalla voidaan erottaa naisille vierekkäisiä huoneita toimiston lähellä ja näin parantaa heidän turvallisuuttaan. Myös Pispalassa toimivassa Alfakuntoutuksen tukiasumisyksikössä huomioidaan naiset varaamalla heidän käyttöönsä tietty osa asumisyksiköstä. Tampereelle on suunniteltu rakennettavan uutta asumispäivystysyksikköä kasvavaan tarpeeseen. Erityisryhmien tarpeet tulee huomioida uudessa yksikössä jo rakennusvaiheessa.

Vuoden 2021 talousarvioesityksessä ei ole esitetty rahoitusta 190 000 euron lisäykseen sosiaali- ja terveystaloudessa.

Valtuustoaloite asunnottomuuden torjumiseksi ja asunnottomien aseman parantamiseksi

”Jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon”. Näin todetaan Suomen perustuslaissa. Tämän lisäksi yhteiskunnalla on velvollisuus edistää jokaisen oikeutta asuntoon.

Suomessa asunnottomiksi luetaan ulkona tai ensisuoissa nukkuvat, asuntoloissa ja majoitusliikkeissä asuvat, erilaisissa laitoksissa asuvat, vapautuvat vangit, joilla ei ole asuntoa tiedossa, tilapäisesti sukulaisten tai tuttavien luona majoittuvat. Yli 70 % lukeutuu viimeksi mainittuun ryhmään.

Tampere on ollut mukana valtakunnallisissa hankkeissa, joissa asunnottomuutta on pyritty vähentämään ja siinä onkin onnistuttu melko hyvin. Tampereella kodittomien määrä on laskenut kymmenen viime vuoden aikana noin neljälläsadalla henkilöllä.

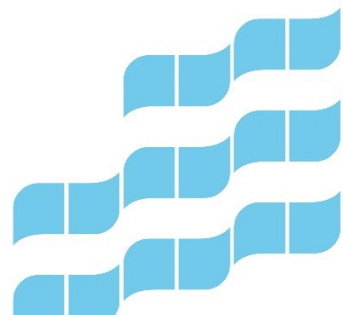
Vuonna 2018 Tampereella oli vailla asuntoa 202 henkilöä, heistä naisia 52. Päättävänä vuonna asunnottomuus on kääntynyt uudelleen nousuun, vaikka naisten osalta on tapahtunut laskua. On huomattava, että tarkkaa asunnottomien määrää on mahdotonta sanoa, sillä kaikki vailla asuntoa olevat eivät näy tilastoissa.

Luvut eivät ole suuria suhteessa kaupungin asukaslukuun, mutta yksikin asunnon haluava asunnoton on liikaa. Jokainen voi kuvitella miten vaikeaa on saada elämänhallintaa kuntoon ilman pysyvää tukikohtaa, josta käsin voi hoitaa asioitaan. On myös täysin epäinhimillistä, että Suomen sääolosuhteissa tälläkin hetkellä ihmisiä asuu ja nukkuu metsissä, puistoissa, ylipäättään ulkosalla. Näillä ihmisillä on monesti päihdeongelma ja voi vain kuvitella miten turvattomassa tilanteessa erityisesti ilman majapaikkaa olevat naiset ovat.

Asunnottomuus on yhteiskunnallinen ongelma. Sen taustalla on monia syitä, perussyynä eriarvoisuus. Toimeentulovaikeudet ja köyhyys voivat olla ylisukupolvisia, periytyviä tai syntyä monista eri syistä. Ihminen voi menettää riittävän toimeentulon sekä asuntonsa pitkään jatkuneen työttömyyden, sairastamisen, avioeron tai muun kriisiytymisen, usein pitkittyneen päihdeongelman seurauksena. Eriarvoisuus on lisääntynyt muun muassa viime vuosien sosiaali- ja työttömyysturvan leikkauksilla. Myös toimeentulotuen KELA-siirron aiheuttamat viivästykset tukien maksamisessa ovat vaikuttaneet osaltaan häätöjen lisääntymiseen.

Koska suurella osalla asunnottomista on päihdeongelmia, on heidän auttamisekseen Asunto Ensin-periaate äärettömän tärkeä. Tämä inhimillinen lähtökohta ei toteudu riittävästi. Tarvitaan lisää asuntoja, joita voidaan osoittaa sekä niille asunnottomille, joiden pyrkimyksenä on päästä päihdeongelmista ja kuntoutua, sekä niille päihdeongelmallisille, jotka eivät pysty tähtäämään kuntoutumiseen. Tampereen asumispäivystyksen ja asumisyksikkö TASTU:n tilat Hervannassa Väkipyöränkadulla eivät ole riittävät. Ihmisiä on tällä hetkellä jopa lattiamajoituksessa, mikä ei ole ihmisarvolle sopivaa, eikä naisille ole omaa asuinsuojaa, jossa heidän yksityisyytensä olisi suojattu, jossa he voisivat olla turvallisesti ja parhaassa tapauksessa päästä kuntoutumisen alkuun. Aiemmin toiminut Naisten Suojakoti lopetettiin sen vuoksi, että asunnottomia naisia oli vain vähän. Tällä hetkellä jotkut ohjautuvat Ensi- ja turvakotiin, joka ei kuitenkaan ole se oikea paikka näille naisille.

Keskeistä asunnottomuuden vähentämisessä ja torjumisessa on ennaltaehkäisevä työ. Kolmevuotisessa valtakunnallisessa Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelmassa

(AUNE) huomiota onkin kiinnitetty muun muassa asumisneuvonnan kehittämiseen, sekä asumissosiaalisen työotteen juurruttamiseen sosiaalityöhön. Tätä on syytä jatkaa, ja kehittää lisää toimia esimerkiksi asumisvalmennukseen, elämänhallinnan opetteluun, henkilökohtaiseen talousneuvontaan ja psyykkiseen tukeen. Vertaistuki on usein tehokas keino auttaa ongelmista uuteen alkuun. Tampereen Köyhyysohjelman toteuttamista on jatkettava.

Olennaista on ymmärtää, että pitkään ilman asuntoa olleiden, usein päihdeongelmista kärsivien ihmisten kohdalla edes pelkkä asunnon järjestyminen ei riitä ratkaisemaan asunnottomuutta. Sen syyt voivat löytyä kaukaa ihmisen elämänhistoriasta ja sosiaalisista suhteista. Asunnottomuus on kodittomuutta, joka tarkoittaa enemmän kuin kattoa pään päällä. Se tarkoittaa usein yhteiskunnasta syrjäytymistä, yksinäisyyttä, osattomuutta, oman arvottomuuden tunnetta, aiempiin rankkoihin elämäkokemuksiin pohjautuvaa vaikeutta kiinnittyä tavalliseen arkeen ja kotiin. Kodittomuus on myös psyykinen tila.

MARGI-tutkimusryhmän jäsenet Johanna Ranta ja Kirsi Juhila sanovat A-klinikan uutiskirjeessä Kodittomuus on muutakin kuin elämää ilman asuntoa seuraavasti: ” Kun asunnottomuutta lähestytään asuntopolitiikassa, sosiaali- ja terveystaloudessa, tutkimuksissa ja yhteiskunnallisessa keskustelussa kokonaisvaltaisemmin kodittomuutena, toistuvaan ja pitkäaikaiseen kodittomuuteen voidaan löytää pysyvämpiä ratkaisuja. Kodittomuutta kokeneelle on tärkeää tarjota tarvittaessa muutakin kuin katto pään päälle - kokonaisvaltaisille keskusteluille ja konkreettiselle toiminnalle pohjautuvaa, paikkaan kiinnittymisen tähtäävää tukea, jossa huomioidaan ihmisen yksilöllinen elämäntilanne ja aiemmat kokemukset”.

Kaupungille on taloudellisestikin järkevää poistaa asunnottomuutta ja sen juurisyyt. Tähän työhön löytyy varmasti myös asiantuntevia yhteistyökumppaneita.

Asunnottomuus / kodittomuus on epäinhimillistä. Asunnottomuuden käännyttyä Tampereella uudelleen kasvuun esitämme, että viipymättä ryhdytään seuraaviin toimiin.

- Lisätään ennaltaehkäisevää työtä asunnottomuuden vähentämiseksi ja torjumiseksi.
- Lisätään asunnottomille asumispalveluita, sekä kokonaisvaltaista tukea kotiin kiinnittymiselle.
- Asunnottomille naisille osoitetaan oma asuntola / asumissuojat.

Tampereella 13.12.2019

Ulla-Leena Alppi

Ulla-Leena Alppi

Mikael Aaltonen

Mikael Aaltonen

Siniikka Torkkila

Siniikka Torkkila

Minna Minkkinen

Minna Minkkinen

Milla Hanhela

Milla Hanhela

Eija Kampuri

Eija Kampuri

Noora Tapiola

Noora Tapiola

Juha Portturi

Juha Portturi

Marno Rucvaara

Marno Rucvaara

Veikko Vallin

Veikko Vallin

Ari Wigelius

Ari Wigelius

Inna Kokosa

Inna Kokosa

Riitta Lyytikäinen

Riitta Lyytikäinen

Anne Liimola

Anne Liimola

Aila Dündar-Särvinen

Aila Dündar-Särvinen

Pekka Salmi

Pekka Salmi

Kirsi Kaunen

Kirsi Kaunen

Jukka Sarkkinen

Jukka Sarkkinen

Ulla Leppänen

Ulla Leppänen

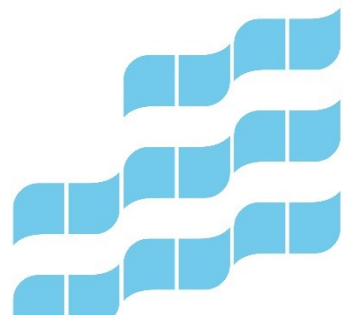
Ulla Kampuri

Ulla Kampuri

Carina Järvi

Carina Järvi

*Ulla Leppänen
Ulla Kampuri
Carina Järvi*

**Valtuustoaloite päihtyneiden päivätoimintakeskuksen perustamiseksi
Tampereen Hervantaan - Juhapekka Lindfors ym. (TRE:2022/2020)**

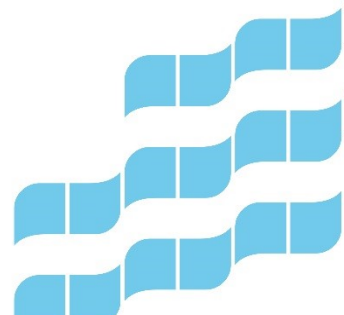
Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto:

Tampereen kaupungin varavaltuutettu Juhapekka Lindfors on tehnyt 16.3.2020 päivätyn valtuustoaloitteen päihtyneiden päivätoimintakeskuksen perustamiseksi Tampereen Hervantaan. Aloitteessa tuodaan esiin huoli koskien Hervannan keskustassa aikaa viettävien päihdeongelmaisten tilannetta.

Aloitteessaan Lindfors esittää yhdessä muiden aloitteen allekirjoittaneiden kanssa, että Huoltsun kaltaisen päivätoimintakeskuksen perustamista Hervantaan ryhdytään ensi tilassa selvittämään ja suunnittelemaan toteutettavaksi.

Tampereella on useita matalan kynnyksen päihdepalveluita, joista osa tarjoaa yhteisöllistä tukea ja osa ohjaa kaupungin tarjoamiin päihdepalveluihin. Päihtyneiden päivätoimintakeskus sijaitsee Tampereen valtatievarressa. Psykiatria- ja päihdekeskuksen Ensiohjaus Ension palvelut löytyvät Hatanpään alueelta Sarvikselta ja huumehoitoa tarjoavat A-klinikkasäätiön yhteistyökumppaneineen Tullin alueelta sekä Helsingin Diakonissalaitos yhteistyökumppaneineen Hatanpään alueelta. Yhteistyötä palveluiden toteuttamisessa tehdään myös järjestöjen kanssa kuten esimerkiksi A-killan yhdyskuntatyön tuvat Hippoksella, Härmälässä ja Nekalassa. Palvelut ovat jakautuneet laajasti eri puolille Tampereen keskustaa. On kuitenkin asianmukaista todeta, että mikään niistä ei tarjoa päivätoimintaa juuri Hervannan alueella.

Hervannassa on Tampereen kaupungin ylläpitämä asunnottomien asumispäivystys Tastu, joka tarjoaa tilapäistä asumista, mahdollisuuden peseytymiseen ja ruokailuun asunnottomille. Kuten

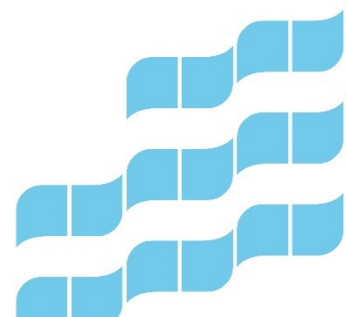
aloitteessa todetaan, päihtyneiden päivätoimintakeskuksen käyttäjissä on muitakin kuin asunnottomia.

Tavoitteena on luoda Hervantaan verkostomainen hyvinvointikeskus, jossa palvelut saa entisistä paikoista, mutta eri toimijoiden välistä yhteistyötä lisätään. Uuden toimintamallin valmistelu jatkuu vuoden 2020 aikana. Hyvinvointikeskuksen suunnitelmissa päihde- ja mielenterveyspalvelut on huomioitu osana keskuksen palveluvalikoimaa.

Mikäli päivätoimintakeskuksen kaltaista toimintaa halutaan jatkossa myös Hervannan alueelle, vaatisi se riittävän taloudellisen resurssin varaamista vuoden 2021 talousarvioon.

Hervannassa päivätoimintakeskus voisi toimia samassa laajuudessa kuin Viinikassa ennen vuonna 2020 toteutettua laajennusta. Henkilöstö muodostuisi yhdestä ohjaajasta ja kolmesta lähihoitajasta. Johtava ohjaaja olisi yhteinen toisen Huoltsun kanssa. Päivätoimintakeskus olisi avoinna asiakkaille ma-pe klo 13-19 välisenä aikana ja tarjoaa kaksi lämmintä ruokaa. Tässä muodossa päivätoimintakeskuksen ylläpidon vuosikustannukset ovat arviolta 337 000 euroa riippuen tilojen vuokratuista. Toimintaan sopivien tilojen löytyminen Hervannan alueelta on alustavissa kartoituksissa osoittautunut haastavaksi.

Vuoden 2021 talousarvioesityksessä ei ole varauduttu päihtyneiden päivätoimintakeskuksen perustamiseen Tampereen Hervantaan.

Valtuustoaloite päihtyneiden päivätoimintakeskuksen perustamiseksi Tampereen Hervantaan

Tampereen kaupungin alaisuudessa toimiva *päihtyneiden päivätoimintakeskus Huoltsu* on jo vuosien ajan tarjonnut keskustan alueella tai sen läheisyydessä laadukkaita matalan kynnyksen palveluitaan muun muassa päihdeongelmallisille tai päihdeongelmasta toipuville, sekä muille asiakkailleen.

Huoltsun ideana on ollut periaate, että siellä on saanut oleskella myös päihtyneenä, vaikka päihtyneidenkäyttö sisätiloissa onkin ollut kiellettyä. Tämä on mahdollistanut erilaisten arjessa pärjäämiseen liittyvien peruspalveluiden tarjoamisen monille sellaisille ihmisille, joille se aktiivisen päihdekäytön vuoksi muualla olisi ollut vähintäänkin haastavaa, ellei jopa mahdotonta.

Huoltsu tarjoaa mahdollisuuden muun muassa edulliseen ruokailuun, peseytymiseen, vaatehuoltoon, terveysneuvontaan, sosiaalipalveluihin ja pienimuotoisiin hoidollisiin toimenpiteisiin. Se toimii myös paikkana, mihin kuka tahansa tarvitseva voi tulla lepäämään tai viettämään aikaa arjen keskellä. Henkilökunta koostuu sosiaali- ja terveysalan ammattilaisista.

Tampereen Hervannassa toimii matalan kynnyksen asumispalveluja tamperelaisille asunnottomille tarjoava *Tampereen asumispäivystys ja asumisyksiköt (TASTU)*. Myös asumispäivystykseen voi tulla päihtyneenä, mutta sen toiminnan tarkoituksena on olla lyhytaikaista ja tilapäistä, eikä sen toiminnan ytimessä oleellisesti ole keskittyä päivätoimintaan. Asunnottomien määrä on Tampereella kääntynyt kasvuun ja käyttöaste asumispäivystyksessä onkin ollut suuri jo pitkään.

Hervanta on alueena verrattain laaja. Syrjäytyneisyys sekä päihdeongelmat näyttäytyvät sen keskustan alueen katukuvassa lähes päivittäin. Kaikki näistä ihmisistä eivät suinkaan ole asunnottomia ja näin ollen rajoittuvat asumispäivystyksen palveluiden ulkopuolelle. Myöskään asumispäivystyksen asiakkailta ei aina päiväsaikaan ole sellaista mielekästä paikkaa, missä he voisivat turvallisesti ja häiriöttä aikaansa viettää. Kauppakeskus DUO:n läheisyyteen keskittyvä, toisinaan häiriötilanteitakin aiheuttava oleskelu ja päihtyneiden käyttö taas häirintee myös siellä toimivien yrittäjien tai muun henkilökunnan - tai kauppakeskuksessa asioivien asiakkaiden arkea.

Tavoittaako Huoltsu kaikkia palveluitaan tarvitsevia hervantalaisia tai muita lähialueilla asuvia? Vaikka asumispäivystyksen toimintaperiaatetta laajennettaisiin kohdistumaan myös yleisesti tamperelaisille suunnattuun päihtyneiden päivätoimintaan, ovat yksikön rakenteelliset tilat sellaisen pyörittämiseen melko haastavat. Myös erilaisten tarkoituksiperiaatteidensa vuoksi päivätoimintakeskus ja lyhytaikaisen ensisuojaan tarjoamiseen tähtäävä asumispäivystys olisi hyvä pitää toisistaan erillään. Liiallinen asiakasmäärä helposti kuormittaisi myös henkilökuntaa.

Esitän yhdessä muiden allekirjoittaneiden kanssa, että Huoltsun kaltaisen päivätoimintakeskuksen perustamista ryhdyttäisiin ensi tilassa selvittämään - ja suunnittelemaan toteutettavaksi myös Tampereen Hervantaan.

16.03.2020

Juhapekka Lindfors

Juhapekka Lindfors

Tampereen kaupungin varavaltuutettu / Vasemmistoliitto

Siniikka Toivonen
SINIikka TOIVONEN

Abella-Heena Uusitalo

Mikko Mäntönen
MIKKO MÄNTÖNEN

Milla Hanhela
MILLA HANHELA

Ellen Kauppi

Noora Tapio
NOORA TAPIO

Ilmari Paattinen

Airi W. Gabriel

Esa Kanerva

Autti Hätti

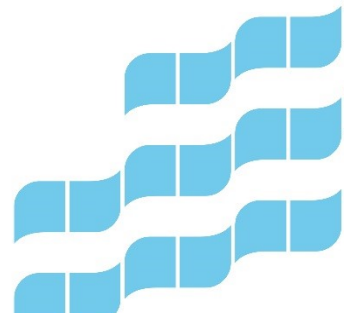
Aika Oksanen-Järvenpää
AIKA OKSANEN-JÄRVENPÄÄ

Eija Kauppi
EIJKA KAUPPI

Pekka Salvi

Kirsi Kuvonen

Z. Oksanen

Valtuustoaloite köyhyysohjelman toimenpide-esitysten toteuttamisen kiirehtimiseksi ja vähävaraisten perheiden lasten ilmaisuokailujen järjestämiseksi kesäaikana - Ulla-Leena Alppi (TRE:3312/2020)

Lausunnot:

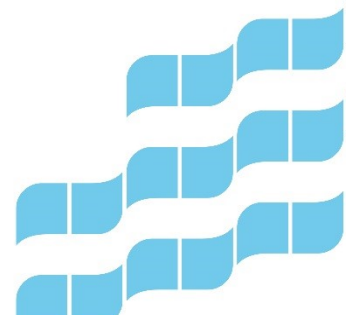
Kaupunginvaltuutettu Ulla-Leena Alppi (vas) sekä vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittävät aloitteessa, että Tampere kiirehtisi köyhyysohjelman mukaisia toimenpide-ehdotuksia ja esittää ilmaisuokailun järjestämistä kesäaikana vähävaraisten perheiden lapsille koulujen pihalla tai puistoissa.

Valtuustoaloite käsitellään sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnan että sosiaali- ja terveyslautakunnan talousarvioesitysten yhteydessä. Aloitteen toimenpiteet liittyvät vahvasti kesäkerhotoiminnan järjestämiseen.

Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Ilmaiserioiden jakelun kohdistaminen ainoastaan vähävaraisille perheille ei ole mahdollista varhaiskasvatuksen toimesta, mikäli kriteereinä ateriaetuuteen ovat toimeentulotuki tai vähävaraisuus.

Varhaiskasvatuksen palvelunpiirissä olevista perheistä ei ole asiakasrekisterin perusteella määriteltävissä, mitkä perheet kuuluvat toimeentulotuen piiriin tai ketkä luokitellaan vähävaraisiksi. Huoltajien tulotaso ilmenee ainoastaan asiakasmaksuja määriteltäessä. Asiakasmaksu määrittyy perheeseen, palvelutarpeen ja tulojen mukaan. Varhaiskasvatuksen asiakasprofiilia ja lapsiperheiden taloudellista tilannetta kuvaa asiakasmaksujen osalta se, että maksuttoman varhaiskasvatuksen saa tulojen perusteella 32,4% palveluiden piirissä olevista

perheistä. Lisäksi perhe voi hakea harkinnanvaraista maksualennusta tai -vapautusta määritellystä asiakasmaksusta.

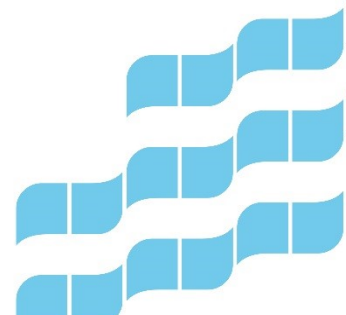
Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus sisältävät merkittäviä tukitoimenpiteitä perheille. Jokaisella lapsella on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen riippumatta huoltajien sosioekonomisesta, työ- tai opiskelutilanteesta. Tamperelaisista 1-5 -vuotiaista lapsista on yli 80% varhaiskasvatuspalvelujen piirissä. Ainoastaan heinäkuun kesäpäivystyksen aikana lasten määrä on merkittävästi alhaisempi kuin muina toimintakauden kuukausina.

Varhaiskasvatuspalveluissa ja esiopetuksessa päivittäisillä aterioilla (lounas ja välipalat) turvataan lapsen terveyttä ja hyvinvointia. Esiopetuksen piirissä Tampereella on 6-vuotiaiden ikäluokasta yli 95% ja esiopetus on maksutonta kaikille lapsille. Jokaiselle lapselle laaditaan yhdessä huoltajien kanssa varhaiskasvatussuunnitelma tai oppimissuunnitelma ja lapsen kehitystä, kasvua ja oppimista tuetaan oppilashuollon tukitoimenpiteillä ja monialaisella yhteistyöllä eri toimijoiden välillä, esim. lastensuojelun ja sosiaalityön kanssa. Avoimen varhaiskasvatuksen kerhopalvelut, sekä lapsi- että perhekerhot, ovat Tampereella perheille ilmaisia.

Kesäkerhotoimintaa järjestetään esioppilaille ja 1-2 -luokkalaisille oppilaille. Kesällä 2019 kesäkerhotoimintaan osallistui noin 1500 lasta ja kesällä 2020 noin 900 lasta. Kesäkerhoissa tarjotaan lapsille lounas ja välipala. Kesäkerhotoiminta on maksutonta automaattisesti niille lapsille, joilla on lukuvuoden aikana maksuton esiopetusta täydentävä toiminta tai maksuton aamu- ja iltapäivätoiminta.

Esimerkki:

Tampereella 1-4 luokkalaisia on noin 8000. Jos ilmaisuokaa tarjottaisiin 1-4 luokkalaisille eli 7 - 10 vuotiaille lapsille kesä- ja heinäkuun arkipäivinä eli noin 40 aterialla ja 30% eli 2400 lasta käyttäisi ilmaisuokapalvelua, tulisi tämä maksamaan noin 315 000€. Arvio on laskettu Tampereen Voimian lounashinnalla 3,28 €/ lounas.

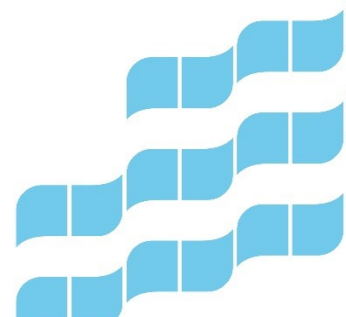

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Osa lapsiperheiden järjestöistä tarjoaa osana toimintaansa aterioita. Esimerkiksi NNKY:n ITU-toiminnan avoimessa yksinhuoltajakahvilassa tarjotaan joka viikko asiakkaille ilmainen lämmin ateria. SPR:n Kohtaamispaikka Tampurissa tarjoillaan ilmainen aamupuuro kerran viikossa. Kansalaistalo Mansikkapaikka ry tarjoaa kerran viikossa edullisen puistolounaan (3€/aikuinen, 2€/lapsi).

Koronatilanteen vuoksi moni järjestö joutui keskeyttämään ruokailutoimintansa väliaikaisesti. Syksyn tullen on pyritty löytämään keinoja ilmaisten tai edullisten ruokailujen järjestämiseksi lapsiperheille. Kaupunki organisoi kouluruuan jakelun keväällä poikkeusolojen aikana. Järjestöjen kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä myös ruoka-apujakelussa. Ruoka-apuun myönnettiin sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa 50 000 euron lisäavustus Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän Ruokapankille. Ruoka-apua saavat myös lapsiperheet.

Vuoden 2021 talousarviossa ei ole varauduttu ilmaisruokailujen järjestämiseen kesäaikana.

Valtuustoaloite köyhyysohjelman toimenpide-esitysten toteuttamisen kiirehtimiseksi ja vähävaraisten perheiden lasten ilmaisuokailujen järjestämiseksi kesäaikana

Kuluvan vuoden talousarvion tietojen mukaan Tampereella tulonsaajista 32,3 % ansaitsi alle 15 000 euroa vuodessa. Pienituloisten osuus on korkeampi kuin muualla Suomessa. Pienituloisiin katsotaan kuuluviksi ne asutokunnat, joiden käytettävissä oleva tulo jää pienemmäksi kuin 60 % kaikkien asutokuntien mediaanitulosta.

Pitkittyneesti pienituloisiksi luetaan henkilöt, jotka ovat kuuluneet pienituloisiin kotitalouksiin kahtena kolmesta tilastointivuotta edeltäneestä vuodesta. Näitä henkilöitä oli Tampereella lähes 21 000 eli 9,2 % väestöstä. Pitkittyneesti pienituloisten määrä on kaksinkertaistunut 2000-luvun alkupuolelta. Alle 18-vuotiaiden ikäluokasta 14,3 % asui pienituloisissa asutokunnissa.

Pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden, etenkin nuorten osuus on ollut kasvussa viime vuosina. Lapsiperheistä perustoimeentulotukea sai reilut 3000 perhettä, täydentävää toimeentulotukea noin 4900 perhettä ja ehkäisevää toimeentulotukea lähes 2500 perhettä.

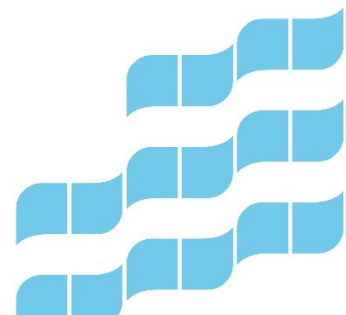
Tampereen köyhyysohjelman tietojen mukaan vuonna 2017 noin 21 % tamperelaisista on joutunut viimeisen vuoden aikana tinkimään ruoasta, lääkkeistä ja lääkärikäynneistä rahan puutteen vuoksi. Pienituloisuus ja köyhyys on korkea yksinhuoltajaperheissä, mutta viime vuosina köyhyyden kasvu on ollut suurinta kahden huoltajan pikkulapsiperheissä. Köyhyyden taustalla on usein työttömyyttä, työelämän muutosta ja vähäinen koulutustaso, mutta köyhyys on kasvussa myös korkeakoulutettujen perheissä.

Äärettömän huolestuttava jo pitkään jatkunut ilmiö on köyhyyden ylisukupolvisuus. Köyhyyden periytyminen on voimistunut 2000-luvulla. Taustalla lienee ainakin 1990-luvun laman aikana ja sen jälkeen toteutetut leikkaustoimet.

Asunnottomuus kääntyi kaksi vuotta sitten uudelleen nousuun. Päihdeongelmat ja mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet. Myös lastensuojelun kiireelliset sijoitukset ovat lisääntyneet. Kaikki tämä kertoo pitkittyneen köyhyyden moninaisista seurauksista. Köyhyys on paljon muutakin kuin toimeentulon niukkuutta. Se on myös kokemusta osattomuudesta ja yksinäisyydestä. Se tuottaa ahdistusta, häpeän tunnetta ja kiusatuksi tulemisen kokemuksia. Vähävaraisten perheiden lapsista 69 % kertoo koulukyselyissä tulleensa kiusatuksi. Hyvin toimeentulevien perheiden lapsista tuo kokemus on 40 %:lla. Sekin on tietysti paljon.

Kaupunginhallitus on 1.4.2019 päättänyt viidestä kaupunkitasoisesta toiminnan painopisteestä, joihin panostamalla kaupunkistrategian pitkän tähtäimen tavoitteet voidaan saavuttaa. Yksi noista painopisteistä on lasten ja nuorten hyvinvointierojen kaventaminen.

Tampereen köyhyysohjelma on yksi hyvä työkalu, jolla tuota tavoitetta kohti päästäisiin, mutta jonka toimenpide-esityksiä on toistaiseksi toteutettu vain vähän. Koronaepidemia tuottaa työttömyyden ja pienituloisuuden myötä lisää pahoinvointia ja mahdollisesti kasvattaa hyvinvointieroja. Köyhyysohjelman päivittäminen ja aktiivinen toteuttaminen on entistäkin tärkeämpää.

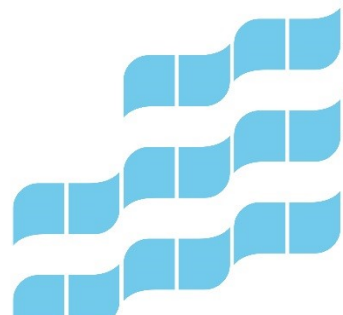

Yhtenä kaupunkilaisten toivomista vähävaraisten lapsiperheiden tukitoimista voisi olla ilmaisuokailujen järjestäminen myös kesäaikana koulujen pihoilla tai puistoissa, kuten joissakin kunnissa on tehty jo aiempina vuosina. Näin turvattaisiin köyhien perheiden lapsille ainakin yksi lämmin ateria päivässä ja tuettaisiin lasten terveyttä ja hyvinvointia. Tämä palvelu olisi varmasti mahdollista toteuttaa myös kolmannen sektorin kumppaneiden kanssa.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittääkin köyhyysohjelman aktiivista toteuttamista, sekä vähävaraisten perheiden lapsille kesän aikana suunnattua ilmaisuokailua hyvinvointierojen kaventamisen uutena tukitoimena.

Tampereella 15.5.2020

Ulla-Leena Alppi

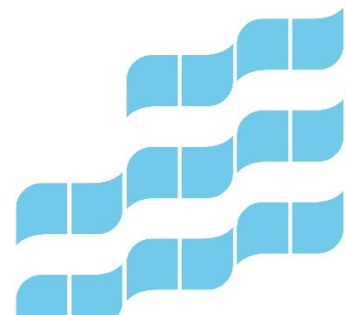
Valtuustoaloite lisähenkilökunnan palkkaamiseksi Tampereen kaupungin vanhainkoteihin, palvelukoteihin, sekä sairaala- ja kuntoutusosastoille ym. - Sinikka Torkkola ym. (TRE:3317/2020)

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto:

Sinikka Torkkola, Mikko Aaltonen, Ulla-Leena Alppi, Milka Hanhela, Minna Minkkinen ja Noora Tapio ovat tehneet 18.5.2020 valtuustoaloitteen lisähenkilökunnan palkkaamiseksi Tampereen kaupungin vanhainkoteihin, palvelukoteihin sekä sairaala- ja kuntoutusosastoille mahdollistamaan läheisten tapaaminen koronapandemian aiheuttamien rajoitusten aikana. Valtuustoaloitteessa todetaan, että koulutettujen hoitajien saaminen lisähenkilökunnaksi saattaa olla vaikeaa. Lisähenkilökunnaksi voisi rekrytoida myös hoiva-avustajia, henkilökohtaisia avustajia ja alan opiskelijoita. Lisäksi tehtävään voisi perehdyttää aiemmin ulkoiluttajien tehtävissä toimineita henkilöitä.

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että Tampereen kaupunki palkkaa vanhainkoteihin, palvelukoteihin sekä sairaala- ja kuntoutusosastoille lisähenkilökuntaa mahdollistamaan asukkaiden ja läheisten tapaamiset ulkona tai erillisissä tapaamistiloissa sekä opastamaan läheisiä suojavarusteiden käytössä vierailujen mahdollistamiseksi. Läheisten vierailut ovat tärkeitä asukkaiden ja potilaiden hyvinvoinnin ja toimintakyvyn kannalta. Vanhainkodeissa, palvelukodeissa ja sairaala- ja kuntoutusosastoilla oli koronapandemian alussa, 16.3.2020 alkaen toistaiseksi voimassa oleva vierailukiello. Kaikki ulkopuolisten vierailut oli kielletty. Poikkeuksena tähän olivat tapauskohtaisesti arvioiden saattohoidossa olevien oireettomat läheiset.

7.5.2020 mahdollistuivat läheistapaamiset ulkona tai sisätiloissa tapaamiseen erikseen tarkoitettussa tilassa. 18.6.2020 lähtien sairaala- ja kuntoutusosastoilla potilaiden läheiset ovat voineet tehdä vierailuja ulkona tapahtuvien ja sisätiloissa erikseen siihen varatussa pleksillisessä tilassa, lisäksi potilashuoneessa rajoitetusti tietyin edellytyksin. Vanhainkodissa ja

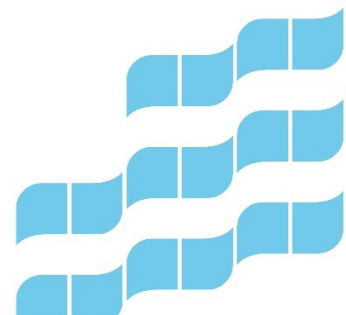
palveluasumisessa vierailut asukkaiden huoneisiin olivat edelleen poikkeuksellisia ja järjestettiin erityistilanteissa, jotka liittyivät saattohoito vaiheeseen tai asukkaan haasteisiin siirtyä avustettunakaan erilliseen tapaamispaikkaan.

Kaikkien vierailujen lähtökohta on turvallisuus. Sen vuoksi vierailuille on asetettu erillisiä ajallisia rajoitteita ja etukäteen tehtäviä aikavaroituksia. Vierailuajat on kohdennettu iltapäiviin, jolloin paikalla on työvuorojen vaihtuessa eniten henkilöstöä valmistelevaan päivälle sovitut vierailut turvallisiksi mm. hygienian suhteen sekä avustamaan itse tapaamisissa. Pyrkimys on kuitenkin toimia joustavasti ja järjestää turvallisia vierailuja myös erillisten vierailuaikojen ulkopuolella, mikäli se asukkaiden ja potilaiden laadukkaan hoidon lisäksi on mahdollista toteuttaa kussakin yksikössä. Saattohoidossa olevien asukkaiden ja potilaiden kohdalla ei ole erillisiä tapaamisaikoja, vaan ne sovittelään omaisten toiveita huomioiden.

Ikäihmisten palveluissa on suhteellisen vähän avustavaa henkilökuntaa, joten vierailut toteutetaan hoitohenkilöstön toimesta. Avustavaa henkilöstöä ei lasketa ns. mitoituksen alaiseen lain edellyttämään henkilöstömäärään. Vuosittainen palkkabudjetti on riittävä tarvittavaan mitoituksen alaiseen hoitajaresurssiin, mutta se ei riitä avustavan henkilöstömäärän lisäämiseen.

Keväällä ei otettu uusia opiskelijaryhmiä harjoitteluun, sillä pyrkimys on kaikin tavoin minimoida ulkopuolelta tuleva väki yksiköissä. Uusien varotoimien, ennakoivien käytänteiden ja koronan tarttuvuuteen liittyvän tiedon lisääntyessä, käynnistettiin opiskelijaohjaus jälleen elokuussa 2020. Näin ollen myös heistä saadaan apua avustamaan asukkaiden ja läheisten turvallisissa kohtaamisissa. Kaikki pyritään tekemään, jotta läheistapaamiset toteutuvat jatkossakin onnistuneesti.

Vuoden 2021 talousarviossa ei ole varauduttu lisähenkilökunnan palkkaamiseen Tampereen kaupungin vanhainkoteihin, palvelukoteihin sekä sairaala- ja kuntoutusosastoille.

VALTUUSTOALOITE

Lisähenkilökunnan palkkaaminen Tampereen kaupungin vanhainkoteihin, palvelukoteihin sekä sairaala- ja kuntoutusosastoille mahdollistamaan läheisten tapaaminen koronapandemian aiheuttamien rajoitusten aikana

Vierailukiello vanhainkodeissa ja tehostetun palveluasumisen yksiköissä on ollut voimassa jo parisen kuukautta. Vierailukiellot jatkuvat mahdollisesti vielä useitakin kuukausia. Käytännössä vierailukiello on merkinnyt vanhainkotien ja palveluasuntojen asukkailla yksinäisyyttä. Kaikki asukkaat eivät välttämättä edes pysty hahmottamaan, miksi kukaan ei käy vaan kokevat tulleen hylätyiksi. Yksinäisyyden ja hylätyksi tuleminen tunteet heikentävät eristettyinä elävien vanhusten hyvinvointia ja terveyttä.

Tampereen kaupungin vanhainkodeissa ja palvelukodeissa sekä sairaala- ja kuntoutusosastoilla onkin ryhdytty etsimään tapoja, jotta omaiset voisivat pitää yhteyttä ja tavata turvallisesti läheisiään poikkeustilan aikana. Ensisijaisesti tapaamiset on suunniteltu järjestettävän ulkoilun yhteydessä. Suunnitelma on hyvä asia, mutta sen toteuttaminen voi vaikeutua vähäisten henkilöstöresurssien vuoksi. Asukkaan yksinäisyyden lievittäminen ja auttaminen yhteydenpidossa läheisiin ei ole ainoa lisätyö. Läheisten puute lisää myös muuta hoitotyön tarvetta. Omaisten vierailujen aikana hoituneet syöttämiset ja juottamiset ovat nekin lisänneet hoitotyön tarvetta.

Korona-aikana hoitajia tarvittaisiinkin lisää hoitolaitoksissa sekä lisääntyneen hoivan tarpeen että uusien, eristyksen mukanaan tuomien tehtävien hoitoon. Lisäksi, jos vierailukiello jatkuu edelleen, läheisten vierailujen muutenkin kuin ulkoillessa tulee mahdollistaa. Erillisten tapaamistilojen järjestämisen ohella on myös syytä selvittää suojavarusteiden käyttö vierailujen mahdollistajana.

Koulutettujen hoitajien saaminen lisähenkilökunnaksi saattaa olla vaikeaa. Lisähenkilökunnaksi voisi rekrytoida myös hoiva-avustajia, henkilökohtaisia avustajia ja alan opiskelijoita. Lisäksi tehtävään voisi perehdyttää aiemmin ulkoiluttajien tehtävissä toimineita henkilöitä.

Ehdotan, että Tampereen kaupunki palkkaa vanhainkoteihin, palvelukoteihin sekä sairaala- ja kuntoutusosastoille lisähenkilökuntaa mahdollistamaan asukkaiden ja läheisten tapaamiset ulkona tai erillisissä tapaamistiloissa sekä opastamaan läheisiä suojavarusteiden käytössä vierailujen mahdollistamiseksi.

Sinikka Torkkola

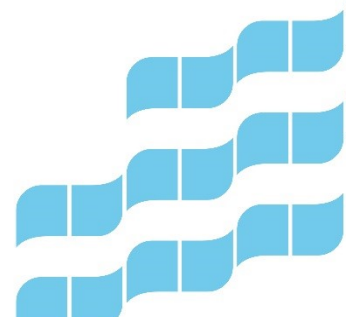
Mikko Aaltonen

Ulla-Leena Alppi

Milka Hanhela

Minna Minkkinen

Noora Tapio

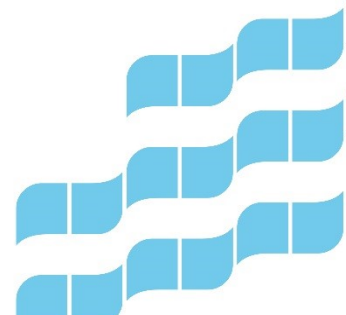
**Valtuustoaloite oikean hoidon saamiseksi oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa -
Sinikka Torkkola ym. (TRE:1437/2020)**

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto:

Valtuustoaloitteessa ”Oikea hoito, oikeaan aikaan, oikeassa paikassa” todetaan, että kustannusten hillitsemiseksi sairauksien hoito tulisi siirtää yhä enemmän perusterveydenhuoltoon. Tämä nähdään hyvänä tavoitteena kustannusten hillitsemisen lisäksi myös sairastuneen ihmisen saaman hyödyn vinkkelistä. Valtuustoaloitteessa kaivataan mittareita ja välineitä, joilla oikea-aikaisuutta, oikeapaikkaisuutta ja oikeaa hoitoa mitattaisiin. Nyt hoidon laadun mittareina nähdään esimerkiksi haittatapahtuma- ja potilasvahinkoilmoitukset, mutta nämä eivät kerro aloitteen teeman mukaisista asioista riittävästi. Jos tietoa ei ole, ei myöskään voida korjaavia toimenpiteitä tehdä.

Aloitteessa pyydetään selvittämään miten nykyisestä järjestelmästä voisi poimia ”oikean hoidon” tietoja ja niiden pohjalta selvittää hoidon tasoa tämän teeman kantilta. Mikäli näitä tietoja ei ole saatavissa, pyydetään toimenpiteitä tämän tiedon keräämiseksi joko yksin tai yhteistyössä muiden kanssa.

Aiheen käsittelemiseksi on lyhyesti kuvattava terveydenhuollon toimintaa. Sairauksien hoitaminen ei ole aina lineaarista ja ennustettavaa. Etenkään perusterveydenhuollon piirissä olevat asiat ja prosessit eivät ole kuvattavissa niin, että voitaisiin objektiivisesti päätellä missä vaiheessa mitään tulisi tehdä. Ongelmat ovat usein monisäikeisiä kokonaisuuksia. Tähän ongelmaan on viime vuosina yleisesti alettu käyttää erilaisiin kriteereihin perustuvaa hoidon tarpeen arviointia. Muutoksena aiemmasta, vastaanotolle pääsy ei olekaan enää subjektiivinen oikeus, jollaiseksi se vielä vaikkapa jokin aika sitten usein miellettiin. Tämä on ollut välttämätön suuntaus, jolla kaikkiin otsikon mukaisiin tavoitteisiin pyritään oikeastaan vastaamaan. Resurssit ja palvelujen kysyntäpiikit sekä ammattilaisen ja asiakkaan yksilölliset

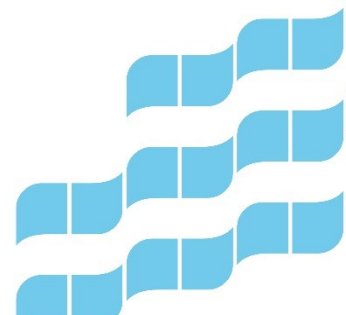

ominaisuudet vaikuttavat kuitenkin olennaisesti siihen, mitä milläkin hetkellä tosiasiallisesti tehdään. Hoitoketjuja ja Käypähoito-suosituksia jne. on luotu näitä puutteita tasoittamaan, mutta niilläkin päästään oikomaan vain isoimmat mutkat. On siis selvä, että muutkin asiat kuin asiakkaan objektiivisesti havaitut tarpeet määrittelevät tehtyjä päätöksiä ja hoidon järjestämistä. Tämä on hyväksyttävä ja muuttumaton tosiasia.

Jotta tietoa aiheesta saataisiin, tulisi ensin sopia miten oikea hoito, oikea-aikaisuus ja oikea paikka määritellään. Perinteisesti perusterveydenhuollon kyvykkyyttä ja oikea-aikaisuutta mitataan sillä, miten nopeasti asiakas hoitoon tai arvioon pääsee. Nopea hoitoon pääsy varmasti kattaa ”oikea-aikaisuuden” vaateen asiakkaan näkökulmasta, mutta esim. lääketieteellisesti katsoen olisi saattanut olla viisainta olla tekemättä mitään. Tässä yhteydessä katsomme periaatteessa niin, että ”oikea paikka” on aina perusterveydenhuolto, eli oma terveysasema. Häätätilanteet, äkilliset vakavat sairaudet ja loukkaantumiset ovat tietysti tämän ulkopuolella. Asiakkaan vinkkelistä myös ”oikea paikka” ja ”oikea hoito” voivat poiketa mielekkäästä toiminnasta. Halu saattaa olla päästä esim. erikoislääkärille suoraan, vaikka viisainta saattaisi näidenkin osalta joissakin tilanteissa olla, ettei kukaan tee mitään.

Edellä olevalla kuvataan sitä, että määrittelyä näistä ”oikeista” toimista voi olla hankala tehdä tai se riippuu katsantokannasta. Valtuustoaloitteen mukaisessa asian tutkailussa voisi olla mielekästä pohtia kysymystä enemmän ammattilaisten sekä hoitosuositusten ja -ketjujen vinkkelistä ja jättää tässä kohdin asiakkaan subjektiiviset näkemykset huomiotta. Tällaista asiakastietoa saadaksemme tulisi tehdä kyselytutkimuksia, joiden validointi olisi erityisen haasteellista tämän aihepiirin osalta.

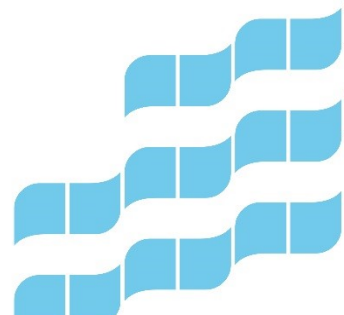
Hankittava tieto tulisi olla järjestelmään vietyä, jotta sitä voitaisiin käyttää. Tällä hetkellä käytössä olevista järjestelmistä ei saada kätevästi edes arviotason tietoa siitä onko hoito tapahtunut oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa. Tätä tietoa ei järjestelmällisesti arvioida eikä kirjata sen enempää perusterveydenhuollossa kuin erikoissairaanhoidossakaan. Jos arvioita on

tehtykin, niin ne ovat perustuneet epätieteellisiin menetelmiin ja hyvin karkeisiin arvioihin ja otaksumiin. Tällaista menetelmää on käytetty esimerkiksi arvioitaessa Acutassa asioivien potilaiden oikeaa hoitopaikka. Kriteerinä käytettiin sitä, onko ihminen tullut paikalle ”kävellen” eli omatoimisesti ja onko hän ns. ”aulassa odottava” potilas, toisin sanoen todennäköisemmin ei välitöntä hoitoa tarvitseva. Acuta on ainoa hoitopaikka, jossa edes tämän tason tietoa tilastoidaan. Sairauskertomusjärjestelmissä ei ole aiheeseen liittyviä kirjaamisen paikkoja. Joidenkin yksittäisten sairauksien seurannan osalta ”oikeaa hoitoa” on pystytty jossakin määrin mittaamaan, mutta kokonaisuutta ja järjestelmätason vaikuttavuutta ja palveluiden järjestämisen vinkkelistä ajatellen nämä mittarit ovat kelvottomia. Lähinnä tietoa on saatu kaivettua ns. käsityönä erityistarpeisiin yksittäisen sairauden, kuten diabeteksen tai verenohennushoidon laadusta, kun on täsmällisesti määriteltä mitä yksityiskohtaa mitataan. Näin ei voida laajamittaisesti toimia. Joudumme toteamaan, että täsmällistä tietoa ei automatisoidusti tästäkään aihepiiristä saada.

Jollakin tasolla asioita voidaan kuitenkin arvioida. Tällä hetkellä käytämme epäsuoria mittareita. Ajatuksen perusta on se, että palvelujen saatavuus ohjaa toimintaa keskeisesti. Eli jos saatavuus olisi hyvä, toteutuisivat myös oikea-aikaisuus ja -paikkaisuus sekä oikea hoito keskimäärin paremmin kuin huonossa tilanteessa. Kuulostaa itsestäänselvyydeltä, mutta edellä on kuvattu asiaan liittyvää epätäsmällisyyttäkin. Vaikuttaa siltä, että tällä hetkellä saatavuus ei ole kunnossa kaikin osin.

Epäsuorat mittarit ovat jo nyt aktiivisesti käytössä. Niihin sisältyy esimerkiksi vastaanottojen jonot, puhelinpalvelun saatavuus, Acutan käyttö vs. oman toiminnan käyttö, sähköisten palvelujen käyttöaste ja palvelujen peittävyysaste. Näiden tietojen hakemiseksi ja hyödynnettävään muotoon saattamiseksi on jo tehty paljon työtä ja tiedon toiminnaksi muuttamiseksi on jatkuva työ käynnissä.

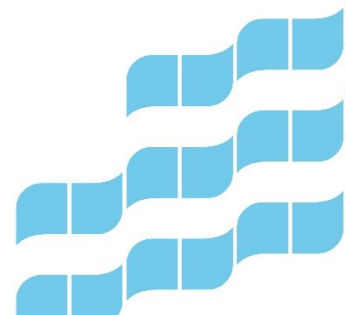
Tampere on siirtymässä lähiaikoina muiden samaa potilastietojärjestelmää käyttävien kuntien kanssa yhteiseen järjestelmään (Alue-Pegasos). Toivotaan että tulevaisuudessa Alue-Pegasoksen käyttöönotto tuottaa yhteistä intressiä lähteä suunnittelemaan myös tämän aihepiirin asioita. Oman haasteensa tuottaa se, että sairaanhoitopiirin käyttää kuitenkin eri järjestelmää ja ilman sairaanhoitopiirin kanssa tehtävää yhteistyötä ei asiaa voida mitenkään edistää. Lisäksi järjestelmän tuottaja olisi saatava katsomaan samaan suuntaan. Aina intressien sovittaminenkaan ei ole mutkatonta.

Todetaan, että toistaiseksi valtuustoaloitteen aihepiirin sisältö on toive, jonka täytyminen edellyttää monien perustavaa laatua olevien ongelmien ratkaisua. Tätä asiaa on kuitenkin hyvä kuljettaa mukana, kun suunnittelua tehdään. Monia muitakin tärkeitä tietoja olisi hienoa käyttää palvelujen suunnittelussa, kun se vain olisi mahdollista. Tämänkin teeman esille nostaminen tuottaa näkemystä siitä, että tiedolla johtamisen eteen on vielä paljon tehtävää. Tiedon kokoamisen eteen tehdään toki jo nyt paljon työtä eri tahoilla, mutta hyödyntämisen eteen erityisesti olisi jatkossa panostettava enemmän. Tärkeää olisi myös pohtia, miten tiedon käyttämistä kohdennettaisiin entistä paremmin.

Tampere ei ole näiden haasteiden kanssa yksin. Siksi kansallisenkin tason yhteistyötä ja verkostoitumista tarvitaan myös jatkossa. Tampere onkin ollut kiitettävästi mukana monissa maamme isoissa hankkeissa, jotka eri kanteilta pureutuvat tärkeisiin kehitettäviin kokonaisuuksiin, ja miksei yksityiskohtiinkin. Tavoitteena on tietysti olla mukana tulevaisuudessakin yhtenä maamme keskeisistä toimijoista.

Tiivistettynä vastauksena valtuustoaloitteeseen;

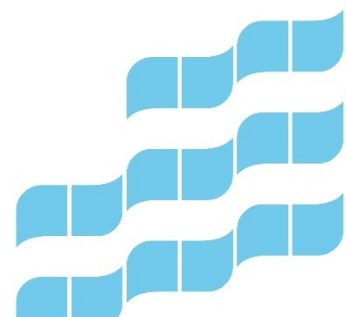
Oikea-aikaisuutta ja -paikkaisuutta ei järjestelmätason täsmällisenä kohdennettuna tietona saada mitatuksi, koska kyseisiä tietoja ei ole järjestelmiin merkittynä. Oikean hoidon mittareita on olemassa, mutta tieto on vaikeasti saatavissa ja hyödynnettävissä, koska harvoista sairauksista on faktisia oikean hoidon määritteitä olemassa. Tätä menetelmää käytetään

harkiten ja kohdennetusti. Sen sijaan epäsuoria mittareita voidaan poimia eri järjestelmistä ja hyödyntää jo nyt. Näitä ovat etenkin saatavuuden mittaaminen sekä käytettävissä olevat henkilöstöresurssit.

Tietoja käytetään jo nyt toiminnan suunnittelussa ja palvelujen järjestämisessä. Saatavuus ei ole nykytiedon valossa riittävällä tasolla. Saatavuuteen vaikuttaminen edesauttaa aloitteen tavoitteiden saavuttamista kaikin osin. Oikea-aikaisuus ja -paikkaisuus ovat riippuvaisia monesta tekijästä. Perusterveydenhuollon osalta näkyvimmit ilmentymät ovat erilaiset jonot ja osin esimerkiksi päivystyksen epätarkoituksenmukainen käyttäminen.

Kaupunki on mukana merkittävässä hankkeissa niin kansallisesti kuin maakunnankin tasolla. Näihin hankkeisiin pyritään sisällyttämään myös tietojärjestelmien kehittämistä tämän aihepiirin osalta.

VALTUUSTOALOITE

Oikea hoito, oikeaan aikaan, oikeassa paikassa

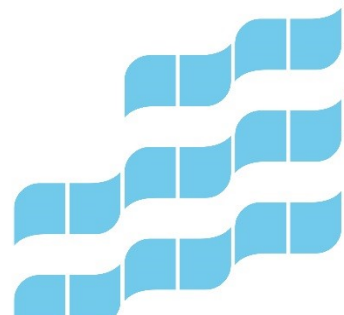
Tampereen kaupungin terveydenhuollon kustannusten hillitsemisen yhdeksi keskeiseksi keinoksi on esitetty erikoissairaanhoidon kulujen vähentämistä ja sairauksien hoitamista yhä enemmän perusterveydenhuollossa. Tavoite on hyvä, sillä tällä hetkellä osa taudeista hoidetaan erikoissairaanhoidossa, koska hoito perusterveydenhuollossa on syystä tai toisesta viivästynyt. Oikea hoito, oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa on paitsi sairastuneelle ihmiselle parasta hoitoa myös paras tapa hoitaa terveydenhuollon taloutta.

Nykyisin käytössä olevat hoidon laatua ja sen poikkeamia seuraavat järjestelmät, kuten häirtatapahtuma- ja potilasvahinkoilmoitukset, antavat tietoa poikkeamista oikeassa hoidossa tai sen laadussa. Hoidon viivästyminen tai antaminen muualla kuin tarkoituksenmukaisimmassa paikassa eivät välttämättä tuota merkintää hoidon laatua seuraaviin järjestelmiin. Siten oikea hoito, joka on annettu väärään aikaan ja/tai väärässä paikassa saattaa jäädä huomiotta. Jos käytössä ei ole järjestelmää, joka systemaattisesti tuottaa tietoa väärään aikaan väärässä paikassa annetuista hoidoista, voi olla vaikea oikaista väärään aikaan ja väärässä paikassa annettuja hoitoja oikea-aikaisiksi ja oikeapaikkaisiksi.

Hoidon laadun kehittämiseksi ja sairaanhoitokulujen kasvun hillitsemiseksi esitän, että Tampereen kaupunki selvittää ensinnäkin, miten nykyisistä hoidon seurantajärjestelmistä voisi poimia järjestelmällisesti tietoa siitä, onko potilas saanut oikeaa hoitoa, oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa. Toiseksi kaupunki selvittää näin kerättyjen tietojen perusteella, onko hoidon oikea-aikaisuudessa ja -paikkaisuudessa ongelmia ja puuttuu niihin. Kolmanneksi, mikäli nykyisistä hoidon seurantajärjestelmistä ei ole mahdollista poimia hoidon oikea-aikaisuus ja -paikkaisuustietoja, kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin kyseisten tietojen keräämiseksi joko yksin tai yhteistyössä sairaanhoitopiirin ja muiden sairaanhoitoa tuottavien yksiköiden kanssa.

Tampereella 17.2.2020

 Sinikka Torkkola	 NOORA TAPIOLA	 TIINA HONKELA
 Mirja Minkkinen	 LIISA PIETILÄ	 EIJÄ KÄMPPÄ
 MIKKO MÄNTÖNEN	 INNA ROKOSA	 JUUKKA KÄMPPÄ
 ULLA-LEENA MÄKIPIÄ	 AARNE RAUTAVARA	 EIJÄ KÄMPPÄ
 MAHMUD MACHAN	 PEKKA SALU	 KARI KÄMPPÄ
 ULLA KÄMPPÄ		 LEENA KÄMPPÄ

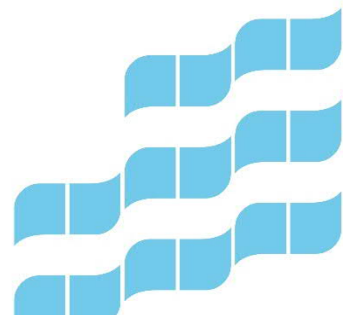
Liite Yla 17.9.2020

Vuoden 2021 talousarvion yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet

Valtuustoaloite muistolehdon perustamiseksi kirkkoon kuulumattomille, joiden tuhka sirotellaan muualle kuin kirkkomaalle - Matti Helimo ym. TRE:5209/10.00.01/2019

Valtuustoaloite koirapuiston rakentamiseksi Pyynikin alueelle - Kalle Kiili TRE:1991/10.00.01/2019

Valtuustoaloite Titanic-puiston rakentamiseksi Tampereelle - Ari Wigelius TRE:2649/10.00.01/2020

Valtuustoaloite muistolehdon perustamiseksi kirkkoon kuulumattomille, joiden tuhka sirotellaan muualle kuin kirkkomaalle - Matti Helimo ym.

Yhdyskuntalautakunnan lausunto:

Matti Helimo ja 24 muuta valtuutettua esittävät 11.3.2019 jättämässään valtuustoaloitteessa, että Tampereen kaupunki perustaa muistolehdon nimellisillä muistokylteillä kaikille niille tamperelaisille, jotka haluavat tulla tuhkatuksi muualle kuin kirkkomaahan.

Suomessa hautaustoimilaissa säädetään ihmisen ruumiin hautaamisesta ja tuhkaamisesta, tuhkan käsittelystä sekä hautausmaan ja yksityisen haudan perustamisesta, ylläpidosta, hoitamisesta ja lakkauttamisesta sekä krematorion perustamisesta.

Lisäksi laissa on selkeästi säädetty, että hautapaikka on pyynnöstä osoitettava tunnuksettomalta hautausalueelta, joka ei saa sijaita kohtuuttoman kaukana seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueesta.

Tampereen seurakuntayhtymällä on kaksi tunnuksetta aluetta, toinen Messukylässä ja toinen Vatialassa. Näiden alueiden käyttö ei ole kovinkaan suurta.

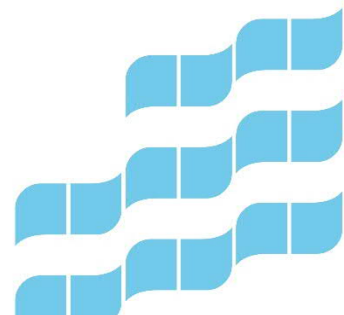
Valtuustoaloitteessa esitetään, että Tampereen kaupunki perustaisi muistolehdon, joka toimisi tällaisen tunnuksettoman hautausmaan tavoin. Tähän aloitteeseen liittyy monia seikkoja, joka tekee asiasta hyvin haasteellisen.

Maa-alueen, joka tällaiseen alueeseen mahdollisesti osoitettaisiin, tulisi olla helposti saavutettavissa kaikilla kulkutavoilla ja sen tulisi olla esteetön. Alueen tulisi olla riittävän kokoinen ja kuitenkin etäällä muista toiminnoista, jotta alueen rauhallisuus olisi taattu. Alueen rakentamisesta muodostuisi kaupungille kustannuksia ja jatkuvat kunnossapidon kustannukset. Näitä kustannuksia on vaikea arvioida, koska ne ovat hyvinkin paikkaan ja rakenteisiin sidottuja. Kunnossapidollisia kustannuksia olisivat esimerkiksi erilaisten muistolaiteiden, kuten kynttilöiden ja kukkalaitteiden siivoaminen sekä muu normaali kunnossapito ja mahdollinen talvikunnossapito.

Tampereen kaupungin alueella on mahdollista ripotella vainajien tuhkat Näsijärveen Siilinkarin läheisyyteen. Lisäksi vuonna 2019 avattiin Hatanpään Arboretumissa paikka, jossa vainajan tuhkat voidaan sirotella Pyhäjärveen. Kyseisen paikan kunnioittamisessa on ollut haasteita.

Tampereen kaupungin tiedossa ei ole, että muut kaupungit Suomessa olisivat lähteneet perustamaan muistolehtoja maa-alueilleen. Tiedossa on, että muistolehtojen perustamisesta on ollut joukkorahoituskampanja vuonna 2015, jonka kautta yksityinen toimija olisi lähtenyt perustamaan useita muistolehtoja eri puolille Suomea. Kampanja ei saanut tarvittavaa rahoitusta.

Tampereen kaupunki ei lähde ylläolevin perustein perustamaan omistamilleen maa-alueilleen muistolehtoa.

Valtuustoaloite

Tampereen kaupunginvaltuusto

Muistolehdon perustaminen kirkkoon kuulumattomille, joiden tuhka sirotellaan muualle kuin kirkkomaalle

Tampereen kaupungissa on mahdollista sirotella vainajan tuhkat joko Arboretumin Pajaniemessä tai Näsijärvellä sijaitsevassa tuhkan sirottelupaikassa. Nämä muistolehdot on tarkoitettu anonyymeiksi paikoiksi eikä mahdollisuutta nimellisiin muistokyltteihin ei ole.

Ei kirkkoon kuuluvan henkilön tuhka on mahdollista sirotella kirkkomaahan mm. Messukylässä, jolloin on mahdollisuus nimelliseen muistokylttiin. Mikäli ei kirkkoon kuuluva halua tuhkansa sirotelluksi jonnekin muualle kuin kirkkomaahan, niin mahdollisuutta nimelliseen muistokylttiin ei ole.

Esitän, että Tampereen kaupunki perustaa muistolehdon nimellisillä muistokylteillä kaikille niille tamperelaisille, jotka haluavat tulla tuhkatuksi muualle kuin kirkkomaahan.

Tampereella 19.8.2019

Matti Helimo

Kaupunginvaltuutettu, Tampereen Vihreä valtuustoryhmä

Matti Helimo
Charme Pienik -

J. E. E.
Juhana Susariemi

Juha Keltä
Petri Siuro

Matti
MADAKAJAN

Sami
M.

Pekka Salmi

P.

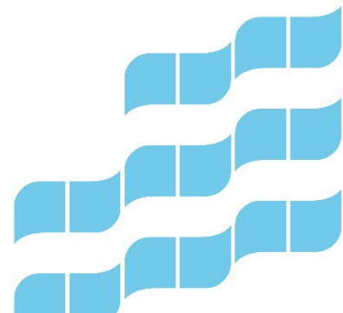
P. B. aunes

Yhteistyö
Julia
Jina Rönkä Inna Rokosa

Esa Kauri
Esa Kauri
Riitta Ollila

A.K.
CASSI KA LEVO

Viikka Valtti
Eh. J.

Tina Elovaara

Jukka M.

Jukka Mustakallio

~~Olga Haara~~

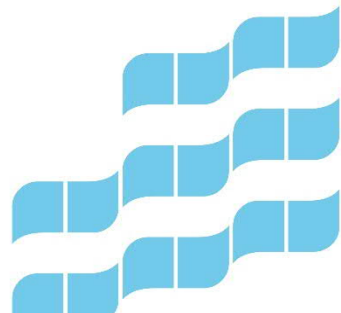
Olga Haara-aho

Jukka Sankilä

~~Aras Tykkänen~~

Aras Tykkänen

Henri Backman

Valtuustoaloite koirapuiston rakentamiseksi Pyynikin alueelle - Kalle Kiili

Yhdyskuntalautakunnan lausunto:

Kalle Kiili on 11.3.2019 jättämässään valtuustoaloitteessa esittänyt, että kaupunki rakentaa koirapuiston Pyynikin alueelle tarkemmin määrittelemättömään paikkaan.

Tampereelle on vuonna 2012 valmistunut koirapalveluita käsittelevä viherpalveluohjelma, joka on voimassa vuoteen 2025 asti. Yhdyskuntalautakunta on kokouksessaan 12.6.2012 päättänyt asiasta seuraavasti: "Koirapalvelut 2011 – 2025 hyväksytään ohjeellisenä koirapalveluiden toteutussuunnitelmana vuosille 2012 – 2025 ja että ohjelmassa esitetyt toimenpiteet, kuten investoinnit hyväksytään vuosittain erikseen vuosisuunnitelman yhteydessä."

Koirapalveluiden viherpalveluohjelmassa on käyty läpi sen aikaista nykytilannetta ja tulevaisuuden visiota koirapalveluiden suhteen. Vuonna 2011 kaupungissa oli 12 koirapuistoa. Silloin vain kolme koirapuistoa täytti palveluiden osalta laadulliset tavoitteet. Yhdeksää koirapuistoa esitettiin peruskorjattavaksi ja neljäätoista uutta puistoa rakennettavaksi.

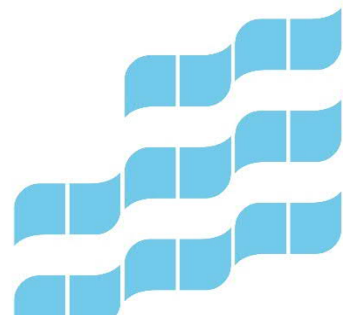
Ohjelmakauden aikana vuoteen 2020 asti uusia koirapuistoja on rakennettu kaksi (Hiedanranta ja Vuores), yksi koirapuiston on rakennettu kokonaan uudelleen (Santalampi), seitsemän koirapuistoa on peruskorjattu ja yksi koirapuisto (Keskusta, Murtokatu) on lakkautettu maankäytön muutoksen johdosta. Peruskorjaamatta nykyisistä koirapuistoista on vielä Kaukajärven ja Härmälän (Rantaperkiön) koirapuisto. Karkeasti laskettuna ohjelmakauden jokaisena vuotena on joko peruskorjattu tai rakennettu yksi koirapuisto. Ohjelmakauden päätavoitteena on pitää nykyinen verkosto kunnossa ja siinä tavoitteessa on kohtuullisesti onnistuttu käytettävissä olevien investointirahojen puitteissa.

Uusien koirapuistojen rakentamisesta tulee muutamia toiveita vuodessa. Koirapuistojen sijoittamiseen liittyy asioita, jotka tulee ottaa suunnittelussa huomioon. Sijainnin tulisi olla lähellä asutusta, mutta kuitenkin tarpeeksi kaukana, jottei toiminnasta synny häiriötä. Koirapuiston tulee olla saavutettavissa sekä jalan, pyörällä, autolla ja mahdollisuuksien mukaan julkisilla kulkuneuvoilla. Maastolliset olosuhteet tulee olla koirapuistolle hyvät, alueen tulee olla pohjarakenteeltaan kuiva ja se ei saa kerätä vettä. Koirapuiston tulee varustaa tarvittavilla kalusteilla ja sen tulee olla valaistu. Sen tulee sijaita myös talvikunnossapidetyn reitin varrella. Lisäksi alueen tulee täyttää asemakaavalliset alueen käytön määräykset koirapuiston rakentamiseksi.

Uuden koirapuiston rakentamisen kustannukset vaihtelevat 120 000 - 180 000 euron välillä. Koirapuiston peruskorjaaminen maksaa arviolta 30 000 - 80 000 euroa. Pinta-alaltaan uuden koirapuiston tavoite on noin 3000 neliometriä, jotta sen saa jaoteltua kahteen osaan.

Valtuustoaloitteessa esitetään uuden koirapuiston rakentamista Pyynikin kävelyreittien läheisyyteen. Pyynikinharju puistoalueineen on lähes kokonaan luonnonsuojelualue. Luonnonsuojelualueita rajaavat viheralueet ovat asemakaavassa lähivirkistys- tai puistoalueita, joilla on asemakaavallisia määräyksiä tai muita koirapuiston rakentamista rajoittavia toimintoja. Luonnonsuojelualue on perustettu vuonna 1993 ja se asettaa alueen käytölle hyvin tiukat tavoitteet ja rajoitteet.

Luonnonsuojelualueeseen rajoittuvilla puistoalueilla on asemakaavassa annettu esimerkiksi seuraavat määräykset: "VL-7 Lähivirkistysalue. Aluetta tulee hoitaa ja kehittää alueen arvokkaat luonnominaisuudet huomioon ottavalla tavalla." Lisäksi on määräys "s-18. Alueella oleva puusto on säilytettävä siten, että sallitaan vain maiseman hoidon kannalta tarvittavat toimenpiteet". Pyynikin uimaranta on asemakaavassa merkinnällä PI, istutettava puistoalue. Alueen uimarantakäytön ja muiden toimintojen johdosta koirapuiston sijoittaminen

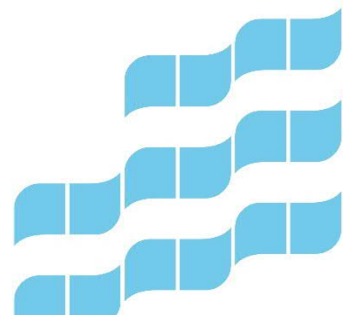

ei kyseiselle puistoalueelle ole mahdollista. Eteläpuiston alue on maankäytön muutoksen aluetta ja alueen käyttötarkoitus tulee ratkaista asemakaavoituksen myötä.

Pyynikkiä lähimmät koirapuistot ovat Ratinan rantapuiston ja Santalahdenpuiston koirapuistot. Ratinan koirapuisto on tarkoitus jakaa kahteen osaan vuoden 2020 aikana ja Santalahdenpuistossa sijaitsee myös koirien uimapaikka. Vuoden 2021 talousarvioon tullaan esittämään Keskusta-hankeen puolesta Soukkapuiston koirapuiston rakentamista. Tämä korvaa keskustan alueelta, Murtokadulta, poistuneen koirapuiston.

Ympäristönsuojelun kommentti:

Valtuustoaloitteessaan Kalle Kiili on esittänyt koirapuiston perustamista Pyynikin alueelle tarkemmin määrittelemättömään paikkaan. Merkittävä osa Pyynikistä (49,6 ha) on perustettu vuonna 1993 luonnonsuojelualueeksi ja tällä alueella ovat voimassa Hämeen lääninhallituksen vahvistamat rauhoitusmääräykset, jotka määrittelevät sallitut ja kielletyt toimenpiteet. Rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen tarvitaan Pirkanmaan ELY-keskuksen lupa. Kiellettyä on mm. maaperän vahingoittaminen. Koirapuiston perustaminen edellyttää aitaamista, joka perustuksineen vaurioittaa maaperää. Myös alueen käyttö on aidatun alueen sisällä maaperää merkittävästi kuluttavaa. Nämä voivat aiheuttaa myös puuston kaatotarpeita. Lisäksi koirapuistojen läheisyyteen yleensä toivotaan myös autoille paikoitusaluetta. Näillä perusteilla ympäristönsuojeluyksikkö katsoo, että koirapuiston perustaminen luonnonsuojelualueelle ei ole mahdollista.

VALTUUSTOALOITE: KOIRAPUISTON RAKENTAMINEN PYYNIKIN ALUEELLE

Tampereella on tällä hetkellä 15 koirapuistoa. Helsingissä koirapuistoja on 89 (2016). Koirapuistot ovat koirien sosiaalisen kanssakäymisen ja hyvinvoinnin kannalta erittäin tärkeitä. Koira on monelle etenkin iäkkäämmälle ihmiselle myös tärkein tekijä omalle sosiaaliselle kanssakäymiselle. Koirapuistoissa kohtaavatkin koirien lisäksi heidän omistajansa.

Suositut koirien ulkoilutusreitit tulee huomioida nyky suunnitelmaa paremmin uusia koirapuistoja rakennettaessa.

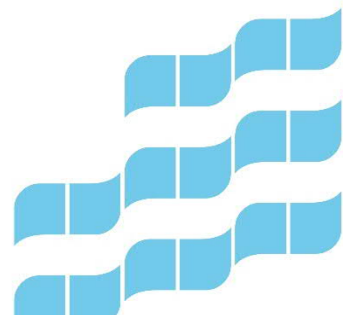
Esitän, että kaupunki rakentaa uuden kaksiosaisen koirapuiston Pyynikin alueelle, suosittujen lenkipolkujen läheisyyteen.

Hämeenpuiston, Eteläpuiston ja Pyynikin alueilla lenkkeillessä olen saanut kymmenittäin toivomuksia asian edistämiseksi.

Tampereella 11.3.2019

Kalle Kiili
kaupunginvaltuutettu

Valtuustoaloite Titanic-puiston rakentamiseksi Tampereelle - Ari Wigelius

Yhdyskuntalautakunnan lausunto:

Ari Wigelius esittää 20.4.2020 jättämässään valtuustoaloitteessa, että Tampereelle keskeiselle paikalle rakennetaan Titanic-puisto, jossa on aitoa esikuvaansa ja paikallisia laivoja muistuttavia leikkivälinelaitteita. Leikkivälineiden luo ja Titanic-leikkivälineen sisälle järjestetään esteetön kulku. Valtuustoaloitteessa todetaan, että kaupunki rakentaa mielikuvituksettomia leikkipaikkoja ja leikkipaikat ovat välineistöltään lähestulkoon kaikki toistensa kopioita. Lisäksi esitetään, että leikkipaikoilla pitäisi olla enemmän luonnonmateriaaleja, kuten kiviä ja puita sekä kuralätköitä ja puustoa.

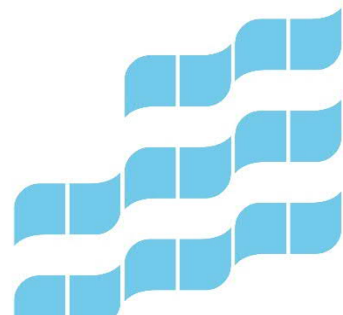
Tampereen kaupungissa on rakennettuja puistoja 374 hehtaaria, avoimia viheralueita, kuten maisemapeltoja ja niittyjä 172 hehtaaria ja lähi-, ulkoilu-, suoja- ja arvometsiä yhteensä noin 4000 hehtaaria. Nämä viheralueet ovat kaupunkilaisten ja vierailijoiden vapaasti käytettävissä virkistytymiseen ja ulkoiluun.

Tampereen kaupunki on vuosien ja vuosikymmenten saatossa rakentanut erityyppisiä teemapuistoja. Hyvinä esimerkkeinä toimivat jo 1990-luvulta peräisin oleva Pikku 2:n leikkipaikka Koskipuistossa ja viimeisimpänä rakennettu Tiitiäisen satupuiston leikkipaikka Näsinpuistossa. Teemapuistoja on tavoitteena rakentaa niille soveltuville paikoille myös tulevaisuudessa.

Kaupunkiympäristön palvelualueen hallinnoimat leikkipaikat ovat pääasiassa viheralueilla sijaitsevia rakennettuja pelaamiseen ja leikkimiseen varattuja alueita, joille on sijoitettu tähän tarkoitukseen soveltuvia välineitä ja rakenteita. Tampereella leikkipaikat on jaettu alueiden laajuuden ja sijainnin sekä varustetason monipuolisuuden perusteella lähileikkipaikkoihin, alueleikkipaikkoihin sekä perhepuistoihin. Vuoden 2021 alussa Tampereella tulee olemaan yhteensä 219 Kaupunkiympäristön palvelualueen hallinnoimaa leikkipaikkaa. Näistä lähileikkipaikoiksi luokiteltuja kohteita on 143 kpl ja alueleikkipaikkoja 76 kpl. Perhepuistoiksi luokiteltavia leikkipaikkoja ei ole, mutta sellaista on kaavailtu Iidesjärven eteläpuolelle. Lisäksi kaupungin muut yksiköt vastaavat noin sadan leikkipaikan toiminnasta koulujen ja päiväkotien pihilla sekä uimarannoilla.

Kaupunkiympäristön palvelualueen ohjauksessa valmisteltu Viherpalveluohjelma leikkipaikat 2021-2030 esiteltiin yhdyskuntalautakunnalle helmikuussa 2020. Lautakuntaesittelyn jälkeen raporttiluonnos liitteineen asetettiin nähtäville 13.3.–20.4.2020 palvelupiste Frenckelliin ja kaupungin internetsivuille. Lisäksi nähtävilläolosta ja asukaskyselystä lähetettiin sähköpostitse tieto Nuorisovaltuustolle, Mannerheimin lastensuojeluliiton Tampereen osastolle, Pirkanmaan yksityiset perhepäivähoitajat ry:lle, Seurakuntien perhepäivätoimintaan, yksityisille kouluille ja päiväkodeille sekä oppilaskunnille. Koronarajoitteiden aiheuttamista muutoksista johtuen nähtävilläoloaikana julkaistiin kaupungin internetsivuilla leikkipaikkaohjelmaluonnosta esittelevä video. Videota jaettiin myös kaupungin sosiaalisen median kanavissa sekä linkki videoon toimitettiin mm. nuoriso-ohjaajille.

Nähtävilläoloaikana kuntalaisilla oli mahdollisuus antaa palautetta leikkipaikkaohjelmaluonnoksesta ja vastata netissä toteutettuun leikkipaikkakyselyyn. Kirjallisia palautteita ohjelmaluonnoksesta saatiin yhteensä 94 kpl ja asukaskyselyyn vastasi 615 kuntalaista. Lisäksi 4.-luokkalaisten vaikuttamispäivillä toteutettiin Seppo.io -opetusympäristössä kysely leikkipaikkojen suosituimmista toiminnoista ja leikkivälineistä sekä 9. -luokkalaisten Vaikuta! -päivillä kerättiin mielipiteitä siitä mitä nuorille voisi leikkipaikoilla olla tarjolla, jotta ne houkuttelisivat myös yli 13-vuotiaita. 4. -luokkalaisten vaikuttamispäivillä saatiin vastauksia 791 kappaletta ja 9. -luokkalaisten mielipiteitä saatiin 123:lta nuorelta.

Viherpalveluohjelmaa leikkipaikat 2021-2030 valmistellut työryhmä on huomioinut leikkipaikkaverkostoa käsitelleet asukaspalautteet ohjelmaa viimeisteltäessä. Suosituimpia leikkivälineitä, mieluista tekemistä sekä yksittäisiä leikkipaikkoja koskevat kehitysehdotukset huomioidaan mahdollisuuksien mukaan jatkosuunnittelussa uusia tai peruskunnostettavia leikkipaikkoja suunniteltaessa.

Leikkipaikkaohjelman sisältö koskee käyttäjien lisäksi laajasti eri viranomaistahoja ja toimijoita. Suunnitellusta leikkipaikkaverkostosta pyydettiin valmisteluprosessin aikana kommentteja kaavoitukselta, päivähoidon vastuutahoilta, viheralueiden suunnittelijoilta sekä kunnossapidon edustajilta. Saatu palaute huomioitiin nähtävillä asetetussa raporttiluonnoksessa. Nähtävilläoloaikana lausunnot pyydettiin Liikunta- ja nuorisopalveluilta, Kasvatus- ja opetuspalveluilta sekä Kiinteistöt, tilat ja asuntopoliittika -yksiköltä.

Palautteiden mukaiset tarvittavat muutokset leikkipaikkaohjelman sisältöön tehtiin työryhmän arvioinnin mukaan ja tuodaan yhdyskuntalautakunnan päätöksäksittelyyn. Päätöksäksittely on lokakuussa 2020.

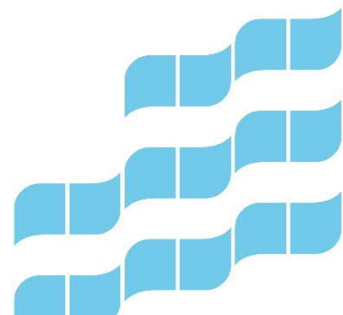
Leikkipaikkojen suunnittelun lähtökohtana ovat esimerkiksi monipuolisuus, paikkaan soveltuvuus, turvallisuus, sekä mahdolliset leikkipaikan toimintoihin ja ilmeeseen liittyvät asukastoiveet. Kaikki oleellisesti olevaa leikkipaikkaa muuttavat peruskorjaussuunnitelmat sekä uudet suunnitelmat asetetaan julkisesti nähtävillä kahden viikon ajaksi. Toteuttajan vastuulla on, että suunnitelma täyttää voimassa olevat lait ja asetukset sekä viranomaismääräysten vaatimukset. Leikkivälineiden, leikkipaikoilla olevien rakenteiden, turva-alustojen ja turva-alueiden tulee olla standardien mukaisia. Tämä asettaa tiettyjä rajoitteita rakennettujen leikkipaikkojen luonteeseen ja välineistöön.

Leikkipaikkaohjelman keskeisiä tavoitteita ovat liikunnallisuuden lisääminen ja leikkipaikkojen monipuolistaminen ohjelmakauden aikana. Lisäksi esteettömyys huomioidaan rakennettaessa uusia tai peruskunnostettaessa vanhoja leikkipaikkoja. Jokaiselle leikkipaikalle pyritään suunnittelemaan esteettömiä välineitä ja pintamateriaaleja, mikä käytännössä tarkoittaa, että esteettömien leikkivälineiden turva-alustojen tulee olla joko tekonurmea tai valettua synteettistä turva-alustaa.

[Nettisivulta löytyy lisätietoa nähtävillä olleesta viherpalveluohjelmasta Leikkipaikat 2021-2030.](#)

Valtuustoaloitteessa esitetään Titanic-puiston rakentamista Mustalahden sataman tuntumaan. Särkänniemen alueen asemakaavan (numero 8663) laadinta on luonnosvaiheessa ja ehdotus on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2020 aikana. Asemakaavaluonnoksessa ei ole esitetty sellaista aluetta, johon ehdotuksen kaltaista toimintaa voisi sijoittaa. Leikkipaikka kyseisillä toiminnoilla vaatisi hyvin paljon tilaa kyseisen asemakaavan alueelta ja tätä tilaa ei voida osoittaa muiden tavoitteiden johdosta.

Aloitteen mukaisia toimenpiteitä toteutetaan soveltuvin osin viherpalveluohjelman leikkipaikat 2021-2030 myötä.

TRE:2649/10.00.01/2020

Titanic-puisto Tampereelle – Mielikuvitusta leikkipuistoihin!

Lapsen mielikuvitus on rajaton, jos annamme sille virikkeitä. Vapaa-aikana liian moni lapsi jää kotiin pelaamaan ja katselemaan videoita. Tampereella on kiitettävästi leikkipuistoja, mutta lähes kaikki ovat kuin kopioita toisistaan, vailla minkäänlaista mielikuvituksen virikettä. Valopilkkuna löytyvät remontoidut leikkikentät keskustasta Pikku Kakkosen puisto sekä Tammelasta Emil Aaltosen puisto.

1900-luvun alun suurimpaan laivaonnettomuuteen joutunut Titanic kiehtoo tamperelaisia lapsia edelleen. Tampereen kirjastossa Titanic aiheiset kirjat ovat koko ajan varattuina. Youtuben kautta lapset näkevät mitä ihmeellisimpiä faktoja traagisesta onnettomuudesta. Lapsille tulee videoiden katsomisen jälkeen välitön tarve lähteä ulos leikkimään laivaleikkejä kuin suurien urheilutapahtumien jälkeen lapset lähtevät pihapeleihin. Haiharan puistossa on tällä hetkellä suuri laiva, joka on tosin päässyt ilkeväkallan myötä huonoon kuntoon.

Titanic-puisto toisi Tampereelle myös kansainvälisestä näkökulmasta uutta huomiota, kun laivan tarina tunnetaan lähes kaikkialla maailmassa. Teemapuiston sijoittelussa voitaisiin ottaa huomioon puiston vetovoima turistien keskuudessa. Lähellä Särkänniemeä Mustalahden sataman tuntumassa voisi olla paras paikka Titanic-puistolle. Puistoon voitaisiin sijoittaa myös paikallisia sisävesilaivojen pienoismalleja, kuten Tarjanteen tai Höyrylaiva Kurun leikkivälineiksi ja kertoa ohessa laivoista tarinoita lapsille.

Jätetään luontoa kaikkiin leikkipuistoihin

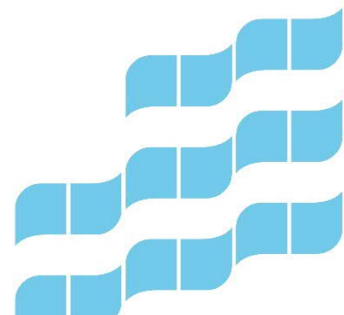
Keskittyessämme turvallisuuden parantamiseen leikkipuistoissa, olemme unohtaneet antaa lapsille mielikuvitukselle tilaa. Metsässä puut, polut sekä kivikot luovat lapselle mahdollisuuden mielikuvituksen käyttämiseen. Tarvitseeko leikkipuistoissa olla tekonurmea ja kaiken niin kliinistä. Puut, isot kivet sekä kuralätäköt ovat luovat tunnelmaa myös rakennettuihin leikkipuistoihin. Puut tuovat myös tarvittavia varjoja leikkialueille.

Esteetönkulku mahdollistettava kaikille leikkivälineille

Suomessa ja Tampereella otetaan leikkipuistoissa liian huonosti huomioon esteetön kulku leikkivälineille. Ymmärrän turvahiekan tarpeen leikkivälineiden alla ja läheisyydessä, mutta kulku leikkivälineelle on mahdollista järjestää myös esteettömästi, mikäli vain suunnittelussa otetaan huomioon kaikki leikkipuiston käyttäjät.

Esitän: Tampereelle rakennetaan Titanic-puisto, missä on aitoa esikuvaansa muistuttava leikkivälinelaiva. Titanic-leikkivälineen sisälle on järjestettävä esteetön kulku. Teemapuistoon rakennettaisiin myös paikallisia laivoja muistuttavia leikkivälinelaivoja. Sijainti tulisi olla keskeisellä paikalla, että myös turistit löytävät Titanic-teemapuiston. Kaikkiin rakennettaviin uusiin / uusittaviin puistoihin jätetään/lisätään kiviä ja puita luonnonmukaisten leikkien mahdollistamiseksi. Tampereen kaupunki varmistaa, että leikkivälineiden luo järjestetään aina esteetön kulku.

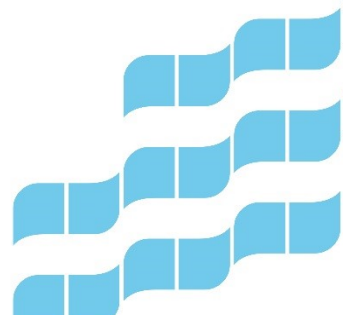
20.4.2020

Ari Wigelius (sd.)
Kaupunginvaltuutettu

Liite Jolila 16.9.2020

Vuoden 2021 talousarvion yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet

Valtuustoaloite joukkoliikenneyhteyden selvittämiseksi Kintulammin luonnonsuojelualueelle -
Noora Tapio TRE:7752/2018

Valtuustoaloite joukkoliikenneyhteyden selvittämiseksi Kintulammin luonnonsuojelualueelle - Noora Tapio

Joukkoliikennelautakunnan lausunto:

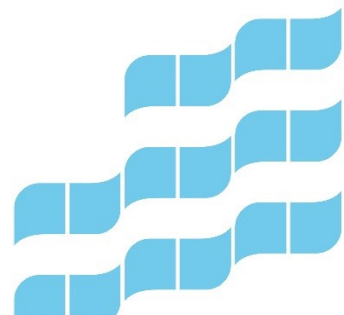
Noora Tapio ja 24 muuta valtuutettua esittävät 26.11.2018 jättämässään valtuustoaloitteessa, että joukkoliikenneyhteyksiä Kintulammin luonnonsuojelualueelle parannetaan.

10.8.2020 alkaneelle talviaikataulukaudelle Kintulammin on lauantaisin ja sunnuntaisin suunniteltu retkeilyä palveleva joukkoliikenneyhteys Nyssen linjalla 90 Pyyrikintorilta klo 10.10 lähtevällä vuorolla, josta on Sorilassa aikataulutettu vaihtoyhteys linjalle 92B. Paluuyhteys kaupunkiin lähtee Kintulammin pysäkiltä nro 5566 Pulesjärventien varresta n. klo 17.40. Tämä mahdollistaa noin kuuden tunnin päiväretken alueelle joukkoliikennettä käyttäen. Asiasta on tieto Kintulammin retkeilyalueen nettisivuilla ja vuorot löytyvät Nyssen reittioppaasta. Samankaltainen yhteys voidaan järjestää kesäkaudella myös arkipäivinä, kun linjan 92 aikataulut ei ole sidottu koulukuljetusten tarpeisiin.

Joukkoliikenteen vuoden 2021 talousarvio ei mahdollista nykyistä useampien joukkoliikenneyhteyksien järjestämistä Kintulammin.

Teisko-Aitolahti –alueen joukkoliikennepalvelut on tarkoitus suunnitella uudelleen yhteistyössä koulukuljetusten järjestelyistä vastaavan Tuomi Logistiikka Oy:n kanssa talven 2020-2021 aikana. Tässä yhteydessä tarkastellaan mahdollisuus järjestää yhteydet Kintulammin tulevaisuudessa kutsuhjattuna, jolloin retkeilijöille olisi käytettävissä nykyistä useampia yhteysmahdollisuuksia, mutta vuoroja ei tarvitsisi ajaa tarpeettomasti niinä päivinä, kun matkustajia alueelle ei ole.

Lisätietoa [Kintulammin retkeilyalueen nettisivulla](#)

Valtuustoaloite joukkoliikenneyhteydestä Kintulammin luonnonsuojelualueelle

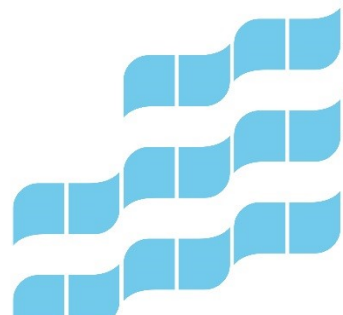
Teisko-Aitolahdessa sijaitseva, vastikään perustettu Kintulammin luonnonsuojelualue on mainio retkikohde. Se on kuitenkin haastavasti saavutettava: lähimmältä bussipysäkillä on reitistä riippuen noin kolme tai 1,6 kilometriä matkaa luonnonsuojelualueelle ja matka kulkee pääosin vilkasliikenteistä Pulesjärventietä, jota ei suositella käveltäväksi etenkin lasten tai isojen ryhmien kanssa.

Tilanne paitsi heikentää autottomien perheiden ja muiden kävijöiden mahdollisuutta päästä nauttimaan luonnonsuojelualueesta, se myös lisää autoilua. On erikoista, että kohtalaisen matkan päässä Tampereen keskustasta sijaitsevalle luonnonsuojelualueelle pääsemiseksi on lähes välttämätöntä kulkea yksityisautolla.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki ryhtyy selvittämään mahdollisuuksia järjestää Kintulammin kunnollinen joukkoliikenneyhteys. Ei liene välttämätöntä, että vuoroja on tiheästi tai aivan ympäri vuoden, mutta tamperelaisille ja Tampereella vieraileville on hyvä mahdollistaa jollain keinolla pääsy alueelle joukkoliikenteellä.

Tampereella
26.11.2018

Noora Tapio 		Juha Saarelma JIRIS SUOMELA
Milla Hanhela MILKA HANHELA	Kirsi Kinnunen 	M. G. M. MERU WELAND
Siniina Toikkala SINIINA TOIKKALA	Anne Luimola 	Juana Mustajoki Juana Mustajoki
Minna Minkinen 	LASSI KALEVA 	Leikki Heikki MUNA-KATTA HEIKKI-MÄKI
POETTU MIVI 	Lenni Bae Henri Backman	(PS)
Milla-Jenna Ullampi 	Vaino Friman Vaino Friman	Jari Pentti Kalle Kalle
NIKKO AALTONEN 	J. E. Suhana Suanta	Tina Lyytikäinen Jenni Pentti
Juha Eura 	Olga Haaparanta 	
		

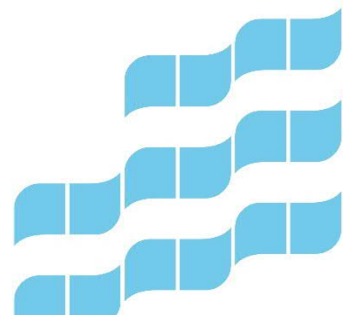

TALOUSARVIOESITYKSEN 2021 YHTEYDESSÄ KÄSITELTÄVÄT VALTUUSTOALOITEET

Konsernihallinto

Valtuustoaloite nollabudjetin valmistelemiseksi kaupungille vuodelle 2021 ja vain välttämättömien investointien toteuttamiseksi ym. - Lassi Kaleva TRE:3322/02.00.01/2020

Valtuustoaloite sukupuolittietoisien budjetoinnin aloittamiseksi Tampereella - Inna Rokosa ym. TRE:5211/02.00.01/2019

Valtuustoaloite Kaupungin taloustilanne. Tasapainoinen budjetti

TRE: TRE:3322/02.00.01/2020

Talusojohtaja Jukka Männikkö:

Aloitteessa esitetään, että valtuusto valmistelee kaupungille nollabudjetin vuodelle 2021. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupunki toteuttaa lakisääteisten palveluiden ja velvoitteiden lisäksi ainoastaan sen mihin on varaa ja mikä on aidosti kannattavaa.

Valtiovarainministeriön julkaisussa ”Kuntien itsehallinnolliset tehtävät ja niiden laajuus” (valtiovarainministeriön julkaisu 40/2015) on esitetty seuraavat johtopäätökset kuntien itsehallinnollisista tehtävistä:

1. ”Valtaosa kuntien kaikista tehtävistä on lakisääteisiä tehtäviä. Muiden kuin lakisääteisten tehtävien osuus kuntien tehtävistä on tehdyn kartoitustyön perusteella noin 10–20 prosenttia. Arvioiden mukaan muiden kuin lakisääteisten tehtävien osuus on suurin 40 000–100 000 asukkaan kunnissa ja pienin alle 6 000 asukkaan kunnissa.
2. Raja lakisääteisten ja itsehallinnollisten tehtävien välillä on epäselvä ja myös lakisääteisiin tehtäviin sisältyy paljon kuntien toimintavapautta. Kuntien lakisääteisiin tehtäviin sisältyy merkittävästi kuntien harkintavaltaa ja toimintavapautta siitä, kuinka laajasti kunta tehtävät järjestää tai ottaako kunta tehtävän ylipäätään järjestettäväkseen. Harkintavaltaa on erityisesti opetus-, liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotoimen tehtävissä.
3. Kuntien toiminnassa ei tehdä usein eroa tehtävien lakisääteisyyden tai itsehallinnollisuuden välillä. Käytännössä kuntien kannalta tehtävät muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, joka on muodostunut pitkällä aikavälillä lainsäädännön vaatimusten ja paikallisten olosuhteiden ja tarpeiden mukaisesti. Myös tehtävien luokittelu eri toimialojen tehtäväksi on usein hankalaa – esimerkiksi liikuntapaikalla saattaa olla merkitystä kuntalaisten liikuntapalveluiden lisäksi myös kunnan elinkeinotoiminnalle, matkailun edistämiseksi tai kuntamarkkinoinnille.
4. Kuntien itsehallinnolliset tehtävät heijastelevat kunkin kunnan väestön palvelutarpeita, ja usein itsehallinnolliset tehtävät täydentävät lakisääteisiä tehtäviä. Lisäksi itsehallinnolliset tehtävät heijastelevat kunnan elinvoimapolitiikan painopisteitä (esimerkiksi painotusta matkailun edistämiseen). Vaikka kuntien tehtävien ja kuntatalouden näkökulmasta itsehallinnollisten tehtävien merkitys on pieni, voivat ne tiettyjen väestöryhmien palvelutarpeiden osalta olla merkittäviä lähipalveluita (esimerkiksi koirapalvelut, pienvenesatamat). Itsehallinnolliset tehtävät ovat usein tärkeitä tehtäviä kunnan elinvoiman näkökulmasta.
5. Merkittävimmät kuntien puhtaasti itsehallinnolliset tehtävät liittyvät elinkeinoelämän ja työllisyyden edistämiseen, asuntotuotantoon sekä erilaisiin kunnan myöntämiin avustuksiin yhteisöille. Itsehallinnollisten tehtävien määrä näiden toimintojen ulkopuolella on hyvin laaja ja kuntakohtainen vaihtelu on suurta. Huomioitavaa on, että joitakin itsehallinnollisia tehtäviä on ottanut hoitaakseen vain muutamat yksittäiset kunnat, kun taas joitakin tehtäviä on ottanut hoitaakseen lähes kaikki kunnat.
6. Kuntatalouden näkökulmasta puhtaasti itsehallinnollisten tehtävien merkitys on vähäinen. Merkittävimmät kustannukset itsehallinnollisten tehtävien hoitamisesta liittyvät kunnan elinkeinotoimeen sekä asuntotuotantoon.
7. Kuntatalouden sopeutustoimenpiteiden näkökulmasta itsehallinnollisten tehtävien merkitys on vähäinen. Kuntien sopeutustoimenpiteet koskevat usein kaikkia kuntien toimintoja ja erittelyä itsehallinnollisten tehtävien ja kunnan lakisääteisten tehtävien osalta ei usein tehdä. Toisaalta tilanne on ristiriitainen, sillä monet kunnat pyrkivät myös hakemaan säästöjä nimenomaan itsehallinnollisista tehtävistä luopumalla niistä kokonaan tai laskemalla palvelutasoa. Lisäksi säästöjä haetaan

erityisesti lakisääteisistä, mutta kunnille vapaaehtoisista tehtävistä. Tehtävistä luovutaan usein kuntatalouteen liittyvien syiden takia, mutta myös palvelutarpeeseen liittyvien muutosten takia (esimerkiksi tarve palvelulle on vähentynyt tai poistunut kokonaan).

8. Kuntien lakisääteisissä, mutta vapaaehtoisissa tai määrärahasidonnaisissa tehtävissä kuntakohtainen vaihtelu on suurta. Tehtävien merkitys kuntataloudelle on huomattavasti laajempi kuin puhtaasti itsehallinnollisten tehtävien. Merkittävimmät kuntien vapaaehtoiset tai määrärahasidonnaiset lakisääteiset tehtävät liittyvät opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan tehtäviin, kuten lukio- ja ammatillisen koulutuksen järjestämiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan tehtävien lisäksi merkittäviä kustannuksia vapaaehtoisista tehtävistä aiheutuu lähinnä joukkoliikenteeseen liittyvistä tehtävistä, lasten kotihoidontuen ja yksityisen hoidon tuen kuntalisistä sekä osallistumisesta yksityisteiden ylläpitoon.
9. Kuntien lakisääteiset, toimeksiantoon perustuvat tehtävät ovat kaikkien kuntien tehtävien ja kuntatalouden näkökulmasta marginaalinen ryhmä. Lakisääteisiä toimeksiantotehtäviä kunnilla on 6–7 kappaletta. Toimeksiantotehtäviin sisältyy usein ristiriitoja kuntien ja valtion viranomaisten välillä tehtävien hoitamisesta aiheutuvien kustannusten kompensoinnin riittävydestä. Toimeksiantotehtävistä laajuudeltaan merkittävin on kuntien osallistuminen valtion tienpidosta aiheutuviin kustannuksiin.
10. Kuntien talous- ja toimintatilastoinnista ei saada yksiselitteistä kuvaa kuntien tehtävien kustannuksista ja kustannusten jakautumisesta erityisen toimialan ja yleisen toimialan tehtäviin. Tilastokeskuksen kuntien vastauksista kokoamat tiedot kuntien taloudesta poikkeavat myös monilta osin muiden viranomaisten keräämistä tilastotiedoista.”

Tampereen ns. ei-lakisääteisten tehtävien määrä on suuri, mikä luo periaatteessa mahdollisuuksia talouden tasapainottamiseen. Kaupunki järjestää laajassa mittakaavassa ja merkittävillä taloudellisilla panoksilla ei-lakisääteisiä tehtäviä ja palveluita. Olennaista talouden tasapainottamisen näkökulmasta on, että säästöjä voidaan hakea sekä ei-lakisääteisistä, että laki-sääteisistä tehtävistä. Lakisääteisten tehtävien osalta ero ei-lakisääteisiin tehtäviin on, että lakisääteisiä tehtäviä ei voi kokonaan lakkauttaa, kuten ei-lakisääteisten tehtävien osalta voi tehdä.

Periaatteessa ei-lakisääteisistä tehtävistä voi olla helpompaa säästää ja tiukassa taloudellisessa tilanteessa voidaan ajatella, että kuntalaisten olisi helpompaa hyväksyä talouden tasapainottoimien kohdistuvan ei-lakisääteisiin tehtäviin. Palveluiden osalta merkille pantavaa on kuitenkin, että vaikka tehtävä ei ole lakisääteinen, voi tämä palvelu on käytännössä lähes välttämätön ja palvelu tukee kaupungin positiivista imagoa ja elinvoimaa. Esimerkiksi kuntien hyvinvointi-imagoa ylläpidetään mm. useilla vapaaehtoisilla kulttuuri-, vapaa-aika- ja liikuntapalveluilla, jotka eivät pääsääntöisesti ole lakisääteisiä ja pakollisia. Kuntien ja kaupunkien elinkeinopolitiikka ei ole lakisääteistä, mutta käytännössä pakollista kehittämisen, elinvoiman ja tulojen näkökulmasta.

Tampereen kaupungin vuoden 2021 talousarvion valmistelu on ollut koronapandemian vaikutusten vuoksi erityisen vaikeaa. Talousarvio on 16,9 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä strategiassa on asetettu tavoitteeksi, että Tampere on vuonna 2030 hiilineutraali ja valtuustokauden 2018-2021 tavoitteeksi on asetettu, että hiilidioksidipäästöjen määrä vähenee 40 prosenttia vuoden 1990 tasosta.

Talousarviovalmistelussa tulee noudattaa valtuuston hyväksymää strategiaa. Aloitteessa esitetty hiilineutraalisuustavoitteen siirtäminen 10 vuodella on valtuuston hyväksymän strategian vastainen.

Aloitteessa esitettiin, että raitiotiestä toteutettaisiin toistaiseksi vain ykkösvaihe. Vuoden 2020 talousarviossa valtuusto asetti toiminnan tavoitteeksi vuodelle 2020, että raitiotien osan 2 kehitysvaihe on valmistunut niin, että valtuustolla on edellytykset päättää osan 2 rakentamisesta. Valtuusto päätti osan 2 rakentamisesta 19.10.2020.

Talousarvio on valmisteltu kaupunkistrategian tavoitteiden ja kaupunginhallituksen kehyslinjausten mukaisesti lähelle tasapainoista tulosta. Jos koronan vaikutukset laimenevat merkittävästi eikä kaupunki omilla päätöksillään heikennä talouttaan, niin vuonna 2021 on kaikki mahdollisuudet päästä talousarviota parempaan tulokseen.

TRE:3322/02.00.01/2020

Tampereen kaupunginvaltuusto 18.5.2020

Valtuustoaloite: Kaupungin taloustilanne. Tasapainoinen budjetti.

Esitämme seuraavaa: Tampereen valtuusto katsoo, että Tampereen mittava velkataakka on niin tuleville sukupolville kuin kaupungille liian suuri rasite ja riski, ja että velan määrän kasvattaminen heikentäisi jatkossa kykyämme selviytyä tulevista kriiseistä.

Valtuusto valmistelee kaupungille nollabudjetin vuodelle 2021. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupunki toteuttaa lakisääteisten palveluiden ja velvoitteiden lisäksi ainoastaan sen mihin on varaa ja mikä on aidosti kannattavaa.

Ratikasta toteutetaan toistaiseksi vain ykkösvaihe. Muista investoinneista toteutetaan vain ne investoinnit, jotka ovat välttämättömiä mm. lakisääteisistä velvoitteista selviytyäksemme sekä tarpeellisen palveluverkon ylläpitämiseksi. Tampereen talous tasapainotetaan ilman kuntaveroon tehtäviä korotuksia.

Hiilineutraalisuustoimia tarkastellaan avoimesti, läpinäkyvästi ja kriittisesti. Kaupungin vaikean taloustilanteen johdosta kaupunki siirtää tarvittaessa hiilineutraalisuustavoitettaan 10 vuodella eteenpäin, eli vuoteen 2040.

Tampereella 18.5.2020

Lassi Kaleva

Kaupunginvaltuutettu (ps)

Perussuomalaisten valtuustoryhmän puheenjohtaja

Valtuustoaloite sukupuolittietoisien budjetoinnin aloittamiseksi Tampereella

TRE: TRE:5211/02.00.01/2019

Talousjohtaja Jukka Männikkö:

Aloitteessa esitetään, että Tampereen kaupunki aloittaisi sukupuolittietoisien budjetoinnin osana vuoden 2021 talousarviovalmistelua. Tampereen kaupunki on ottanut käyttöön osallistuvan budjetoinnin kokeilun vuoden 2020 talousarviossa ja kokeilee palvelulähtöistä nollapohjabudjetointia vuonna 2021.

Laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta säättää syrjinnän kieltämisestä erityisesti työelämässä. Lain mukaan viranomaisten tulee kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan naisten ja miesten tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Erityisesti tulee muuttaa niitä olosuhteita, jotka estävät tasa-arvon toteutumista. Naisten ja miesten välisen tasa-arvon edistäminen tulee ottaa huomioon palvelujen saatavuudessa ja tarjonnassa.

Tampereen kaupungin toiminta ja budjetointi on lähtökohtaisesti sukupuolineutraalia. Tampereen kaupungin toiminnassa edistetään eri sukupuolten ja eri ikäisten henkilöiden tasa-arvoa, tasapuolisuutta, yhdenvertaisuutta ja saavutettavuutta sukupuolesta riippumatta. Talousarviovalmistelussa ei rahoitusta kohdenneta sukupuolen mukaan, vaan rahoitus kohdennetaan palvelutarpeiden mukaan.

Tampereen kaupungin vuosien 2010 ja 2011 talousarvioissa oli omana osanaan talousarvion sukupuolivaikutusten arviointi. Sukupuolivaikutusten arviointi on kuitenkin vain yksi tärkeä näkökulma toiminnan ennako- tai jälkikäteiseen vaikutusten arviointiin. Tämän vuoksi sekä politiikasta ja viranhaltijoilta saadun palautteen perusteella päädyttiin jättämään osio pois talousarviosta vuodesta 2012 lähtien.

Tampereen strategiassa 2030 tavoitteeksi on asetettu tasaisesti jakautunut hyvinvointi niin, että jokaisella on mahdollisuus osallistua, vaikuttaa, kohdata muita ihmisiä ja toteuttaa itseään. Strategian mukaan Tampereella hyvinvointi kuuluu kaikille ja eri alueiden ja väestöryhmien välisiä hyvinvointieroja kavennetaan.

Valtioneuvosto on teettänyt vuonna 2018 selvityksen sukupuolittietoisesta budjetoinnista ja muiden maiden hyvistä käytännöistä. Selvityksessä todetaan, että sukupuolittietoinen budjetointi vaatii poliittista tahtoa ja sitoutunutta johtajuutta. Selvityksessä on tutkittu, miten sukupuolittietoista budjetointia harjoitetaan eräissä Euroopan maissa ja mitä muiden maiden kokemuksista voidaan oppia. Selvityksen mukaan Suomen valtionhallinnossa ei lähitulevaisuudessa ole tiedossa budjettireformia, johon sukupuolittietoisien budjetoinnin kehittäminen ja näkyvämmäksi tekeminen voitaisiin sitoa.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat periaatteita, joiden tulee olla osa kaikkea käytännön työtä ja toimintatapoja. Sukupuolittietoisien budjetoinnin perusta kytkeytyy näihin periaatteisiin, jotka ovat luonteeltaan strategisia. Periaatteiden sisällyttäminen kaupunkistrategiaan edistää tehtyjen selvitysten mukaan sitoutumista sukupuolittietoiseen budjetointiin ja luo sille strategisen tahtotilan. Uuden kaupunkistrategian valmistelussa on mahdollista ottaa vielä painokkaammin tavoitteeksi sukupuolten välisen tasa-arvon edistäminen.

Valtuustoaloite sukupuolittietoisen budjetoinnin aloittamiseksi Tampereella

Sukupuolittietoinen budjetointi tarkoittaa sukupuolinäkökulman sisällyttämistä talousarviovalmisteluun ja talousarvion arvioimista sukupuolinäkökulmasta. Sen tavoitteena on muuttaa menojen ja tulojen kohdentumista tasa-arvoa edistävällä tavalla. Sukupuolittietoinen budjetointi on hyvää budjetointia, sillä se tukee muun muassa avoimuuden, tehokkuuden, tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden periaatteita julkisen talouden hallinnassa.

Esimerkiksi julkisen talouden sopeuttamistoimet vaikuttavat usein kielteisesti naisvaltaisten opetus-, kasvatusta- ja hoiva-alojen työllisyyteen ja työoloihin. Varhaiskasvatuksen leikkaukset heikentävät naisten työllistymisen ehtoja ja korkeat varhaiskasvatusmaksut ovat kannustinloukku.

Muun muassa Helsingin kaupunki on ottanut käyttöön sukupuolittietoisen budjetoinnin, josta raportoidaan tämän vuoden lopussa. Sukupuolittietoinen budjetointi on myös kansainvälisesti yhä suosittuampi sukupuolten tasa-arvon edistämisen strategia: esimerkiksi Ruotsin ja Islannin hallitukset ovat sitoutuneet siihen.

Esitänkin, että Tampereen kaupunki aloittaa sukupuolittietoisen budjetoinnin osana vuoden 2021 talousarviovalmistelua.

Tampereella 19.8.2019

Inna Rokosa

Inna Rokosa

Kaupunginvaltuutettu (sd)

[List of signatures and names of council members]

[Signature]
Kauko

[Signature]
Anne Hiimola

[Signature]
Pekka Salmi

[Signature]
Aleksovski A.

[Signature]
Milla Ahti

[Signature]
Sanna

[Signature]
Jukka

[Signature]
Kirkko Olli

[Signature]
ARI WIGGELIUS

[Signature]
ILKKA PORTTIKIVI

[Signature]
Milla Ahti

[Signature]
MILKA HANHELA

[Signature]
Minna Minkkinen

[Signature]
Simone Toikka

[Signature]
SIVILLA TOIKKA

[Signature]
MIKKO OJALA

[Signature]
Tiina Lovén

Matti Kallio

Keri Baece

V. - K.

Väinö Friman

J. E.

Johanna Sanniemi

~~Olga Haapa-aho~~

Olga Haapa-aho

A.

Johanna Roihuvuo

J. S.

Juho Sankari

O. S.

Ora Sankari

Juho M.

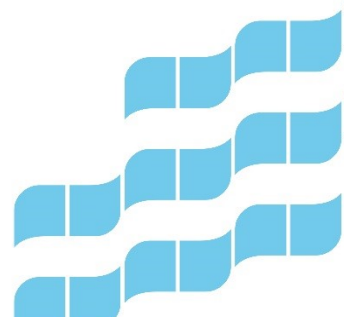
Juho Mustakallio

Liite: Sivistys- ja kulttuurilautakunta 17.9.2020

TALOUSARVIOESITYKSEN 2021 YHTEYDESSÄ KÄSITELTÄVÄT KUNTALAISALOITTEET

Rasmin vastaisen koulutuksen järjestäminen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilökunnalle (TRE:4284/2020)

Alakouluikäisten liikuntavammaisten lasten koululiikuntaan osallistumisen tukeminen Tampereella – kuntalaisaloite (TRE:1662/2020)

Rasismien vastaisen koulutuksen järjestäminen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilökunnalle (TRE:4284/2020)

Kuntalaisaloitteessa vaaditaan, että Tampereen kaupunki aloittaa varhaiskasvatus- ja perusopetuksen henkilökunnan koulutuksen rasismien tunnistamiseksi ja puuttumiseksi.

Tampereen kaupungin kasvatus- ja opetuspalvelut tarjoavat jatkuvasti yhteistyössä kansalaisjärjestöjen kanssa rasismien ja vihapuheen vastaista koulutusta henkilöstölle.

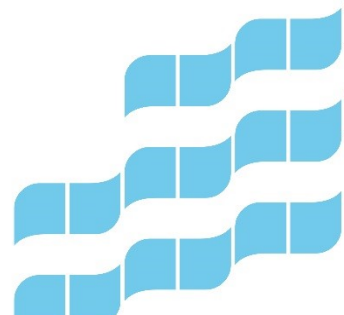
Tampereella kaikki varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen yksiköt tekevät vuosittain osana luku- vuosisuunnitelmaa ”Kestävä tulevaisuus” –suunnitelman, jossa yksi osa-alue on kulttuurinen moninaisuus. Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen yksiköt tekevät myös yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman, jonka yksi tärkeä painopistealue on yhdenvertaisuus ja kiusaamiseen puuttuminen. Näiden suunnitelmien jalkautumisesta yksikön arkeen vastaavat rehtori/päiväkodin johtaja yhdessä ”Kestävä tulevaisuus” –tiimin kanssa.

”Kestävä tulevaisuus” –työtä koordinoidaan ja henkilöstöä koulutetaan aktiivisesti kasvatus- ja opetuspalvelujen hallinnosta käsin. Työn painopisteenä ovat lasten ja nuorten muuttuvassa maailmassa tarvitsemat tulevaisuustaidot. Näitä taitoja ovat mm. yhdenvertaisuus ja toisten kunnioittaminen, kyky toimia erilaisissa ympäristöissä ja kulttuureissa, vuorovaikutustaidot, tunnetaidot ja empatia sekä ristiriitojen ratkaisutaidot.

Aloitteessa mainittu Rauhankasvatusinstituutti on Maailmankoulun emojärjestö, joka on tehnyt yhteistyösopimuksen Tampereen kaupungin kanssa vuonna 2014. Maailmankoulu on kiinteä osa kasvatus- ja opetuspalveluja tarjoten aktiivisesti koulutusta yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Rasismien vastainen työ ja lapsen oikeudet ovat yksi Maailmankoulun toiminnan kulmakivistä. Maailmankoulun työtä ohjaa mm. lapsen oikeuksiin ja henkilöstön kouluttamiseen erikoistunut työntekijä.

Vuoden 2020 aikana kasvattajille ja opettajille on ollut tarjolla rasismien vastaiseen toimintaan työkaluja antavia koulutuksia. Sellaisia ovat olleet mm. 12.3.2020 ”Vihapuheesta dialogiin”, Plan International yhteistyössä Tampereen kaupungin kasvatus- ja opetuspalvelujen ”Tampereen Maailmankoulun” kanssa.

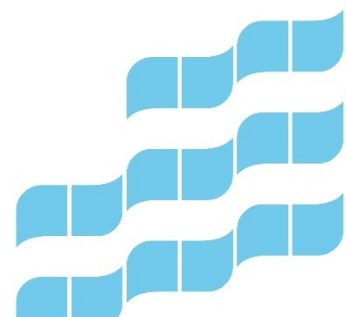
- 3 koulutuspäivää syyslukukaudella 2020 ”Kenen äänellä opetat? – Kohti arvopaata, neutraalia ja tasa-arvoista opetusta”, Kulttuuriperintökasvatuksen seura yhteistyössä globaalikasvatuksen asiantuntijoiden kanssa. Mukana myös ”Tampereen Maailmankoulun” edustaja.

- 3 koulutuspäivää syyslukukaudella 2020 ”Transformer 2030 – tulevaisuuden tekijät”, Suomalaiset kehitysjärjestöt Fingo ry yhteistyössä globaalikasvatuksen asiantuntijoiden kanssa. Mukana myös ”Tampereen Maailmankoulun” edustaja.
- 29.10.2020 5.11.2020 ” ”Osallisuus ja lapsen oikeudet perusopetuksessa”, Plan International yhteistyössä Tampereen kaupungin kasvatus- ja opetuspalvelujen ”Tampereen Maailmankoulun” kanssa.
- 5.11.2020 ”Draaman työkaluja globaalikasvatukseen”, Rauhankoulu (RKI:n sisärjestö) yhteistyössä Tampereen kaupungin kasvatus- ja opetuspalvelujen ”Tampereen Maailmankoulun” kanssa.
- 12.11.2020 ”Lapsen oikeudet, kestävä kehitys – tiedot, taidot ja asenteet varhaiskasvatuksen arjessa”, Plan International yhteistyössä kaupungin kasvatus- ja opetuspalvelujen ”Tampereen Maailmankoulun” kanssa.

Rasismiin ja vihapuheeseen puuttuminen ja henkilöstön koulutus tähän haastavaan aiheeseen on tärkeää. Siksi tätä työtä on jo vuosia tehty ja koulutusta henkilöstölle tarjottu Tampereen kaupungin kasvatus- ja opetuspalvelujen organisoimana ja/tai järjestämänä. Koulutustarjontaa voi seurata osoitteessa: <https://tampere.eeventti.fi/>

Vuoden 2021 talousarviossa ei ole varauduttu muulta osin kuin vastauksessa osoitetulla tavalla varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilökunnan kouluttamiseen rasismien tunnistamiseksi ja puuttumiseksi.

Kuntalaisaloite:

Vaadimme, että Tampereen kaupunki aloittaa varhaiskasvatus- ja perusopetuksen henkilökunnan koulutuksen rasismien tunnistamiseksi ja puuttumiseksi.

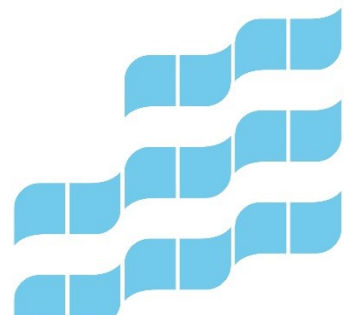
Lapset eivät ole luonnostaan rasisteja. Lapsi ei synny rasistina. Ei ole mitään syytä miksi hänestä tulisi sellainen, jolleivät hänen vanhempansa tai läheisensä ole panneet hänen päähänsä rasistisia ajatuksia. Rasistiksi voi tulla kuka vain, kaikki riippuu kasvatuksesta.

Ulkomaalaista syntyperää olevat nuoret kokevat muita enemmän kiusaamisväkivaltaa ja kolmas osa heistä on kokenut kouluterveyskyselyn mukaan syrjintää. Hälyttävää on se, että rasismia ja syrjintää koetaan jo varhaiskasvatuksessa sekä alemmilla luokka-asteilla. Kiusaaminen tapahtuu usein ihonvärin, kielen tai taustatekijöiden vuoksi. Kiusaamisväkivallalla on vakavia seurauksia lapsen ja nuoren terveydelle sekä hyvinvoinnille, jotka voivat heijastua aikuisuuteen saakka. Syrjintä ja rasismien kokemuksia esille tuodessaan lapset ja nuoret kokevat kuitenkin usein vähättelyä ja ohittamista. Tilanteisiin ei puututa niiden vaatimalla vakavuudella. Varhaiskasvatuksen ja opetuksen aikuiset ovat lapselle tärkeitä aikuisia, joihin lapset ja nuoret luovat merkityksellisiä suhteita.

Tampereella vieraskielisten asukkaiden osuus kasvaa vuosittain, joka on näkyvissä myös varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Ammattilaisten tehtävänä on luoda turvallinen kasvu- ja oppimisympäristö lapsille ja nuorille. Sen vuoksi ammattilaisten on tärkeää ennaltaehkäistä ja tunnistaa syrjintä sekä rasismi. Rasismi on ilmiö, joka koskee koko yhteisöä, esimerkiksi koulua. Rasismien tunnistamiseen ja puuttumiseen keskittyvä koulutus linkittyy sekä varhaiskasvatus- että opetussuunnitelmaan niiden tavoitteita tukien.

Rasismiin liittyvä koulutusta järjestetään julkisen sektorin palveluissa kouluissa ja varhaiskasvatuksessa Suomessa vain Helsingissä, joten Tampere olisi toinen suuri kaupunki Suomessa, joka kouluttaisi järjestelmällisesti sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen henkilökunnan. Tämä vaikuttaisi muuttovoittoisen Tampereen kaupungin imagoon myönteisesti ja osoittaisi, että kaupunkimme ottaa vakavasti kaiken syrjintään sekä rasismiin ja niiden kitkemiseen liittyvän toiminnan. Lisäksi koulutuksella voimme lisätä varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa olevien ulkomaalaistaustaisten lasten ja nuorten hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä tai vähentää mahdollisia syrjinnän ja rasismien aiheuttamia negatiivisia vaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin. Rasismien vastainen koulutus vähentäisi mahdollisesti myös useammin piiloon jäävää, rakenteellista rasismia.

Helsingissä koulutuksen rahoituksen järjestää sekä Opetushallitus että kaupunki yhdessä. Kouluttajat ovat Rauhankasvatusinstituutin asiantuntijoita. Osa ammattilaisista koulutetaan Helsingissä syvennetyn valmennusohjelman mukaisesti ja osa henkilökunnasta osallistuu työpajapäivään. Koulutuksissa on tavoite käydä käytännönläheisesti tilanteita ja niiden purkamista.

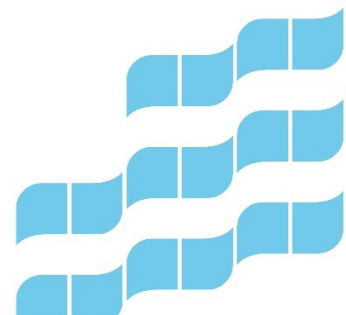
Alakouluikäisten liikuntavammaisten lasten koululiikuntaan osallistumisen tukeminen Tampereella - kuntalaisaloite (TRE:1662/2020)

Alakouluikäisten liikuntavammaisten lasten mahdollisuus osallistua koululiikuntaan on noussut esille kuntalaisaloitteessa. Koulu huomioi mahdollisessa HOJKS:ssa määritellyt erityistarpeet myös liikunnanopeuksen näkökulmasta.

Inklusion myötä laaja-alaisempi tarve mm. erityisapuvälineisiin liikunnan osalta on kasvanut. Kasvatus- ja opetuspalveluissa kartoitetaan, millaisia tarpeita on liikuntarajoitteisten apuvälineisiin eri kouluilla tällä hetkellä. Kouluilla on mahdollisuus hakea ja käyttää kehittämisrahaa toimintaympäristön kehittämiseksi. Kasvatus- ja opetuspalveluiden harrastamisen ja liikkumisen kehittäjäopettajat pyrkivät omalla työllään parantamaan koulupolkujen yhdenvertaisia harrastus- ja liikkumismahdollisuuksia. Liikuntarajoitteisten osallistumismahdollisuudet liikuntaan on yksi tärkeistä kehittämiskohteista. Kasvatus- ja opetuspalvelut tekevät yhteistyötä kaupungin erityisliikunnasta vastaaviin ohjaajien kanssa. Selvitämme mm. liikuntapalvelujen mahdollisten apuvälineiden käytettävyyttä koulujen liikuntatunneilla. Tampereen kaupungilta Liikuntapalvelut ja kasvatus- ja opetuspalvelut ovat mukana soveltavan liikunnan kumppanuushankkeessa, "Erityisliikunnan-ohjaaja – Kohti soveltavan liikunnan kehityskumppanuutta". Tavoitteena on luoda uusia yhteistyöverkostoja ja vahvistaa soveltavan liikunnan asemaa eri sektoreilla kunnissa.

Kasvatus- ja opetuspalveluissa on huomioitu erityisryhmien liikkumisen edistämistä ja on järjestetty mm. koko viikon kestävä Para School Day -tapahtuma, jonka tavoitteena on lisätä ymmärrystä paraurheilusta sekä antaa oppilaille välineitä yhdenvertaisen maailmankuvan rakentamiseen. Viikko tehdään yhdessä Paralympiakomitean kanssa. Erityisryhmiä huomioidaan myös koulujen ja varhaiskasvatuksen Liikkuva koulu -taitotuntien jakamisessa erityisryhmien opettajilta saadun tietotaidon perusteella. Tarjolla olleet ratsastustunnit on mm. osoitettu pääsääntöisesti erityisryhmille ja motoristen perustaitojen oppimisen tunneilla (parkour, kehonhallinta) on myös erityisryhmät huomioitu. Muutenkin kasvatus- ja opetuspalveluissa on pyritty kohdentamaan toimintoja ja välineitä huomioiden erilaiset kohderyhmät. Olemme hankkineet uimahalleihin burkina-uima-asuja maahanmuuttajataustaisten tyttöjen uimisen mahdollistamiseksi. Tälle ryhmälle on lisäksi järjestetty erityisiä uimakouluja Hervannan uimahallin naistenvuorolla.

Talousarviossa 2021 ei ole muulta osin varauduttu liikuntavammaisten lasten koululiikuntaan osallistumisen tukemiseen kuin vastauksessa esitetyin toimenpitein.

Hei,

Lähestyn teitä alakouluikäisten liikuntavammaisten lasten asiassa, joka ilmeisesti on puhuttanut kaikkia asiaan osallisia jo vuosikymmenien ajan.

Olen ymmärtänyt, että vammaisen lapsen koululiikunta on pitkään ratkaistu esimerkiksi vapauttamalla lapsi kokonaan liikunnasta, tai sitten "osallistamalla" hänet liikuntatunneille pelkästään pulkassa vedettynä tai sijoittamalla katsomoon esim. pelien ajaksi. Nyt kuitenkin jo tiedetään liikunnan tärkeys cp-vammaiselle lapselle ja eri lajien soveltamiseen on sekä apuvälineitä että taitoa olemassa. Ja onhan siellä taustalla YK-vammaissopimuskin, joka velvoittaa sopimuksen osapuolia siihen, että vammaiset lapset ovat osallisia kaikilla elämänalueilla sekä nauttivat kaikkia lapsen oikeuksia, ihmisoikeuksia ja perusvapauksia täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti muiden lasten kanssa.

[REDACTED] Soveltavan liikunnan osaamista ei tunnu löytyvän ja viittauksia määrärahojen vähyyteen saa jatkuvasti kuulla. Koulun on esittänyt sählyn pelaamisen vaihtoehdoksi kävelyretkeä avustajan kanssa kaupungilla ja koripallon vaihtoehdoksi, että lapsi kopittelee palloa avustajan kanssa kahdestaan.

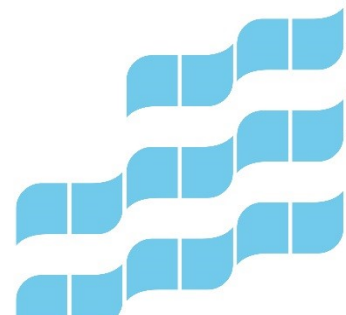
[REDACTED] Tampereen kaupungilla on tavoitteena olla "Yhdenvertaisuuden pääkaupunki 2026" ja hän lähetti tällaisen linkin: https://www.tampere.fi/tampereen-kaupunki/ajankohtaista/tiedotteet/2019/11/28112019_1.html Hän kyseli apua aloitteen tekemiseen Tampereen kaupungille alakouluikäisten liikuntavammaisten lasten koululiikuntaan osallistumisen tukemisesta, esim. välineiden järjestymisen käytäntöjä ja muita rakenteita luomalla.

[REDACTED] päädyimme pyytämään, että ottaisitte tätä asiaa omaksenne, jotta se saisi arvovaltaista tukea teidän tai peräti vammaisneuvoston kautta. Miltä tämä vaikuttaisi? Sisällön osalta tukea löytyisi varmasti myös Malikkeelta ks. <https://www.tukiliitto.fi/malike/> ja Solialta ks. <https://www.paralympia.fi/palvelut/solia>

Kevättalven terveisin
Päivi R.

Ystävällisin terveisin

Päivi Rätvanen
sosiaalisen kuntoutuksen asiantuntija
Suomen CP-liitto ry, Malmin kauppatie 26, 00700 Helsinki
+358 40 765 9497

Liite: Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.9.2020

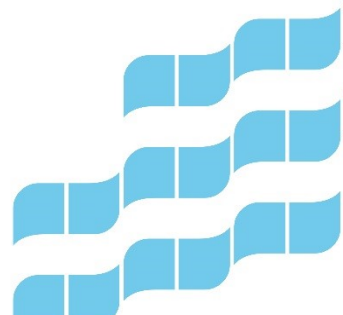
TALOUSARVIOESITYKSEN 2021 YHTEYDESSÄ KÄSITELTÄVÄT KUNTALAISALOITTEET

Joululahjarahan maksaminen pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaville asiakkaille
(TRE:6712/2019)

Poikien talon perustaminen Tampereelle (TRE:7176/2019)

Riittävän ostopalvelopsykoterapian tarjoaminen mielenterveyspotilaille (TRE:7253/2019)

Säännöllisten terveystarkastusten saaminen mielenterveyskuntoutujille (TRE:6713/2019)

Joululahjarahan maksaminen pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaville asiakkaille (TRE:6712/2019)

Kuntalaisaloite.fi palveluun on laadittu kuntalaisaloite joululahjarahan maksamisesta toimeentulotukea saaville 29.10.2019.

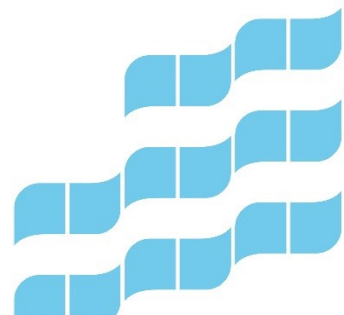
Aloitteessa ehdotetaan, että pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneille alettaisiin maksaa vuoden lopussa joululahjarahaa, jolla he voisivat ilahduttaa läheisiään joululahjoilla sekä ostaa jouluruokaa sekä joulutarvikkeita. Tällainen joululahjaraha on aloitteen tekijän mukaan Ranskassa käytössä ja se toisi iloa myös tamperelaisille pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaville, jotka ovat muuten taloudellisesti tiukassa tilanteessa.

Vastauksena kuntalaisaloitteeseen toteamme, että joululahjarahan myöntämiseen pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneille ei ole varattu määrärahaa talousarviossa.

Joulun aikaan sosiaali- ja terveystalouksissa on ollut jaossa Tammerkosken Nuorkauppakamarin Joulupuu keräyksen kautta saatuja lahjoja vähävaraisten lapsiperheiden lapsille. Useiden järjestöjen kuten Suomen Punainen Risti ja Pelastakaa Lapset ry:n toimesta on järjestetty joululahjakeräyksiä, joiden tuotto on kohdennettu vähävaraisille.

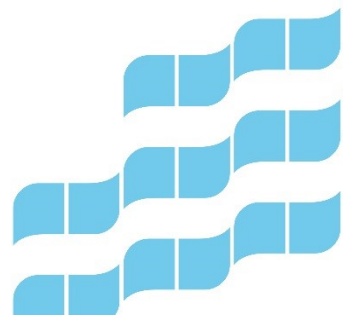
Mikäli joululahjarahaa jaettaisiin pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneille, perustoimeentulotukea laskettaessa vähäisenä tulona tai avustuksena jätetään yhdeltä henkilöltä huomioimatta enintään 50 euron tulo kuukaudelta.

Kansaneläkelaitokselta saatujen tietojen mukaan heinäkuussa 2020 Tampereella oli 16 502 perustoimeentulotuen saajaa, joista 5 400 oli saanut etuutta yhtäjaksoisesti 12 kuukautta tai enemmän. Mikäli joululahjarahan saajia on 5400 ja joululahjaraha olisi 30 euroa, kustannukset olisivat vuositasolla 162 000 euroa ja joululahjarahan ollessa 50 euroa kustannukset olisivat

270 000 euroa. Joululahjarahan jakamisen kokonaiskustannukset tulisivat olemaan 177 000 - 285 000 euroa.

Joululahjarahan myöntämiseen pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneille ei ole varattu määrärahaa talousarviossa vuodelle 2021.

Kirjaamo

Lähtettäjä: Kuntalaisaloitepalvelu <noreply@kuntalaisaloite.fi>
Lähetetty: keskiviikko, 30. lokakuuta 2019 11:01
Vastaanottaja: Kirjaamo
Aihe: Kuntalaisaloite: Toimeentulotukea saavien joululahjaraha

Luokat: Purppura luokka

Saate kunnalle

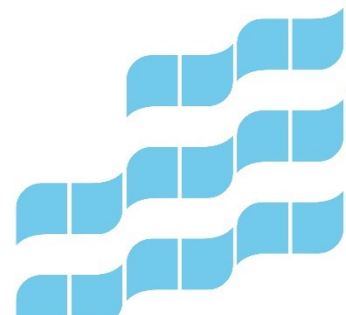
Kuntalaisaloite - Tampere

Toimeentulotukea saavien joululahjaraha
Tampere

Aloite luotu Kuntalaisaloite.fi-palveluun 29.10.2019

Aloitteen julkaisupäivämäärä 30.10.2019

Ehdotetaan, että pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneille alettaisiin maksaa vuoden lopussa joululahjarahaa, jolla he voisivat ilahduttaa läheisiään joululahjoilla sekä ostaa jouluruokaa sekä joulutarvikkeita. Tällainen joululahjaraha on kuulemma Ranskassa käytössä ja se toisi iloa myös tamperelaisille pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaville, jotka ovat muuten taloudellisesti tiukassa tilanteessa.

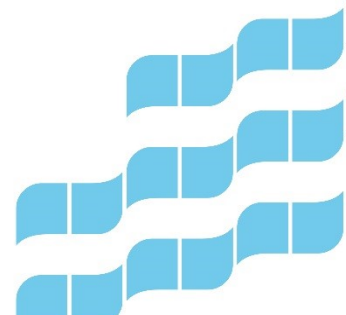

Poikien talon perustaminen Tampereelle (TRE:7176/2019)

Kuntalaisaloitteessa ehdotetaan perustettavaksi Tampereelle poikien talo vastaavalla mallilla kuin Helsingissä. Helsingin Poikien talo tarjoaa matalan kynnyksen sosiaalista nuorisotyötä 10-28-vuotiaille pojille ja nuorille miehille huomioiden sukupuolen ilmenemisen ja kokemisen moninaisuus. Toimintaa ylläpitää Loisto Settlementti ry ja rahoittajina toimivat Stea ja Helsingin kaupunki. Tampereella toimii vastaavalla mallilla Settlementti Tampere ry:n ylläpitämä tyttöjen talo. Aloitteessa perustellaan poikien talon perustamistarvetta nuorten miesten syrjäytymisongelmalla. Poikien ja nuorten miesten syrjäytymisen ennaltaehkäisy on tärkeää ja Tampereella on useita toimijoita, jotka tekevät työtä asian edistämiseksi.

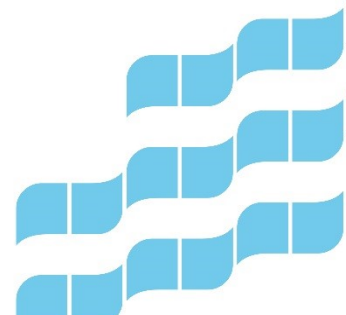
Syrjäytymisen ehkäisyssä keskeinen merkitys on lasten ja nuorten kasvuympäristöllä, jonka tulee olla kaikkien osallisuutta tukeva. Kodin ohella erityisesti kouluilla ja oppilaitoksilla on arjen toimijoina merkittävä rooli muun muassa osallisuuden, sosiaalisten taitojen ja elämänhallinnan edistämisessä. Oppilashuollossa lasten ja nuorten tukena toimivat myös opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuolto. Myös Tampereen kaupungin nuorisopalvelut ovat mukana nuorten arjessa tarjoten kohtaamispaikkoja ja mielekästä tekemistä sekä tarvittaessa kohdennetumpaa tukea ja ohjausta erityisnuorisotyön muodossa. Vapaa-ajan lisäksi työtä tehdään myös kouluille jalkautuen. Syrjäytymistä ehkäisevää työtä tehdään luonnollisesti myös sosiaali- ja terveyspalveluissa, josta tukea ja apua on saatavilla matalankynnyksen palveluista aina vaativampiin kohdennetumpiin palveluihin asti olemassa olevan tarpeen mukaisesti. Nuoria tukevana ja ohjaavina matalankynnyksen tahoina toimivat myös Nuortentalo Ohjaamo ja etsivä työ, joista saa apua erityisesti silloin kun ei tiedä, kenen puoleen kääntyä.

Tampereen kaupungin omien palvelujen lisäksi Tampereella tehdään ansiokasta järjestötyötä, jolla tuetaan eri tavoin lasten ja nuorten hyvinvointia mukaan lukien pojat ja nuoret miehet.

Monet järjestöt saavat vuosittain avustusta Tampereen kaupungilta. Järjestötoimijoista erityisesti pojille kohdennettua matalan kynnyksen työtä tekevät muun muassa Ahjolan Setlementti ry, joka ylläpitää Tampereella poikien tupaa 10-17-vuotiaille ja Pakolaisnuorten tuki ry, joka tarjoaa ennaltaehkäisevää monikulttuurista poikatyötä 12-25 -vuotiaille pakolais- ja maahanmuuttajataustaisille pojille ja nuorille miehille (kölvi-toiminta). Sukupuolesta riippumatonta nuorille kohdennettua palvelua tarjoavat esimerkiksi SPR:n Nuorten turvatalo ja Sekasin chat-palvelu. Pitkäjänteistä ennaltaehkäisevää työtä nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi tehdään myös Icehearts-toiminnassa. Edellä mainittujen lisäksi on myös lähiöissä toimivia järjestöjä, jotka toimivat alueellisina kohtaamispaikkoina. Esimerkiksi Yhdessä selviytymisen tuki ry:n Toimela on 7-15-vuotiaiden vapaa-ajan viettopaikka Hervannassa.

Koska monen eri toimijan yhteinen päämäärä on ennaltaehkäistä poikien ja nuorten miesten syrjäytymistä, uuden toiminnan käynnistämisen sijaan tulisi ensisijaisesti varmistaa, että kohderyhmään kuuluvat löytävät jo nyt olemassa olevan toiminnan piiriin. Lisäksi on tärkeää, että nykyiset toimijat tekevät yhteistyötä ja ovat tietoisia toistensa tekemisistä. Näin vältetään mahdolliset päällekkäisyydet ja voidaan mahdollisuuksien mukaan hyödyntää toisten osaamista. Vuoden 2021 taloussuunnitelmaan sisältyvä kumppanussavustuskokonaisuus ei mahdollista uusien kohteiden rahoittamista ilman, että jostain nykyisestä luovutaan tai leikataan. Näin ollen uuden toiminnan käynnistäminen väistämättä johtaisi nykyisten avustusten kohdentamisen uudelleen arviointiin. Toistaiseksi mikään järjestö ei ole kertonut hakevansa rahoitusta poikien talolle, vaikka valmiutta toiminnan aloittamiseen onkin ilmaistu kuntalaisaloitteen myötä. Mikäli joku toimija virallisen ehdotuksen toiminnan käynnistämisestä tekisi, tulisi arvioitavaksi todellinen tarve poikien talon perustamiseen sekä nykyisten avustusrahojen uudelleen kohdentamiseen. Vuoden 2021 talousarviossa ei ole varauduttu poikien talon perustamiseen.

Kirjaamo

Lähetetty: Kuntalaisaloitepalvelu <noreply@kuntalaisaloite.fi>
Lähetetty: tiistai, 19. marraskuuta 2019 12:12
Vastaanottaja: Kirjaamo
Aihe: Kuntalaisaloite: Poikien talo Tampereelle

Luokat: Keltainen luokka

Saate kunnalle

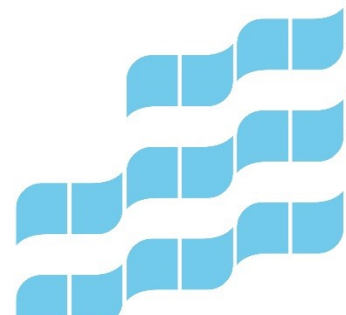
Kuntalaisaloite - Tampere

Poikien talo Tampereelle
Tampere

Aloite luotu Kuntalaisaloite.fi-palveluun 19.11.2019

Aloitteen julkaisupäivämäärä 19.11.2019

Ehdotetaan Helsingin mallin mukaisesti poikien talon perustamista Tampereelle. Tampereella on tyttöjen talo mutta pojille ei ole omaa vastaavaa toimintaa, vaikka nuorten miesten syrjäytyminen on suuri ongelma. Tämä perustelisi poikien talojen perustamisen poikien tueksi.

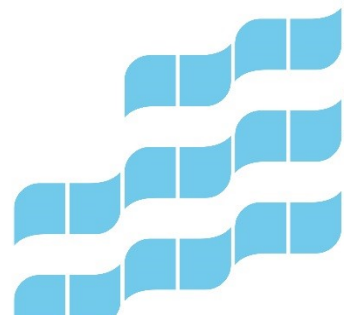

Riittävän ostopalvelopsykoterapian tarjoaminen mielenterveyspotilaille (TRE:7253/2019)

Tampereen kaupunki ostaa tällä hetkellä palvelusetelillä lyhytterapioita, joilla korvataan psykiatrisen avohoidon käyntejä. Osa potilaista ohjataan erikoissairaanhoidon sijaan lyhytterapiaan palvelusetelillä, eli potilaat, jotka eivät tarvitse välitöntä lääkäripalvelua ja selviävät lyhyellä, intensiivisellä terapialla, mutta täyttävät kuitenkin erikoissairaanhoidon kriteerit. Potilaat saavat tällöin nopeammin tarvitsemaansa terapiaa, kuin mitä joutuisivat jonottamaan psykiatrian poliklinikalle. Näiden lyhytterapioiden ostaminen perustu siihen, että mikäli potilas saa tiettyihin sairauksiin tarvitsemaansa apua nopeasti jo sairauden alkuvaiheessa, voidaan välttyä sairauden kroonistumiselta. Palvelusetelin myöntäminen perustuu Tampereen kaupungin mielenterveys- ja päihdepalveluissa tehtävään potilaskohtaiseen arvioon. Palvelut ovat asiakkaalle maksuttomia.

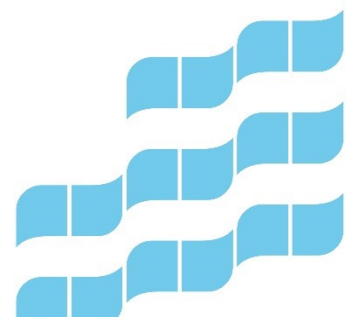
Mielenterveys- ja päihdepalveluihin potilaita ohjataan myös sekä KELA:n kuntoutuspsykoterapian että vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen tarpeen arvioon. Psykiatrian poliklinikalla tehdään arvio, jossa kartoitetaan potilaan psyykkisen sairauden vaikeusaste, potilaan mahdollisuudet ja motivaatio muutostavoitteiseen työskentelyyn, sekä kyky sitoutua pitkäkestoiseen terapiaan ja taloudelliset edellytykset. Lisäksi kartoitetaan, että tavoitellaanko työ- tai opiskelukykyä vai elämänlaadun ylläpitämistä ja yhteiskuntaan osallistumisen tukemista.

Aloitteessa esitetään, että kaupungin tulisi rahoittaa niiden potilaiden kuntouttavaa psykoterapiaa, jotka eivät ole sairautensa vuoksi oikeutettuja Kelan kuntoutuspsykoterapiaan. Tampereella ei tähän toimintaan ole lainkaan ostopalvelurahaa käytettävissä. Yksilöterapiakäynti maksaa keskimäärin 90 euroa/45 minuutin käynti. Tällä hetkellä näiden potilaiden hoitoa ja kuntoutusta toteutetaan korvaavin vaihtoehtoin psykiatrian poliklinikoilla määräaikaisina hoitjaksoina tai potilaat ohjataan kolmannelle sektorille.

Kuntalaisaloitteen ehdotuksessa kaupunki määritteli minkä verran ostopalvelupsykoterapiaa tarjotaan mihinkin mielenterveysongelmaan vaikeustason mukaisesti ja budjetoisi siihen tarvittavat varat. Valitettavasti objektiivisia kriteerejä siihen, että minkälaisella vaikeusasteella potilaan tulisi päästä kaupungin ostamaan psykoterapiaan ei tietääksemme eri sairausryhmissä ole. Psykkisen sairauden haittaan vaikuttavat monet taustatekijät.

Aloitteen näkökulma siitä, että psykoterapia voisi vähentää mielenterveysongelmien vaikeutumista ja tilanteiden kriisiytymistä pitää paikkaansa, mutta tällä hetkellä tämän mahdollistamiseksi ei kaupungin talousarviossa vuodelle 2021 ole sisällytetty tähän rahoitusta.

Kirjaamo

Lähetäjä: Kuntalaisaloitepalvelu <noreply@kuntalaisaloite.fi>
Lähetetty: torstai, 21. marraskuuta 2019 12:39
Vastaanottaja: Kirjaamo
Aihe: Kuntalaisaloite: Ostopalvelopsykoterapia

Luokat: Keltainen luokka

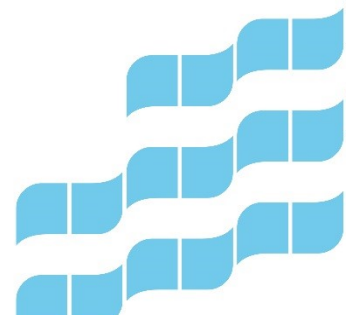
Saate kunnalle

Kuntalaisaloite - TampereOstopalvelopsykoterapia
Tampere

Aloite luotu Kuntalaisaloite.fi-palveluun 20.11.2019

Aloitteen julkaisupäivämäärä 21.11.2019

Kela on viime vuosina tiukentanut vaativana lääkinnällisenä kuntoutuksena tarjottavan psykoterapian saatavuutta niille mielenterveyspotilaille, jotka eivät ole sairautensa vaikeuden vuoksi oikeutettuja Kelan kuntoutuspsykoterapiaan. Tällöin Kela ohjaa nämä potilaat hakemaan ostopalvelopsykoterapiaa Tampereen kaupungilta, mutta tähän tarkoitukseen ei ole budjetoitu riittävästi varoja pidempien psykoterapioiden hankintaan ostopalveluna. Seurauksena vaikeasti mielenterveysongelmaiset jäävät käytännössä vaille hoitoa, vaikka psykoterapia voisi parantaa heidän elämänlaatuaan ja olisi Käypä hoito -suositusten mukaista hoitoa heidän sairauteensa. Koska Tampereen kaupungin tulisi järjestää riittävästi ostopalvelopsykoterapiaa, niin esitetään, että kaupunki määrittäisi minkä verran ostopalvelopsykoterapiaa tarjotaan mihinkin mielenterveysongelmaan vaikeustason mukaisesti ja budjetoisi siihen tarvittavat varat. Tämä parantaisi potilaiden yhdenvertaisuutta ja kun tieto kaupungin tarjoamasta ostopalvelopsykoterapiasta olisi julkista, kansalaisten olisi mahdollista arvioida, onko tarjottu palvelu riittävää ja jos ei, niin yrittää vaikuttaa kaupunkiin esimerkiksi kaupunginvaltuutettujen kautta, jotta palvelun tasoa parannettaisiin. Tällä hetkellä tietoa tällaisesta ostopalvelopsykoterapian mahdollisuudesta on vaikea saada ja sitä on mahdollista saada kaupungin laskuun vain muutamia kertoja jopa vakavammissakin tilanteissa, jolloin todellinen sairauden hoitamiseen liittyvä tarve olisi suurempi. Riittävä mielenterveysongelmien hoito ostopalvelopsykoterapialla voisi vähentää mielenterveysongelmien vaikeutumista ja tilanteiden kriisiytymistä, joka johtaa esimerkiksi voinnin romahtaessa palveluasumisen tai sairaalahoidon tarpeeseen, joka on huomattavasti ratkaisu niin kaupungille kustannusten kannalta kuin inhimillisestikin potilaille itselleen ja läheisilleen.

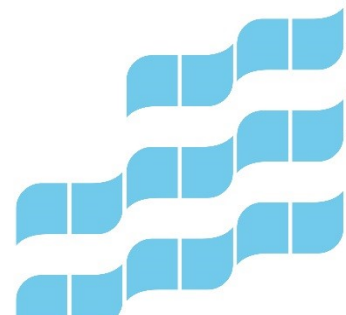

**Säännöllisten terveystarkastusten saaminen mielenterveyskuntoutujille
(TRE:6713/2019)**

”Mielenterveyskuntoutajat sairastavat muuta väestöä enemmän ja heillä on terveyden riskitekijöitä tavallista enemmän, mutta he eivät monesti ole työterveyshuollon piirissä, eikä Tampereen psykiatrisilla poliklinikoilla seurata järjestelmällisesti mielenterveyskuntoutujien ruumiillista terveyttä. Säännölliset kaupungin järjestämät terveystarkastukset auttaisivat huomaamaan vaaran merkit terveydessä jo ajoissa, eivätkä taudit ehtisi mennä pahoiksi, jolloin hoitoon mennään vasta hätätilanteessa, jolloin hoito tulee kalliiksi ja hoitotulokset jäävät heikommiksi, kuin jos hoito olisi voitu aloittaa jo ajoissa. Kyseessä olisi sekä inhimilliseltä kannalta tärkeä asia mielenterveyskuntoutujille itselleen ja omaisilleen, että se toisi myös säästöjä sairaanhoitokustannusten puolella. Säännölliset terveystarkastukset voitaisiin toteuttaa esimerkiksi vuosittain, mutta jo edes sitä harvemmin tehtävät tarkastukset toisivat parannusta nykytilanteeseen.”

Tutkimusten mukaan on totta, että psyykkisistä syistä sairastavien henkilöiden somaattisen terveyden seuranta voi jäädä vaillinaiseksi, eikä näin saisi asian vakavuuden vuoksi olla. Esimerkiksi skitsofreniaa sairastavat henkilöt menehtyvät aikaisemmin kuin muu väestö ja heidän eliniän odotuksensa on jopa 11–18 vuotta matalampi muuhun väestöön verrattua. Tämä asia on siis tunnistettu ja sitä on viime vuosien aikana psykiatrian yksiköissä myös huomioitu paremmin muun muassa kouluttamalla ja päivittämällä lääkäreiden ja hoitohenkilöstön somatiikan osaamista.

Vaikka asia on tärkeä, systemaattisia terveystarkastuksia mielenterveyskuntoutujille ei tällä hetkellä ole voitu järjestää. Valitettavasti yksiselitteistä toimintakykyyn tai diagnoosiin pohjautuvaa kriteeriä terveystarkastukseen kutsumiselle ei ole ollut mahdollista muodostaa. Kutsurekisterin puuttumisen lisäksi tilanteesta tekee haastavan se, että psyykkiset sairaudet

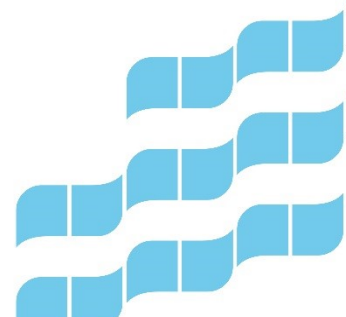
vaikuttavat ihmisten omaa hakeutumista somaattiseen hoitoon, vaikka joitakin sairauden oireita olisi jo havaittavissa.

Mielenterveyspalvelujen asiakkaiden tukeminen, ohjaaminen ja hoitaminen moniammatillisesti ja oikea-aikaisesti on tavoite, jota kohti on mahdollista pyrkiä osana Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaa. Pirkanmaalla toteutettavassa valtioavusteisessa hankkeessa sosiaali- ja terveyspalvelujen integraatiotavoitteita mallinnetaan ja kokeillaan. Hankkeen piirissä kartoitetaan laajasti, miten yhteistyötä ja työnjakoa voitaisiin kehittää perusterveydenhuollon, suun terveydenhuollon, psykiatrisen hoidon sekä kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden välillä. Hankevalmistelussa on ollut esillä esimerkiksi mielenterveyspalvelujen ja suun terveydenhuollon yhteistyö, jossa asiakas ohjataan koetun suun terveyden perusteella suuhygienistin vastaanotolle.

Hankkeen lisäksi yhteistyötä on mahdollista vahvistaa jo nykytilanteessa.

Mielenterveyskuntoutuja voidaan ohjata mielenterveyspalveluista tai erikoissairaanhoidosta terveydenhoitajan terveystarkastukseen. Mikäli kuntoutuja kuuluu riskiryhmään, tehdään hänelle tarvittavat tutkimukset ja ohjataan eteenpäin lääkärin vastaanotolle. Tähän ohjaukseen liittyviä käytäntöjä voidaan yhtenäistää niin, että muissa kuin terveysasemapalveluissa seurannassa oleville asiakkaille varataan kontakti perusterveydenhuoltoon.

Ehdotettuun toimintaan ei ole varauduttu vuoden 2021 talousarviossa.

Kirjaamo

Lähettäjä: Kuntalaisaloitepalvelu <noreply@kuntalaisaloite.fi>
Lähetetty: keskiviikko, 30. lokakuuta 2019 11:01
Vastaanottaja: Kirjaamo
Aihe: Kuntalaisaloite: Mielenterveyskuntoutujien säännölliset terveystarkastukset
Luokat: Keltainen luokka

Saate kunnalle

Kuntalaisaloite - Tampere

Mielenterveyskuntoutujien säännölliset terveystarkastukset
Tampere

Aloite luotu Kuntalaisaloite.fi-palveluun 29.10.2019

Aloitteen julkaisupäivämäärä 30.10.2019

Mielenterveyskuntoutajat sairastavat muuta väestöä enemmän ja heillä on terveyden riskitekijöitä tavallista enemmän, mutta he eivät monesti ole työterveyshuollon piirissä, eikä Tampereen psykiatrisilla poliklinikoilla seurata järjestelmällisesti mielenterveyskuntoutujien ruumiillista terveyttä. Säännölliset kaupungin järjestämät terveystarkastukset auttaisivat huomaamaan vaaran merkit terveydessä jo ajoissa, eivätkä taudit ehtisi mennä pahoiksi, jolloin hoitoon mennään vasta hätätilanteessa, jolloin hoito tulee kalliiksi ja hoitotulokset jäävät heikommiksi, kuin jos hoito olisi voitu aloittaa jo ajoissa. Kyseessä olisi sekä inhimilliseltä kannalta tärkeä asia mielenterveyskuntoutujille itselleen ja omaisilleen, että se toisi myös säästöjä sairaanhoitokustannusten puolella. Säännölliset terveystarkastukset voitaisiin toteuttaa esimerkiksi vuosittain, mutta jo edes sitä harvemmin tehtävät tarkastukset toisivat parannusta nykytilanteeseen.

